

Aizsardzības ministrija

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PUBLISKAIS PĀRSKATS 2024

Rīga, 2025

Atbildība, atklātība, attīstība

Mūsu prioritāte un galvenais uzdevums – Latvijas iedzīvotāju aizsardzība un drošība. Aizvien vairāk ieguldām armijas bruņojumā, cilvēkos un aizsardzības industrijā. Mēs investējam, jo drošība nav bezmaksas. Nedrīkstam kavēties, jārikojas ātri. Krievijas agresīvais karš Ukrainā turpinās. Krievija joprojām ir galvenais apdraudējums Latvijai un visam reģionam.

Mums ir skaidri uzdevumi. Pirmais, padarīt vēl spēcīgākus Latvijas bruņotos spēkus, mūsu armiju – iepērkam jaunu bruņojumu, nostiprinām austrumu robežu.

Attīstām tehnoloģijas, stiprinām "dronu armiju". Investējam mūsu sabiedroto uzņemšanas spējās un infrastruktūrā, būvējot reģionā lielāko militāro poligonu "Sēlija".

Otrais, rūpējamies par karavīriem – mūsu spēks ir cilvēki. Mērķis, uz ko ejam – vismaz 60 tūkstoši apmācītu karavīru. Ieviešam valsts aizsardzības dienestu, paplašinām rezerves spēkus, aicinām uz jaunām – Zemessardzes atbalsta vienībām. Katrs var atrast piemērotāko veidu, kā piedalīties valsts aizsardzībā.

Trešais, Latvijā jāražo pašiem. Attīstām noturīgu aizsardzības industriju, lai nākotnē vismaz 30 % no visiem armijas bruņojuma iepirkumiem būtu no vietējiem ražotājiem. Spēcīgai Latvijas aizsardzības industrijai ir jāienes naudu ekonomikā, līdz 2028. gadam, sasniedzot 3 % un nākotnē līdz pat 5 % no IKP. Tās ir arī jaunas darbavietas, ražošana, inovācijas, piensums ekonomikai.

Mēs neesam vieni mūsu valsts aizsardzībā. Latvijas robeža ir arī NATO ārējā robeža, ko NATO 5. pants aizsargā jau no pirmā centimetra. NATO plāno ievērojami paplašināt savas militārās spējas, lai atturētu pretinieku un stiprinātu aizsardzību pret apdraudējumu. Tādēļ visām NATO dalībvalstīm, arī Latvijai, ir ievērojami jāpalielina savi ieguldījumi aizsardzībā virzoties uz 5 % no IKP. Mēs kopā stiprinām NATO kolektīvo aizsardzību. Viens par visiem, visi par vienu.

Aizsardzības budžeta atbildīgs izlietojums ir mūsu pienākums un vienlaicīgi – liela atbildība. Esmu definējis skaidru politiski stratēģisku vadlīniju – atbildība, atklātība, attīstība. Tādēļ īpašu vērību pievēršam lietderīgam un saprātīgam finansējuma izlietojumam, kā galveno prioritāti izvirzot kaujas spēju stiprināšanu. Speram papildu soļus daudz atklātākam un iesaistošākam dialogam ar sabiedrību. Veidojam pārskatāmākus iepirkumus, mazinām birokrātiju, digitalizējam sistēmas.

Mēs augsti novērtējam sabiedrības līdziesaisti visaptverošā valsts aizsardzībā – sākot no brīvprātīgas iesaistīšanās Jaunsardzē, valsts aizsardzības dienestā un Zemessardzē beidzot ar ziedojumu vākšanu palīdzībai Ukrainā. Katrs sabiedrības atbalsta solis ir svarīgs.

Mūsu spēks ir mūsu apņēmībā un mūsu drosmē aizsargāt mūsu vērtības un mūsu bērnu nākotni.

Aizsardzības ministrs

Andris Sprūds

2024. gadā Latvijas aizsardzības nozare turpināja stiprināt Nacionālo bruņoto spēku spējas, ietverot gan personāla, bruņojuma un infrastruktūras attīstību, gan starptautisko sadarbību, lai atturētu jebkādu potenciālu Krievijas militāro agresiju un kopā ar NATO sabiedrotajiem spētu nodrošināt Latvijas aizsardzību no pirmā centimetra.

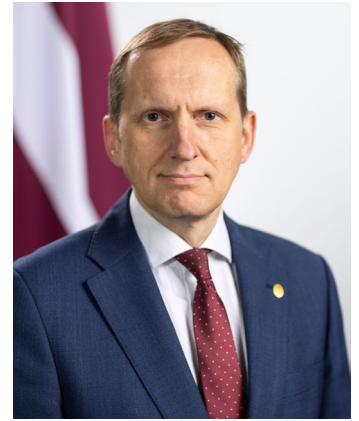
Aizvadītajā gadā aizsardzības nozare turpināja ieviest visaptverošu valsts aizsardzību, organizējot dažādas valsts apdraudējuma pārvarēšanas mācības, veicinot sabiedrības un tai būtisku kritisko funkciju noturību un arī plašāku sabiedrības izpratni par tās atbildību un nepieciešamo rīcību krīzes apstākļos. Ikviens iedzīvotājs aizsardzības nozares ziņu portālā "Sargs.lv" ir aicināts iepazīties ar pērn publicēto bukleta "Kā rīkoties krīzes gadījumā" papildināto redakciju, kā arī rokasgrāmatu "Kā rīkoties kara gadījumā", kas tapusi, mācoties no Ukrainas pieredzes cīņā pret Krievijas okupācijas armiju.

Turpinoties Krievijas karadarbībai Ukrainā, Latvija sniedza vērienīga apjoma militāro atbalstu Ukrainai, nodrošinot militāro palīdzību vairāk nekā 0,25 % apmērā no iekšzemes kopprodukta, kas ietvēra gan dronu piegādi Latvijas vadītās Dronu koalīcijas ietvaros, gan NBS ekipējuma piegādi, gan Ukrainas bruņoto spēku karavīru apmācību.

Pateicoties dalībai pērn izveidotajā starptautiskajā Dronu koalīcijā, Latvija ievērojami progresēja bezpilota lidaparātu ražošanā. Šī iniciatīva ne tikai stiprināja mūsu nacionālās aizsardzības spējas, bet arī sniedza jaunas iespējas vietējiem uzņēmējiem, pētniecībai un militārajai industrijai kopumā.

2024. gadā turpinājām attīstīt militāro poligonu "Sēlija", kas nodrošinās mācību vidi Nacionālo bruņoto spēku un sabiedroto vienībām. Tā teritorijā jūnijā tika atklāts dronu mācību un testēšanas poligons, kuru izmanto gan Latvijas bruņotie spēki, gan Dronu koalīcijas dalībnieki. Kopš dronu poligona atklāšanas militārajā poligonā "Sēlija" arī regulāri notiek taktiskās mācības, kurās piedalās gan Latvijas profesionālā dienesta karavīri, valsts aizsardzības dienesta karavīri un zemessargi, gan sabiedroto spēki. 2024. gada novembrī tika uzsākta poligona pirmās kārtas būvniecība, ko plānots pabeigt 2025. gadā, un paralēli tiek plānota arī otrā attīstības kārtā.

2024. gada martā Ministru kabinets apstiprināja plānu, kas paredz Latvijas austrumu robežas stiprināšanu un pretmobilitātes pasākumu ieviešanu. Šī iniciatīva ir daļa no plašākas Baltijas aizsardzības līnijas izveides, kas tiek īstenota saskaņā ar Baltijas aizsardzības ministru parakstīto vienošanos. Austrumu pierobežā tika uzsākta pretmobilitātes šķēršļu izbūve un izvietošana. Lai

stiprinātu valsts drošību, plānots izveidot arī nocietinātas aizsardzības pozīcijas un bruņojuma noliktavas.

Vienlaikus Nacionālie bruņotie spēki sadarbībā ar VAS "Valsts nekustamie īpašumi" veica teju 20 kilometru gara žoga posma izbūvi uz Latvijas-Krievijas robežas ar mērķi novērst nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu, sniedzot atbalstu Valsts robežsardzei.

Pārskata periodā pieņemts Aizsardzības industrijas likums, kura mērķis ir sekmēt Nacionālo bruņoto spēku valsts aizsardzības uzdevumu un starptautisko saistību izpildei nepieciešamo preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas drošību.

SIA "Valsts aizsardzības korporācija" kopā ar starptautiskajiem partneriem turpināja darbu pie artilērijas munīcijas modulāro pulveru lādiņu komplektēšanas rūpnīcas izveides, kas stiprinās šīs munīcijas sastāvdaļas piegādes drošību Latvijā un palielinās tās ražošanas jaudu Eiropā.

2024. gadā tika uzsākta arī pilna cikla bruņutransportieru "Patria" ražošana Latvijā, un ik gadu iecerēts saražot aptuveni 30 "Patria 6x6" bruņutransportieru, kas ir būtiski ne tikai militārās industrijas nodrošināšanai, bet arī nacionālās industrijas attīstībai.

Aizvadītajā gadā Aizsardzības ministrija turpināja atbalsta sniegšanu un sadarbību ar Latvijas aizsardzības uzņēmumiem un pētniecības iestādēm, sekmējot konkurētspējīgas un inovatīvas vietējās aizsardzības industrijas attīstību.

Latvijas un reģiona drošības stiprināšanā nozīmīgs solis bija Kanādas vadītās NATO daudznacionālās kaujas grupas pārveide par brigādes līmeņa vienību, tai pieaugot gan personāla, gan bruņojuma ziņā. Novembrī pirmajās NATO daudznacionālās brigādes Latvijā militārajās mācībās "Resolute Warrior 2024" piedalījās vairāk nekā 3500 sabiedroto karavīru.

Aizvadītajā gadā pieauga arī mūsu karavīru rindas. Profesionālā dienesta karavīru skaits 2024. gadā pieauga par vairāk nekā 400 karavīriem, bet Zemessardzē

uzņemti vairāk nekā 1000 zemessargu. Noslēdzās pirmie divi valsts aizsardzības dienesta iesaukumi, papildinot mūsu rezervi ar vairākiem simtiem spējīgu karavīru. Sabiedrības interese par rezervistu apmācību bija tik liela, ka apmācības kurss turpmāk notiks divas reizes gadā.

Domājot par mūsu aizsardzības spēju turpmāko attīstību, būtisks notikums bija Nacionālo bruņoto spēku attīstības plāna 2025.–2036. gadam apstiprināšana. Šis plāns tuvākajos gados paredz turpināt mērķtiecīgi attīstīt Latvijas militārās spējas un infrastruktūru, kāpināt cilvēkresursus, turpināt atbalstu Ukrainai un attīstīt pašmāju militāro industriju. Nacionālo bruņoto spēku attīstības plānā ir paredzēts ambiciozs iepirkumu klāsts, ko plānots veikt paātrinātā procesā, tostarp iesaistot valsts iepirkumos arī vietējo industriju. Lai to sekmētu, pirmo reizi šajā plānā iekļautas vadlīnijas industrijai par lielākajām investīciju jomām turpmāko četru gadu laikā spēju un militārās infrastruktūras attīstībā un uzturēšanā.

2025. gadā aizsardzības nozare turpina ceļu uz mērķiem, kas iezīmēti bruņoto spēku nākamā 12 gadu attīstības plānā. Šis gads ir nozīmīgs ar vēsturiski lielāko aizsardzības budžetu – 1,559 miljardiem eiro. Tas ir jauna bruņojuma un krājumu papildināšanas budžets, teju pusi atvēlot tieši militāro spēju stiprināšanai, pretgaisa aizsardzības, kājnieku kaujas mašīnu, netiešās uguns atbalsta un citu būtisku bruņojuma sistēmu iegādei.

Pateicos ikvienam aizsardzības nozares darbiniekam, karavīram, zemessargam, jaunsargam un arī ikvienam iedzīvotājam, kurš ar savu rīcību un izvēlēm stiprina mūsu valsti, lai padarītu Latviju par spēcīgu, izaicinājumiem gatavu un dzīvošanai drošu mums visiem!

Mana Latvija. Mana atbildība.

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs

Aivars Puriņš

SATURA RĀDĪTĀJS

1. NODAĻA AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS.	10
1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss	10
1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi	10
1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas	11
1.4. 2024. gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi).	11
1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes	12
2. NODAĻA. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	14
2.1. Aizsardzības ministrijas budžets un tā izlietojums	14
AM valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (eiro)	14
AM pārskata gada budžeta programmas	15
Valsts budžeta ilgtermiņa saistību projekti	16
2.2. Aizsardzības ministrijas darbības rezultāti 2024. gadā	19
Aizsardzības politika un ģeopolitiskā situācija	19
Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana	20
Visaptverošas valsts aizsardzības ieviešana	22
NATO kolektīvās aizsardzības principa stiprināšana	23
Bruņojuma kontroles aktualitātes 2024. gadā	24
Sadarbība ar domnīcām 2024. gadā	25
Sadarbība Eiropas Savienības ietvaros	25
Sabiedroto atbalsts kolektīvās atturēšanas un aizsardzības nodrošināšanai	26
Valsts aizsardzības dienests	29
Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē	30
Nodrošinājuma politika	31
Iepirkumi	31
Infrastruktūra	32
Industrija	33
Aizsardzības spēju attīstības projekti	36
Nacionālā kibernetikas politika	37
Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	39
Iekšējais audits	39
Ģenerālinspekcija	39
2.3. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t. sk. NBS, darbības galvenie virzieni un rezultāti	40
Jaunsardzes centrs	40
Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs	41
Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centrs	42
Latvijas Kara muzejs	43
Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra	44
Militārās izlūkošanas un drošības dienests	46
Nacionālie bruņotie spēki	46
Militārās mācības	51
Dalība starptautiskajās operācijās un spēku struktūrās	53

NBS atbalsts civilajai sabiedrībai	54
Pulkveža Oskara Kalpaka profesionālā vidusskola	55
3. NODAĻA AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PERSONĀLS.	57
4. NODAĻA KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	60
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	60
4.2. Sadarbība ar militāri patriotiskajām organizācijām	65
5. NODAĻA AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PLĀNS 2025. GADAM.	67
5.1. 2025. gada galvenie uzdevumi un projekti	67
5.2. Aizsardzības ministrijas 2025. gada budžets.	68
BIEŽĀK IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI	69

KOPSAVILKUMS

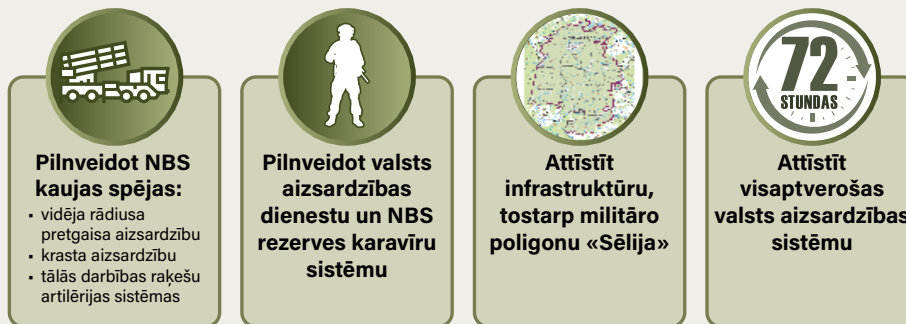
Pašreizējā ģeopolitiskā situācija nenoliedzami norāda – Krievijas izvērsta agresijas karš pret Ukrainu ir neatgriezeniski izmainījis visas Eiropas drošības vidi, tādēļ 2024. gadā mērķtiecīgi stiprinājām Latvijas aizsardzību.

Aizsardzības izdevumi aizvadītajā gadā sasniedza 3,3% no iekšzemes kopprodukta jeb 1 359,86 miljonus eiro. Galvenās budžeta prioritātes valsts aizsardzības

stiprināšanā bija Nacionālo bruņoto spēku kaujas spēju pilnveidošana, kā arī pilnvērtīga valsts aizsardzības dienesta nodrošināšana Latvijas pilsoņiem un Nacionālo bruņoto spēku rezervistu sistēmas pilnveidošana. Tāpat būtiska aizsardzības nozares prioritāte bija militārās infrastruktūras, tai skaitā poligona "Sēlija", attīstība, kā arī visaptverošas valsts aizsardzības sistēmas ieviešana.

Aizsardzības ministrijas budžeta prioritātes

2024. gadā aizsardzības budžeta izpilde bija **1 359 856 682 eiro jeb 3,3 %** apmērā no IKP

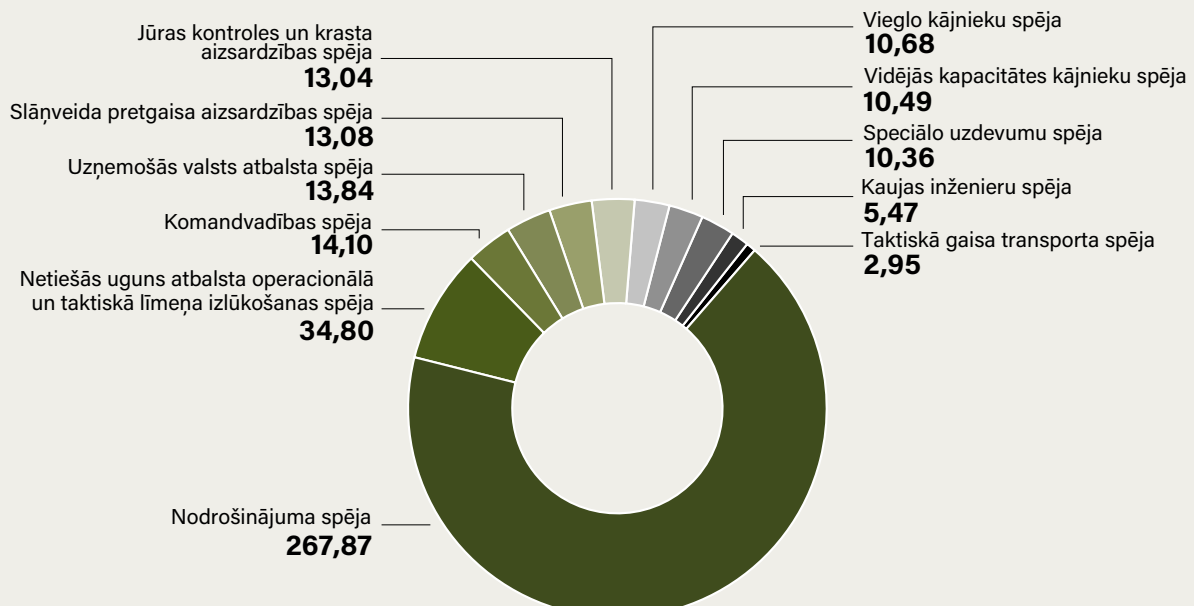
29 % jeb 396,04 miljonus eiro no Aizsardzības ministrijas 2024. gada budžeta investējām personālā, 37 % jeb 497,95 miljonus eiro – infrastruktūras uzturēšanā, 34 % jeb 464,77 miljonus eiro – infrastruktūras un spēju attīstībā, un 1,1 miljons eiro tika novirzīts SIA "Valsts aizsardzības korporācija".

Ņemot vērā starptautiskās situācijas attīstības tendences, 2024. gadā attīstījām aizsardzības spējas, kas nodrošina Nacionālo bruņoto spēku vienību ātru

reaģēšanu un augstu kaujas gatavību, lai spētu aizsargāt Latvijas valsts teritoriju un iedzīvotājus no pirmā centimetra. Aizvadītajā gadā prioritāra bija vidēja rādīusa pretgaisa aizsardzības attīstīšana, krasta aizsardzības un tālās darbības raķešu artilērijas sistēmas iegāde.

2024. gadā Nacionālo bruņoto spēku spēju attīstības projektos tika ieguldīti finanšu līdzekļi 396,68 milj. eiro apjomā:

NBS spēju attīstības projekti 2024. gadā, milj. eiro

Latvijas aizsardzības nozares būtiskāko 2024. gada notikumu vidū jāmin arī pilna cikla bruņutransportieru "Patria" ražošanas uzsākšana Valmierā, kas stiprina mūsu bruņotos spēkus, piegāžu drošību un tautsaimniecību.

2024. gada 14. februārī tika parakstīta vienošanās par starptautiskas Dronu koalīcijas izveidi. Koalīcija ir Latvijas iniciēta un tiek vadīta kopā ar Apvienoto Karalisti. Līdz 2024. gada beigām koalīcijai bija pievienojušās 17 dalībvalstis – Latvija, Apvienotā Karaliste, Ukraina, kā arī Austrālija, Čehija, Dānija, Francija, Igaunija, Itālija, Jaunzēlande, Kanāda, Lietuva, Luksemburga, Nīderlande, Polija, Vācija un Zviedrija, bet 2025. gada februārī Dronu koalīcijā tika uzņemta arī Norvēģija. Koalīcijas mērķis ir nodrošināt dronu piegādi Ukrainai, tādējādi panākot Ukrainas pārkumu bezpilota lidaparātu spēju jomā. Vienlaikus arī tiek attīstītas sabiedroto dronu spējas, kā arī veicināta dronu un to sastāvdaļu ražošana Rietumvalstīs.

Visu Dronu koalīcijas dalībvalstu kopējais atbalsts Ukrainas dronu spējām 2024. gadā sasniedza 1,8 miljardus eiro. Latvija Dronu koalīcijas vajadzībām 2024. gadā atvēlēja 20 miljonus eiro, un tādu summu plānots atvēlēt arī 2025. gadā. Latvija 2024. gadā Ukrainai piegādājusi teju 5000 dronus.

Turpinot militārā poligona "Sēlija" attīstību, aizvadītajā gadā tā teritorijā atklājām dronu mācību un testēšanas poligonu, ko izmanto gan Latvijas bruņotie spēki, gan starptautiskās Dronu koalīcijas dalībnieki.

2024. gadā Kanādas vadītā NATO daudznacionālā kaujas grupa tika pārveidota par brigādes līmeņa vienību, kurai pievienojās Dānija. Tāpat lēmumu par pievienošanos pieņēma Zviedrija, kas iestājās NATO 2024. gada martā.

No 2024. gada marta līdz novembrim militārajā bāzē "Lielvārde" uzņēmām Vācijas bruņoto spēku karavīrus un militāros gaisa kuģus, kas nodrošināja NATO Baltijas gaisa telpas patrulēšanu no Latvijas.

2024. gadā Latvija turpināja vērienīga apjoma militāro atbalstu Ukrainai, nodrošinot militāro palīdzību vairāk nekā 0,25% apmērā no IKP, tai skaitā, Dronu koalīcijas ietvaros un nodrošinot apmācību Ukrainas karavīriem.

Aizvadītajā gadā turpinājām attīstīt sadarbību ar vietējiem ražotājiem, gan stiprinot vietējās industrijas kapacitāti, gan veicinot piegāžu drošības ķēžu noturību. 2024. gadā Saeima pieņēma Aizsardzības industrijas likumu.

Salīdzinot ar 2023. gadu, profesionālā dienesta karavīru skaits 2024. gadā pieauga par vairāk nekā 400 karavīriem. Zemessardzē tika uzņemti vairāk nekā 1000 zemessargi. VAD 11 mēnešu dienestu 2024. gadā uzsāka 560 Latvijas pilsoņi.

2024./2025. mācību gadā visās izglītības iestādēs, kas īsteno vispārējo un profesionālo vidējo izglītību, tika uzsākta valsts aizsardzības mācības īstenošana. Līdz ar to Latvija kļuva par pirmo valsti Eiropā, kas to ieviesa kā obligātu priekšmetu vispārējā vidējā izglītībā.

Savukārt kiberdrošības stiprināšanas jomā būtiska bija Nacionālā kiberdrošības likuma pieņemšana un Nacionālā Kiberdrošības centra izveide.

2024. gadā Ministru kabinets apstiprināja Nacionālo bruņoto spēku attīstības plānu 2025.-2036. gadam, kas tuvākajos gados paredz turpināt mērķtiecīgi stiprināt Latvijas aizsardzību.

1. NODAĻA

AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

1.1. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS

Aizsardzības ministrija (AM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē. AM ir augstākā iestāde tās padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

AM darbu vada aizsardzības ministrs, savukārt administratīvo vadību un ministrijas funkciju izpildi nodrošina valsts sekretārs. Saikni starp ministru un Saeimu nodrošina parlamentārais sekretārs.

AM administratīvo vadību 2024. gadā nodrošināja trīs valsts sekretāra vietnieki – politikas jautājumos, nodrošinājuma jautājumos un spēju un resursu plānošanas

jautājumos, 14 departamentu direktori un trīs patstāvīgo nodaļu vadītāji. No 2024. gada 1. decembra amats valsts sekretāra vietnieks spēju un resursu plānošanas jautājumos tika pārveidots par valsts sekretāra vietnieku plānošanas jautājumos, kā arī tika izveidots valsts sekretāra vietnieka – Juridiskā departamenta direktora – amats. 2024. gada decembrī tika izveidota Jauno spēju ieviešanas nodaļa, Aizsardzības plānu kontroles un analīzes nodaļa, Industrijas noturības un piegāžu drošības nodaļa un Valsts sekretāra birojs.

1.2. POLITIKAS JOMAS, FUNKCIJAS UN UZDEVUMI

AM izstrādā valsts aizsardzības politiku, organizē un koordinē valsts aizsardzības politikas īstenošanu, kā arī valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā, militārās izglītības un zinātnes jomā. AM plāno Nacionālo bruņoto spēku (NBS) vidēja termiņa un ilgtermiņa spēju attīstību, tai skaitā infrastruktūru, personālu, finanses un nodrošinājumu ar materiāltehniskajiem līdzekļiem. AM koordinē nacionālo kiberdrošības politiku un veicina nacionālās aizsardzības un drošības industrijas izaugsmi un attīstību. AM nodrošina uzņemošās valsts atbalstu, kā arī aktīvi iesaistās Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) un Eiropas Savienības (ES) aizsardzības politikas veidošanā. AM nodrošina sabiedrību ar nepieciešamo informāciju par valsts aizsardzību, veicina sabiedrības izpratni par Latvijas dalību NATO, kā arī veic citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Lai veiktu funkciju izpildi, AM:

- nodrošina NBS attīstību un atbilstību NATO militārajiem standartiem;
- izstrādā Valsts aizsardzības koncepciju, NBS attīstības plānu, Valsts aizsardzības plānu un citus aizsardzības politikas plānošanas dokumentus;
- nodrošina valsts aizsardzībā iesaistītā personālsastāva pārvaldes un militārās izglītības politikas izstrādi un organizē militārās izglītības mācību procesu aizsardzības sistēmā;
- piedalās NATO, ES un citu starptautisko drošības un aizsardzības organizāciju politikas veidošanā;

- veicina sabiedroto valstu atbalstu Latvijas aizsardzības stiprināšanai un nodrošina sabiedroto spēku uzņemošās valsts atbalsta funkcijas;
- atbilstoši noteiktajām valsts aizsardzības politikas prioritātēm nodrošina divpusējo un daudzpusējo valstu sadarbību drošības un aizsardzības jomā;
- plāno NBS dalību operācijās un nodrošina Latvijas līdzdalību starptautiskajos drošības un aizsardzības pasākumos;
- vada NBS mobilizāciju valsts apdraudējuma gadījumā;
- izstrādā vienotu valsts aizsardzības tehniskā nodrošinājuma un apgādes sistēmu;
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina sociālās garantijas NBS personālsastāvam;
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izsniedz ārvalstu bruņotajiem spēkiem atļauju bruņojuma ieviešanai Latvijas Republikā vai izvešanai no tās, veic ievestā bruņojuma uzskaiti un kontroli, apstiprina ārvalstu bruņoto spēku vienību personāla sarakstu pirms vienības ierašanās Latvijas Republikā;
- koordinē kiberdrošības un kiberaizsardzības politikas plānošanu un īstenošanu;
- koordinē visaptverošas valsts aizsardzības sistēmas ieviešanu;
- veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

1.3. DARBĪBAS VIRZIENI, PRIORITĀTES, BUDŽETA PROGRAMMAS

2024. gadā AM plānoja un ieviesa aizsardzības politiku, balstoties uz militāro draudu analīzi. Fundamentālās izmaiņas drošības situācijā, kuras radīja Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā, kopš 2022. gada ir būtiski paātrinājušas spēju ieviešanu NBS.

Lai gan kopš 2022. gada Krievijas kaujas spējas ir samazinājušās, tās vidējā termiņā saglabāsies kā būtiskākais valsts aizsardzības apdraudējums, jo paredzams, ka Krievijas industriālā kapacitāte un mobilizējamās rezerves ļaus tuvāko gadu laikā zaudētās kaujas spējas atjaunot.

2024. gada 23. jūlijā Ministru kabinets (MK) atbalstīja AM izstrādāto NBS attīstības plānu 2025.–2036. gadam, kas nosaka vidējā termiņa un ilgtermiņa attīstības vīziju atbilstoši aktuālajam apdraudējuma līmenim.

Lai nodrošinātu Latvijas bruņoto spēku ātru attīstību, saskaņā ar Aizsardzības finansēšanas likumu, sākot no 2027. gada, aizsardzības izdevumiem paredzēts nodrošināt ne mazāk kā 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Ņemot vērā valdības piešķirto papildu finansējumu pretgaisa aizsardzības sistēmu iegādei (2023.–2027. g. papildu 1 miljards eiro jeb 200 miljoni eiro ik gadu) un līdz 2028. gadam piešķirtos papildu līdzekļus austrumu robežas stiprināšanai (kopumā 303 miljonu eiro apmērā), aizsardzības izdevumi jau 2024. gadā sasniedza 3,3 % no IKP.

2024. gadā aizsardzības budžeta izdevumi bija 1 359,86 miljoni eiro. Līdzekļi primāri izlietoti valsts aizsardzības spēju attīstības un iekšējās drošības stiprināšanas pasākumiem saistībā ar ģeopolitiskiem riskiem.

1.4. 2024. GADA GALVENIE UZDEVUMI (PRIORITĀTES, PASĀKUMI)

AM galvenās prioritātes 2024. gadā bija turpināt līdz šim iesākto procesu, stiprinot tādas NBS spējas kā pretgaisa aizsardzība, krasta aizsardzība, raķešu artilērija, netiešās uguns atbalsts, kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma spējas, kā arī uzlabojot austrumu robežas drošību un dronu spējas attīstību. Prioritāri notika arī vairāku pasākumu ieviešana valsts aizsardzības dienesta (VAD) pilnveidošanas nolūkos.

AM galvenie pasākumi 2024. gadā.

- 2024. gada 14. februārī tika parakstīta vienošanās par Dronu koalīcijas izveidi. Koalīcija ir Latvijas iniciēta un tiek vadīta kopā ar Apvienoto Karalisti. Koalīcijas mērķis ir nodrošināt dronu piegādi Ukrainai, tādējādi panākot Ukrainas pārākumu bezpilota lidaparātu spēju jomā. Vienlaikus arī tiek attīstītas sabiedroto dronu spējas, kā arī veicināta dronu un to sastāvdaļu ražošana Rietumvalstīs.
- 2024. gada 23. jūlijā MK atbalstīja AM izstrādāto NBS attīstības plānu 2025.–2036. gadam, kas nosaka ilgtermiņa un vidējā termiņa attīstības vīziju atbilstoši aktuālajam apdraudējuma līmenim un potenciālajām izmaiņām.
- Turpinājās NBS slāņveida pretgaisa aizsardzības spējas attīstība, kas ietver infrastruktūras sagatavošanu vidējās darbības pretgaisa aizsardzības sistēmu "IRIST" ieviešanai.
- 2024. gadā tika stiprināta NBS bezpilota lidaparātu spēja. Bezpilota spējas attīstība primāri ir saistīta

ar Latvijā izstrādāto un ražoto dronu izmantošanu NBS vajadzībām.

- Turpinājās pretkuģu raķešu sistēmu ieviešanas pasākumi NBS bruņojumā, kas ievērojami stiprinās NBS spēju aizsargāt Latvijas teritoriālos ūdeņus, kuģošanas ceļus un ostas.
- Turpinājās NBS tālās darbības raķešu artilērijas spējas un taktiskās mobilitātes spējas attīstība.
- Taktiskās mobilitātes spējas attīstības ietvaros iegādāti 30 "Patria 6x6" bruņutransportieri un noslēgts līgums par komandvadības bruņutransportieru iegādi. Turpinājās arī darbs pie modernu kājnieku kaujas mašīnu iepirkuma Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes kaujas spēju uzlabošanai.
- 2024. gada 5. martā MK apstiprināja austrumu robežas militārās stiprināšanas un pretmobilitātes plānu ar mērķi stiprināt valsts drošību, savlaicīgi īstenojot laika un resursu ziņā ietilpīgus pretmobilitātes pasākumus uz austrumu robežas un tai pieguļošajās teritorijās, lai sekmētu NBS spēju ierobežot pretinieka sauszemes spēku formējumiem iespēju viegli šķērsot valsts robežu un strauji virzīties Latvijas iekšienē.
- Stiprināts NBS personālsastāvs. Profesionālā dienesta karavīru skaits salīdzinājumā ar 2023. gadu pieauga par vairāk nekā 400 karavīriem. 2024. gadā VAD 11 mēnešu dienestu uzsāka 560 pilsoņi.

2024. gada septembrī visās vidusskolās un tehnikumos Jaunsardzes centrs uzsāka valsts aizsardzības mācības (VAM) programmu ar mērķi veicināt patriotismu un sniegt iespēju apgūt militārās pamatiemaņas, veidojot Latvijai lojālus pilsoņus, kas ir būtiski visaptverošas valsts aizsardzības kontekstā.

- 2024. gadā Kanādas vadītā NATO daudznacionālā kaujas grupa tika pārveidota par brigādes līmeņa vienību, kurai pievienojās Dānija. Lēmumu par pievienošanu pieņēma arī Zviedrija, kas iestājās

NATO 2024. gada martā. 2024. gada novembrī NATO daudznacionālā brigāde Latvijā piedalījās pirmajās pilna mēroga mācībās "Resolute Warrior 2024", demonstrējot spēju vadīt operācijas un integrējot visas tai pakļautās vienības un atbalsta vienības.

- No 2024. gada marta līdz novembrim militārajā bāzē "Lielvārde" bija izvietoti Vācijas bruņoto spēku karavīri un militārie gaisa kuģi, nodrošinot NATO Baltijas gaisa telpas patrulēšanu no Latvijas.

1.5. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES

2024. gadā AM padotībā bija:

- Latvijas Kara muzejs (LKM);
- Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LĢIA);
- Jaunsardzes centrs (JC);
- Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs (VAMOIC);
- Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centrs (VALIC);
- Pulkveža Oskara Kalpaka profesionālā vidusskola (Kalpaka skola).
- CERT.LV (Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija) darbojas AM pakļautībā IT drošības likuma ietvaros.

Lai ilgtermiņā attīstītu militāro industriju Latvijā, 2023. gadā tika dibināta sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Valsts aizsardzības korporācija", kuras uzdevums ir veikt ieguldījumu pārvaldīšanu valsts aizsardzības industrijā un koordinēt ar ražošanu saistītos procesus.

Militārās izlūkošanas un drošības dienests (MIDD) ir AM pārraudzības iestāde. NBS komandieris ir tieši pakļauts aizsardzības ministram.

2. NODAĻA

FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS BUDŽETS UN TĀ IZLIETOJUMS

No valsts pamatbudžeta līdzekļi AM tiek piešķirti, pamatojoties uz likumu par valsts budžetu kārtējam gadam, un tie sastāv no:

- dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem;
- ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem;
 - ārvalstu finanšu palīdzības;
 - transfertiem.

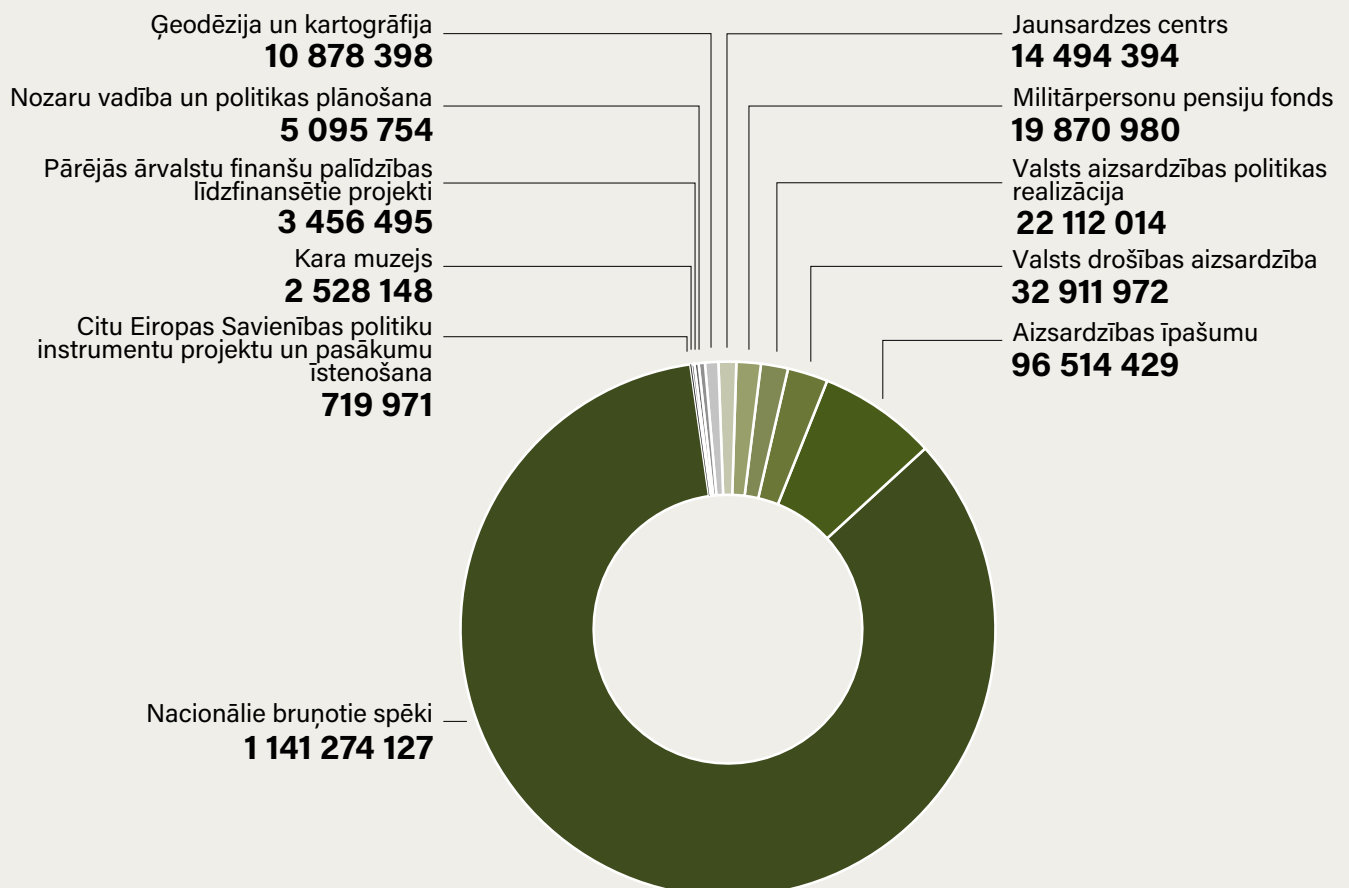
AM valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (eiro)

Nr.p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 181 975 091	1 367 893 050	1 359 856 682
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 159 795 615	1 315 018 122	1 314 858 954
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	19 885 501	47 170 618	41 159 013
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	1 448 526	4 786 911	2 969 993
1.4.	Transferti	845 449	917 399	868 722
2.	Izdevumi (kopā)	1 181 975 091	1 367 893 050	1 359 856 682
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	944 351 923	989 761 039	983 135 070
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas un sociālie pabalsti	20 765 518	23 611 271	23 610 026
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	15 581 711	39 178 258	39 178 257
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	908 004 694	926 971 510	920 346 787
2.2.	Kapitālie izdevumi	237 123 168	377 032 011	375 621 612
F55010013	Kapitāla daļu iegāde līdzdalībai radniecīgo komersantu kapitālā, kas nav akcijas	500 000	1 100 000	1 100 000

AM pārskata gada budžeta programmas

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (eiro)	Izdevumu izpilde (eiro)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	32 936 972	32 911 972
12.00.00.	Kara muzejs	2 531 996	2 528 148
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	1 147 040 922	1 141 274 127
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	10 988 408	10 878 398
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	22 119 828	22 112 014
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	19 870 980	19 870 980
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	96 738 739	96 514 429
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	14 528 793	14 494 394
70.00.00.	Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	1 161 137	719 971
73.00.00.	Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	4 878 952	3 456 495
97.00.00.	Nozaru vadība un politikas plānošana	5 096 323	5 095 754
99.00.00.	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	10 000 000	10 000 000
KOPĀ AM		1 367 893 050	1 359 856 682

Programmu nosaukums un izdevumi, eiro

Valsts budžeta ilgtermiņa saistību projekti

2024. gadā ilgtermiņa attīstības projektos tika izlietoti finanšu līdzekļi 432,39 miljonu eiro apjomā, ieguldot:

- kaujas inženieru spējas attīstībā;
- speciālo uzdevumu spējas attīstībā;
- vidējas kapacitātes kājnieku spējas attīstībā;
- pretgaisa aizsardzības un gaisa telpas novērošanas spējas attīstībā;
- vieglo kājnieku spējas attīstībā;
- netiešās uguns atbalsta, operacionālā un taktiskā līmeņa izlūkošanas spējas attīstībā;
- komandvadības spējas attīstībā;
- taktiskā gaisa transporta spējas attīstībā;
- jūras kontroles un krasta apsardzes spējas attīstībā;
- nodrošinājuma spējas attīstībā;
- uzņemamās valsts atbalsta spējas attīstībā;
- infrastruktūras attīstībā.

Programma "Valsts drošības aizsardzība"

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra MK noteikumiem Nr. 887 "Valsts noslēpuma objektu saraksts" 2.5.1. punktu informācija par šīs programmas izdevumiem ir slepena.

Programma "Kara muzejs"

No programmas "Kara muzejs" tiek finansēta Latvijas Kara muzeja darbība un tiek finansēts likumā noteiktās funkcijas deleģējums biedrībai "Brāļu kapu komiteja".

Programma "Nacionālie bruņotie spēki"

Programmā iekļauts finansējums NBS – apvienoti visu NBS regulāro spēku vienību un Zemessardzes (ZS) uzturēšanas izdevumi, kā arī izdevumi starptautiskajām operācijām. No programmas tiek finansēti izdevumi arī VALIC un Kalpaka skolas darbības nodrošināšanai, kā arī finansēti izdevumi AM personālam, kas pilda amata pienākumus diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās un starptautiskajās organizācijās. Programmā tiek plānots finansējums ar aizsardzības nozari saistītu produktu attīstības atbalstam, kas vērsti uz aizsardzības un drošības industriju, – aizsardzības inovāciju grantu projektiem. Tiek veikta iemaksa 1,1 miljona eiro apjomā SIA "Valsts aizsardzības korporācija" pamatkapitāla veidošanai.

Programma "Ģeodēzija un kartogrāfija"

Programmas finansējums piešķirts LĢIA funkciju

veikšanai, nodrošinot valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā.

Programma "Valsts aizsardzības politikas realizācija"

Programmā iekļauts finansējums dalības NATO pasākumu finansēšanai, informācijas tehnoloģiju drošības veicināšanai Latvijā un iemaksām starptautiskajās organizācijās. No programmas tiek finansēti arī aizsardzības nozares sabiedriskie publiskie pasākumi.

Programma "Militārpersonu pensiju fonds"

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas iemaksas, kā arī piešķirt un nodrošināt pabalstus un sociālās piemaksas atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma "Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana"

No programmas tiek finansēta VAMOIC darbība, kā arī AM nozares infrastruktūras remonts, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimniekošana.

Programma "Jaunsardzes centrs"

No programmas tiek finansēta JC darbība, t. sk. Jaunsardzes kustība, VAM ieviešana vidusskolās, sabiedrības informēšanas funkcija un atbalsta veicināšana Latvijas aizsardzības politikai, kā arī iekļauts finansējums nevalstiskajām organizācijām.

Programma "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana"

No programmas tiek finansēti ES izglītības, mācību, jaunatnes un sporta programmas Erasmus+ 2021.–2027. gadam projekts Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijai (LNAA) augstākās izglītības mobilitātei un Eiropas Komisijas (EK) programmas "Digitālā Eiropa" projekts "Nacionālais koordinācijas centrs – Latvija".

Programma "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti"

No programmas tiek finansēta NATO Drošības investīciju programma. Tiek finansēti izdevumi projektam "Infrastruktūras nodrošināšana sabiedroto uzņemšanai", "Īsviļņu radio sakaru apraides sistēmas (BRAS/BLOS) ieviešana", nodrošināta drošības investīciju programmas koordinēšana.

Programma "Nozaru vadības un politikas plānošana"

Programmā iekļauts AM centrālā aparāta darbības nodrošināšanai nepieciešamais finansējums.

Programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums"

Programmas finansējums paredzēts, lai nodrošinātu Latvijas Republikas ārējās robežas stiprināšanas plāna īstenošanu saskaņā ar 2024. gada 18. jūnija MK rīkojumu Nr. 472 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"".

Pārskata gadā AM centrālais aparāts atbilstoši ministrijas darbības virzieniem un struktūrai īstenoja šādas

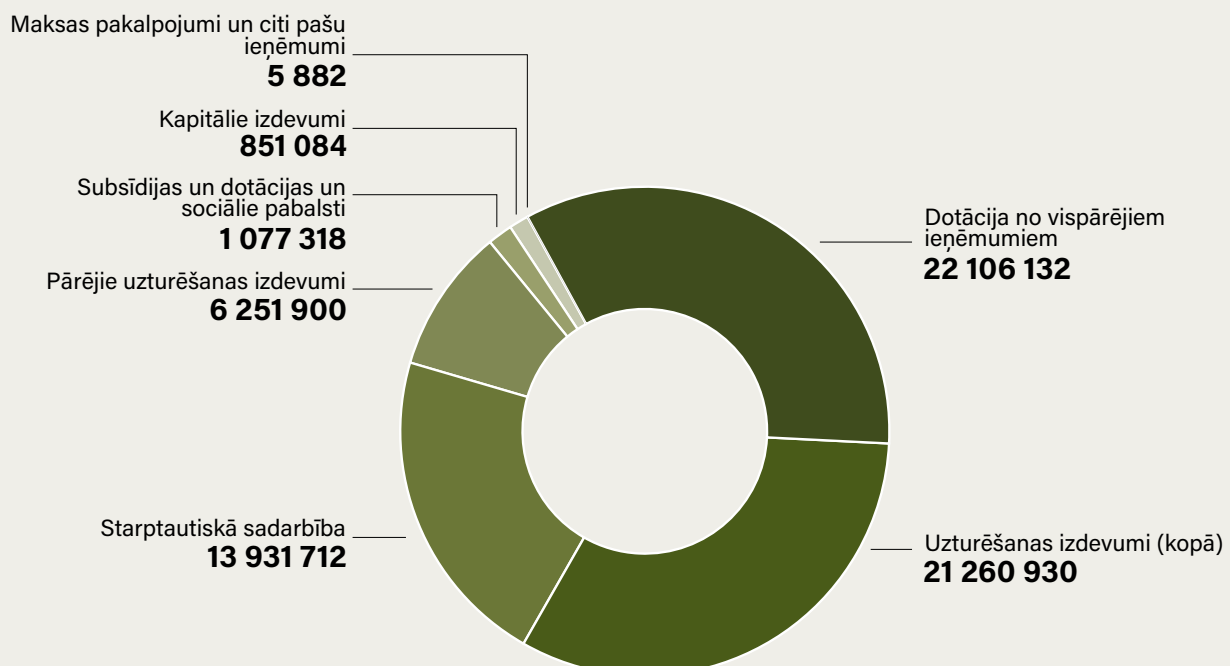
budžeta programmas:

- "Valsts aizsardzības politikas realizācija";
- "Militārpersonu pensiju fonds";
- programmas "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogramma "ES programmas "Digitālā Eiropa" projektu un pasākumu īstenošana";
- "Nozaru vadība un politikas plānošana".

Budžeta programmas "Valsts aizsardzības politikas realizācija" finansējums un tā izlietojums (eiro)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	20 834 510	22 119 828	22 112 014
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	20 834 510	22 108 191	22 106 132
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	11 637	5 882
2.	Izdevumi (kopā)	20 834 510	22 119 828	22 112 014
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	20 176 432	21 268 744	21 260 930
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas un sociālie pabalsti	944 680	1 078 552	1 077 318
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	14 931 711	13 931 712	13 931 712
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	4 300 041	6 258 480	6 251 900
2.2.	Kapitālie izdevumi	658 078	851 084	851 084

Finanšu līdzekļi un faktiskā izpilde, eiro

**Budžeta programmas "Militārpersonu pensiju fonds"
finansējums un tā izlietojums (eiro)**

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	18 924 450	19 870 980	19 870 980
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	18 924 450	19 870 980	19 870 980
2.	Izdevumi (kopā)	18 924 450	19 870 980	19 870 980
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	18 924 450	19 870 980	19 870 980
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas un sociālie pabalsti	18 924 450	19 870 980	19 870 980

Budžeta programmas "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" apakšprogrammas "ES programmas "Digitālā Eiropa" projektu un pasākumu īstenošana" finansējums un tā izlietojums (eiro)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	890 896	844 003	596 435
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem		314 925	314 924
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	890 896	529 078	281 511
2.	Izdevumi (kopā)	890 896	844 003	596 435
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	890 896	840 716	593 149
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	890 896	840 716	593 149
2.2.	Kapitālie izdevumi	0	3 287	3 286

Budžeta programmas "Nozaru vadība un politikas plānošana" finansējums un tā izlietojums (eiro)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5 026 943	5 096 323	5 095 754
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	5 026 943	5 095 754	5 095 754
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		569	
2.	Izdevumi (kopā)	5 026 943	5 096 323	5 095 754
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	5 010 610	5 073 034	5 072 465
2.2.	Kapitālie izdevumi	16 333	23 289	23 289

2.2. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI 2024. GADĀ

Aizsardzības politika un ģeopolitiskā situācija

2024. gadā apritēja divi gadi kopš Krievijas uzsāktās karadarbības Ukrainā, kas pilnā mērogā turpinās vēl joprojām. Krievija nav mainījusi savu agresīvo ārpolitiku, un tās ietekmi izjūt valstis arī ārpus Ukrainas, tai skaitā Latvija. Lai sasniegtu savus stratēģiskos mērķus, Krievija izmanto plašu instrumentu klāstu. Tajos ietilpst gan Ukrainā izvērstā karadarbība, gan centieni negatīvi ietekmēt citas valstis ar tādām hibrīdās karadarbības metodēm kā dezinformācija, sabotāža un citu veidu kaitnieciskas darbības, kas tiek lietotas ar mērķi graut valstu drošību.

Turpinoties karadarbībai Ukrainā, aizvien skaidrāk iezīmējās Krievijai draudzīgas valstis, kas atbalsta tās stratēģisko mērķi sagraut noteikumos balstīto starptautisko kārtību. 2024. gadā Ziemeļkoreja, kas jau iepriekš atbalstīja Krieviju ar ieročiem, iesaistīja arī savas valsts karavīrus Krievijas uzsāktajā karā Ukrainā. Arī Irāna turpināja sniegt gan diplomātisko, gan militāro atbalstu. Ķīnas Tautas Republika arī 2024. gadā izvairījās nosodīt Krievijas uzsākto karu Ukrainā un turpināja netieši atbalstīt Krievijas agresīvo ārpolitiku. Tepat pie Latvijas robežām esošā Krievijas satelītvalsts Baltkrievija joprojām piedalījās hibrīduzbrukumu veikšanā pret Latviju un

citām valstīm, lai destabilizētu to drošības situāciju un turpinātu atbalstīt Krieviju karadarbībā Ukrainā.

Lai gan Eiropas reģionā Krievija tiek uzskatīta par lielāko apdraudējumu, klātesoši bija arī citi izaicinājumi. Viens no tiem bija aizvien pieaugošie terorisma draudi, kas saistīti ar Islāma valsts ideoloģijas atpazīstamības un ietekmes palielināšanos. Aizvien sastopamāki bija autoritārisma radītie izaicinājumi demokrātiskām valstīm. Atsevišķās Eiropas valstīs varēja novērot prokrievisku līderu nākšanu pie varas, ar kuru starpniecību Krievijai bija iespēja lobēt savas intereses un šķelt Eiropas vienotību.

Latvijas drošības garants 2024. gadā nemainīgi saglabājās mūsu spēju attīstīšanā kopā ar sabiedrotajiem. Svarīga bija Zviedrijas pievienošanās NATO, kas deva būtisku ieguldījumu gan Latvijas, gan Eiropas, gan visas alianses aizsardzības spēju stiprināšanā.

Kopā ar sabiedrotajiem Latvija turpināja prioritizēt sadarbību tieši drošības jomā, stiprinot sabiedroto klātbūtni un kaujas spējas, sniedzot palīdzību Ukrainai un ierobežojot Krievijas ietekmi. Lai gan Krievija saglabājās kā drauds starptautiskajai kārtībai, nav pamata uzskatīt, ka Latvija piedzīvos tiešu militāru apdraudējumu.

Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana

PAR NBS SPĒJU STIPRINĀŠANU ILGTERMIŅĀ
LASI ŠEIT

Nemot vērā šī brīža ģeopolitisko situāciju un tās attīstības tendences, 2024. gadā bija nepieciešams stiprināt valsts aizsardzības spējas, nodrošinot straujāku VAD ieviešanu, vienlaikus nesamazinot NBS attīstībai paredzēto finansējumu.

Aizvadītajā gadā tika turpināts darbs pie NBS kaujas gatavības pārbaužu sistēmas pilnveides.

2024. gadā aizsardzības nozare turpināja attīstīt slāņveida pretgaisa aizsardzības spēju, kas ietvēra infrastruktūras sagatavošanu vidējās darbības pretgaisa aizsardzības sistēmu "IRIST" ieviešanai. Sistēmu "IRIS-T" piegāde ir paredzēta 2026. gadā. Vienlaikus, lai nodrošinātu gaisa telpas aizsardzību, Latvijas austrumu pierobežā tika izvērstas papildu pretgaisa aizsardzības vienības, kuras papildināja VAD karavīri. Tika arī turpināts darbs, lai stiprinātu gaisa telpas novērošanas sistēmu.

Lai attīstītu NBS bezpilota lidaparātu spēju, lielos apjomos tika iegādāti bezpilota lidaparāti izlūkošanas vajadzībām, netiešās uguns koriģēšanai un lādiņu nogādāšanai mērķī. Bezpilota spējas attīstība primāri ir saistīta ar Latvijā izstrādāto un ražoto dronu izmantošanu NBS vajadzībām. Paralēli NBS Gaisa spēku mācību centrs uzsāka plašu bezpilota lidaparātu operatoru apmācību, tai skaitā arī VAD karavīru apmācību. Papildus Latvija sniedza nozīmīgu atbalstu Ukrainai, gan piegādājot bezpilota lidaparātus, gan nodrošinot Ukrainas bruņoto spēku apmācību.

2024. gadā turpinājās pretkuģu raķešu sistēmu *Naval Strike Missile* ieviešanas plāna pasākumi, nodrošinot priekšnosacījumus to integrācijai NBS kopējā krasta aizsardzības spējas attīstībā. Šī spēja nodrošinās Latvijas piekrastes aizsardzību, kuģu ceļu drošību un

nepieciešamības gadījumā iekļausies kopējā alianses aizsardzības sistēmā.

Turpinājās tālās darbības raķešu artilērijas spējas attīstība, augstas mobilitātes raķešu artilērijas sistēmu "HIMARS" (*High Mobility Artillery Rocket System*) integrēšana NBS netiešās uguns spējā. Noritēja virkne pasākumu sadarbības stiprināšanai starp trim Baltijas valstīm raķešu artilērijas spējas ieviešanā, plānojot kopīgus "HIMARS" munīcijas iepirkumus un sinhronizējot raķešu artilērijas lietošanas kārtību. NBS bruņojumā tiks ieviestas arī tālās darbības un augstas precizitātes raķetes "ATACMS" (*Army Tactical Missile System*), kas būtiski pastiprinās NBS ugunsjaudu.

Tika turpināti arī iesāktie spēju attīstības projekti. Sauszemes spēku mehanizācijas ietvaros tika turpināta

Latvijā ražoto "Patria 6x6" bruņutransportieru piegāde NBS vajadzībām. Taktiskās mobilitātes spējas attīstības ietvaros iegādāti 30 "Patria" bruņutransportieri un noslēgts līgums par komandvadības bruņutransportieru iegādi. Nodrošinot NBS vienību mobilitāti, sadarbībā ar ASV tika piegādāti arī amfibijs tilti.

Turpinājās darbs pie ZS kaujas un reaģēšanas spēju celšanas, īstenojot individuālā un kolektīvā ekipējuma, tostarp ieroču sistēmu un tām nepieciešamās munīcijas, iegādi. NBS attīstības plānošana ir īstenota, izmantojot kompleksu pieeju, proti, līdzās reaģēšanas un kaujas spēju celšanai tika turpināta arī kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma spēju attīstība, kas ietvēra tādas jomas kā komandvadība, izlūkošana, netiešās uguns atbalsts, taktiskais gaisa transports, gaisa telpas novērošana, kā arī mobilitāte un pretmobilitāte.

Nemot vērā pastāvīgo apdraudējumu uz Latvijas austrumu robežas, tika uzsākts darbs pie robežas militārās stiprināšanas. 2024. gada 5. martā MK apstiprināja austrumu robežas militārās stiprināšanas un pretmobilitātes plānu ar mērķi stiprināt valsts drošību, savlaicīgi īstenojot laika un resursu ziņā ietilpīgus pretmobilitātes pasākumus uz austrumu robežas un tai pieguļošajās teritorijās. Austrumu robežas stiprināšanas plāna īstenošanai MK ir piešķīris 303 miljonus eiro, kas paredz laika posmā no 2024. līdz 2028. gadam veikt pretmobilitātes konstrukciju materiālu, sensoru, netiešās uguns atbalsta sistēmu, prettanku mīnu un sprāgstvielu iegādi. Finansējuma ietvaros 40 miljoni eiro paredzēti Valsts robežsardzes spēju stiprināšanai. Austrumu robežas stiprināšana tiek veikta vienotas Baltijas aizsardzības līnijas izveides kontekstā un saskaņā ar Latvijas,

2024. gada nogalē MK apstiprināja Latvijā ražoto apvidus automobiļu "VR FOX" iegādi, tādējādi gan stiprinot vietējās industrijas kapacitāti, gan arī veicinot piegāžu drošības ķēžu noturību.

2024. gadā turpinājās darbs pie modernu kājnieku kaujas mašīnu iepirkuma Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes kaujas spēju uzlabošanai. Pēc visaptverošiem testiem par piemērotāko Latvijas apvidum un atbilstošāko NBS vajadzībām tika atzīta Spānijas koncerna "GDELS-Santa Bárbara Sistemas" ražotās kājnieku kaujas mašīnas "ASCOD". Līgums par kājnieku kaujas mašīnu piegādi tika noslēgts 2025. gada 30. janvārī.

Lietuvas un Igaunijas aizsardzības ministru 2024. gada 19. janvārī parakstīto vienošanos. Nepieciešamie pasākumi ir sinhronizēti ar NATO plāniem un tiks īstenoti visas NATO un ES austrumu robežas garumā. Baltijas aizsardzības līnija tiek būvēta koordinēti, taču katra valsts to dara par saviem budžeta līdzekļiem.

2024. gadā par 20 miljoniem eiro tika iepirkti tādi neatliekamie pretmobilitātes līdzekļi kā pūķa zobi, prettanku eži, betona bloki un citi materiāli. Iegādātie materiāli tika izvietoti inženieru resursu parkos pierobežas tuvumā, un tika uzsākta to izvietošana dabā noteiktajās šķēršļu vietās.

Lai nodrošinātu valsts aizsardzības interešu salāgošanu ar valsts enerģētiskās neatkarības stiprināšanu un atjaunīgās enerģijas attīstīšanu, 2024. gada 12. novembrī MK

apstiprināja AM sagatavoto informatīvo ziņojumu "Par papildu radaru iegādi vēja parku attīstībai", kas sniedz risinājumus valsts aizsardzības stiprināšanai un paplašina NBS novērošanas spējas gaisa telpā visā valsts teritorijā, vienlaikus paredzot atvēlēt plašākas teritorijas vēja parku attīstībai Latvijā nākamo trīs gadu laikā. Piedāvātais risinājums nosaka NBS rīcībā esošo trīs mobilo radaru un viena stacionārā radara pārvietošanu, kā arī sešu papildu gaisa telpas novērošanas radaru iegādi un izvietojumu līdz 2028. gadam. Vienlaikus, lai atvieglotu ar vēja parku būvniecību saistīto saskaņošanas procesu un uzskatāmi parādītu, kurās Latvijas vietās vēja parku būvniecība ir atļaujama, izvērtējama vai arī nav pieļaujama, AM izstrādāja Latvijas teritorijas karti par noteiktajām teritorijām un provizorisku karti par teritoriju sadalījumu no 2028. gada, abas kartes publicējot AM tīmekļvietnē.

Pārskata periodā turpinājās 2023. gadā uzsāktā VAD

īstenošana. 2024. gadā tika realizēti divi 11 mēnešu programmas iesaukumi – janvārī dienestu uzsāka 125 VAD karavīri, bet jūlijā vēl 443. Desmit pilsoņi arī noslēdza piecu gadu līgumu par dienestu ZS, līdz ar to 2024. gadā VAD kopā uzsāka 578 pilsoņi. 2024. gada vidū 2023. gada jūlija iesaukuma VAD karavīri pabeidza 11 mēnešu programmu, un vairāk nekā 40 % no viņiem turpināja dienestu NBS kā profesionālā dienesta karavīri. Savukārt pārējie tika atvaļināti dienestam augstas gatavības rezervē un turpmākos piecus gadus reizi gadā uzturēs savas iemaņas, uz laiku tiekot iesauktiem aktīvajā dienestā kā rezerves karavīriem.

2024. gada mācību gadā VAM tika veiksmīgi īstenota 273 vidējās izglītības iestādēs, aptverot gandrīz 18 000 vidējās izglītības audzēkņu pirmajā mācību gadā un nedaudz vairāk par 8500 VAM izglītojamo otrajā mācību gadā, savukārt vairāk nekā 8800 jauniešu bija iesaistījušies Jaunsardzes kustībā.

Visaptverošas valsts aizsardzības ieviešana

UZZINI PAR RĪCĪBU KRĪZES GADĪJUMĀ

2024. gada 9. aprīļa sēdē MK apstiprināja AM sagatavoto informatīvo ziņojumu "Par visaptverošas valsts aizsardzības ieviešanas progresu" par 2023. gadu. Informatīvais ziņojums par 2024. gadā paveikto MK tika iesniegts 2025. gada pirmajā ceturksnī.

AM kā koordinējošā institūcija ar savu ekspertīzi turpināja nepieciešamo darbu visaptverošas valsts aizsardzības (VVA) sistēmas ieviešanā un attīstīšanā. Arī 2024. gadā tika pievērsta pastiprināta uzmanība dažādu valsts apdraudējuma pārvarēšanas mācību organizēšanai, kā arī sabiedrības un tai būtisku kritisko funkciju noturības veicināšanai. 2024. gadā AM turpināja veidot padziļinātāku sadarbību un valstiski svarīgu funkciju darbību sekmešanu starp valsts institūcijām, kā arī privāto sektoru, nevalstiskajām organizācijām (NVO) un iedzīvotājiem.

Veicinot civilās noturības stiprināšanu, 2024. gada 29. un 30. oktobrī norisinājās NATO noturības civilo ekspertu konsultācijas, lai sniegtu priekšstatu par noturības veicināšanu VVA ietvarā un apgūtu rekomendācijas tās attīstīšanai.

Sākoties 2024./2025. mācību gadam, visās izglītības iestādēs, kas īsteno vispārējo un profesionālo vidējo izglītību, tika uzsāktā VAM īstenošana. Līdz ar to Latvija kļuva par pirmo valsti Eiropā, kas ieviesa VAM kā obligātu priekšmetu vispārējā vidējā izglītībā. VAM mērķis ir veidot pilsoniski atbildīgus individuus ar pamatzināšanām

par valsts aizsardzību, kas nepieciešamības gadījumā ļautu efektīvi rīkoties dažādās krīzes situācijās. Plānots, ka katru gadu VAM apgūs aptuveni 20 000 jauniešu.

No 2024. gada 3. septembra līdz 8. oktobrim visā Latvijā notika NBS organizētās VVA mācības "Namejs 2024", kurās piedalījās karavīri un zemessargi no visām NBS vienībām, tostarp VAD karavīri, rezerves karavīri un sabiedroto bruņoto spēku karavīri. Mācību "Namejs 2024" laikā tika veikta arī NATO daudznacionālas kaujas grupas sertificēšana. Lai pilnveidotu un stiprinātu spēju veikt uzdevumus valsts apdraudējuma gadījumā, mācībās "Namejs 2024" notika sadarbība ar Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru, tostarp Valsts kanceleju un nozaru ministrijām, to padotības iestādēm, valsts drošības iestādēm, vairākām pašvaldībām un komersantiem, sniedzot valsts aizsardzības vajadzībām nepieciešamo atbalstu un tādējādi stiprinot VVA sistēmu Latvijā.

Vienlaikus AM sadarbībā ar NBS turpināja 2020. gadā uzsāktu mācību ciklu pašvaldību civilās aizsardzības komisijām, lai stiprinātu pašvaldību kapacitāti un gatavību reaģēt krīzes situācijās. 2024. gadā norisinājās 22 civilās aizsardzības komisiju mācības.

ZS turpināja 2023. gadā aizsāktu reģionālo semināru "Rupors" organizēšanu, lai stiprinātu pašvaldību iestāžu komunikācijas speciālistu un citu atbildīgo amatpersonu vienotu izpratni par komunikācijas nozīmi un metodēm militāra apdraudējuma gadījumā.

2024. gada aprīlī visā Latvijas teritorijā notika civilmilitārās sadarbības vingrinājums "Natrix 24", lai sagatavotu

ZS bataljonus civilās vides informācijas apzināšanai un nodrošināšanai sabiedroto spēku vienībām militāra apdraudējuma krīzes situācijās, mācībās iesaistot arī vairākas pašvaldības.

2024. gadā tika turpināta VVA koordinācija ministru līmeņa un valsts sekretāru līmeņa darba grupās. Starptozaru darba grupās tika izvērtēts aktuālais apdraudējums un potenciālie nozaru riski, pārrunātas ar VVA saistītas aktualitātes, civilās noturības stiprināšana un nepieciešamība nozaru ministrijām turpināt vērtēt Ukrainas gūtās mācības no Krievijas iebrukuma. Vienlaikus tika vērtēts, kā nodrošināt turpmāko VVA sistēmas ieviešanas koordināciju kontekstā ar Krīzes

vadības centra izveidi un paredzamajām funkcijām.

Turpinot strādāt pie kritiskās infrastruktūras darbības nepārtrauktības stiprināšanas, AM 2024. gadā nodrošināja konsultācijas, lekcijas un seminārus kritiskās infrastruktūras pārstāvjiem par darbības nepārtrauktības plānošanu, kā arī sniedza atzinumus par kritiskās infrastruktūras izstrādātajiem darbības nepārtrauktības plāniem. Sadarbībā ar nozares ministrijām tika turpināts arī darbs pie D kategorijas (valstij būtisku pakalpojumu) kritiskās infrastruktūras kopuma paplašināšanas, to 2024. gadā paplašinot līdz 94 komersantiem un institūcijām.

NATO kolektīvās aizsardzības principa stiprināšana

LASI VAIRĀK PAR NATO

2024. gadā NATO atzīmēja 75. gadadienu, un Latvija – 20. gadadienu kopš pievienošanās spēcīgākajai militārajai aliansei. Šie notikumi ļāva novērtēt NATO kā drošības garantu, īpaši pašreizējos ģeopolitiskajos apstākļos.

2024. gadā norisinājās NATO samits Vašingtonā, kurā dalībvalstu līderi vienojās par vienotas NATO stratēģijas izstrādi, par tiešāko draudu eiroatlantiskajai drošībai vienprātīgi atzīstot Krieviju un tās ekspansiju. Samitā

arī tika panākta vienošanās par nodomu stiprināt pretgaisa aizsardzību NATO austrumu flangā, ieviešot aktīvāku pretgaisa aizsardzības rotācijas modeli. Lai sasniegtu nospraustos mērķus, aliansei nepieciešams samita lēmumus ieviest praktiski, kas nodrošinātu sabiedroto adaptācijas spēju attīstību un reaģēšanas spēju uzlabošanu.

2024. gadā Kanādas vadītā NATO daudznacionālā kaujas grupa tika pārveidota par brigādes līmeņa vienību, kurai pievienojās Dānija. Lēmumu par pievienošanos NATO daudznacionālajai brigādei Latvijā pieņēma arī Zviedrija, kas iestājās NATO 2024. gada martā. 2024. gada novembrī NATO daudznacionālā brigāde Latvijā

piedalījās pirmajās pilna mēroga mācībās "Resolute Warrior 2024", demonstrējot spēju vadīt operācijas un integrējot visas tai pakļautās vienības un atbalsta vienības.

No 2024. gada marta līdz novembrim militārajā bāzē "Lielvārde" bija izvietoti Vācijas bruņoto spēku karavīri un militārie gaisa kuģi, nodrošinot NATO Baltijas gaisa telpas patrulēšanu no Latvijas.

2024. gadā īpaši aktuāla kļuva Baltijas jūras drošība saistībā ar iespējamām sabotāžas mēģinājumiem un zemūdens kabeļu bojājumiem. Astoņas no deviņām Baltijas jūras piekrastes valstīm ir alianses dalībvalstis, izņemot Krieviju. Tieši Krievijas faktors un tās apdraudējuma potenciālie riski bija tie, kas NATO sabiedrotajiem lika pievērst īpašu uzmanību Baltijas jūras reģiona drošības sekmēšanai. Būtisku ieguldījumu alianses patrulēšanas spēju stiprināšanā Baltijas jūrā 2024. gadā sniedza Zviedrijas pievienošanās NATO.

2024. gadā tika uzsākts jauns NATO spēju mērķu sadales process, kas noslēgsies 2025. gada vasarā. Jaunais NATO spēju mērķu sadales cikls ir sasaistīts ar NATO aizsardzības plānu īstenošanu, līdz ar to ir ievērojami augušas prasības visiem NATO sabiedrotajiem. Arī Latvijai jāuzņemas lielāks slogs, ņemot vērā, ka apdraudējuma līmenis NATO austrumu pierobežā ir daudz nozīmīgāks nekā citās NATO dalībvalstīs. Spēju attīstība tiek veikta saskaņā ar NBS attīstības plānu, kā ietvaros pieejamo resursu robežās iekļautas arī NATO prasības. Vienlaikus pilnīga NATO prasību ieviešana vidējā un ilgā termiņā prasīs papildu finanšu un personāla resursus, tādēļ jāvērtē iespējas palielināt aizsardzībai atvēlēto finansējumu līdz vismaz 4 % no IKP, kā arī jāmeklē risinājumi nepieciešamā personāla nodrošināšanai. Tāpat jāparedz industrijas kapacitātes attīstība, lai nodrošinātu pēc iespējas pilnvērtīgāku spēju mērķu izpildi.

Bruņojuma kontroles aktualitātes 2024. gadā

Krievijas Federācijas sāktā agresija pret Ukrainu 2022. gadā un ģeopolitiskā situācija turpināja būtiski ietekmēt bruņojuma kontroles jomu dažādās dimensijās – gan Latvijas kontekstā, gan Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) darbībā, gan kopējā Eiropas drošības arhitektūrā. Pēc Krievijas izstāšanās no Eiropas Konvencionālo bruņoto spēku (*Conventional Forces in Europe*, CFE) līguma 2023. gadā arī pārējās dalībvalstis ir apturējušas savu dalību tajā. Krievijas un EDSO savstarpējo attiecību dinamikā būtiskākais bija agresorvalsts centieni aizkavēt organizācijas pilnvērtīgu darbību, izmantojot tās diskusiju platformu savas dezinformācijas naratīvu izplatīšanai.

Latvijai un pārējām NATO dalībvalstīm joprojām aktuālas ir Vīnes dokumentā noteiktās saistības attiecībā uz bruņojuma kontroli. Tās paredz piedalīšanos inspekcijās,

novērtējuma un militāro kontaktu vizītes, kā arī bruņojuma kontroles pasākumu veikšanu EDSO dalībvalstu militārajās bāzēs un lidlaukos. Atvērto debesu līguma pilnvērtīgu ieviešanu traucēja Krievijas satelītvalsts Baltkrievijas paziņojums par savas dalības apturēšanu līgumā uz nenoteiktu laiku.

2024. gadā Latvijas bruņojuma kontroles eksperti devās vienā inspekcijā un vienā novērojuma, kā arī piecās militāro bāzu novērtējuma vizītēs ārvalstīs. Latvija savukārt uzņēma militāro mācību "Namejs 2024" novērotājus no piecām EDSO dalībvalstīm. Atvērto debesu līguma ietvaros Latvija 2024. gadā veica divus pārlidojumus, no kuriem viens bija treniņu lidojums pār Baltijas valstīm. Krievijas uzsāktā karadarbība Ukrainā ir negatīvi ietekmējusi bruņojuma kontroles jomu, tāpēc šie pasākumi ir svarīgi, lai sekmētu atklātību un drošību reģionā.

Sadarbība ar domnīcām 2024. gadā

Sadarbība ar ārvalstu domnīcām 2024. gadā tika īstenota, lai starptautiski veicinātu politiku, ierēdņu, ekspertu un vispārējās sabiedrības izpratni par Latvijas aizsardzības interesēm, kā arī lai piesaistītu sabiedroto valstu atbalstu reģionālās drošības situācijas uzlabošanai.

2024. gadā AM sadarbojās ar divām ārvalstu domnīcām – ASV Vācijas Maršala fondu (*German Marshall Fund of the United States*) un Makdonalda-Lorjē institūtu (*MacDonald-Laurier Institute*) no Kanādas.

Sadarbībā ar ASV Vācijas Maršala fondu tika rīkoti vairāki semināri un diskusijas, kuros piedalījās augsta līmeņa amatpersonas no Latvijas. 2024. gada sadarbības ietvaros izceļama ir ASV politikas veidotāju un žurnālistu vizīte Latvijā, kuras laikā dalībnieki tikās ar Latvijas amatpersonām un drošības ekspertiem, kā arī apmeklēja militāro bāzi "Ādaži" un Silenes robežkontroles punktu ar mērķi padziļināt izpratni par Baltijas reģiona drošības izaicinājumiem.

Sadarbībā ar Makdonalda-Lorjē institūtu 2024. gadā tika organizēts diskusiju panelis Monreālas Starptautiskās drošības samītā (*Montreal International Security Summit*) Kanādā, kā arī vairākas slēgtas diskusijas

ar Kanādas politikas veidotājiem un ekspertiem. Tika publicētas arī vairākas publikācijas un populārzinātniski raksti.

2024. gadā AM arī izsludināja konkursu sadarbībai ar Latvijas domnīcām. Šī projektu konkursa ietvaros AM saņēma 24 projektu pieteikumus, pieņemot lēmumu atbalstīt piecus projektus: biedrības "Austrumeiropas politikas pētījumu centrs" projektu "Latvijas aizsardzības un drošības politikas attīstība noturības stiprināšanā", biedrības "Latvijas Transatlantiskā organizācija" projektu "Valsts visaptverošās aizsardzības veidošana: Latvijas pieredze", biedrības "Baltijas iniciatīva Eiropas Savienības reformai" projektu "Kopā pret hibrīdapdraudējumiem", biedrības "Ideju un inovāciju institūts" projektu "Radošās darbnīcas un galda spēle jenga bērniem un jauniešiem par iedzīvotājiem svarīgo civilās aizsardzības jomā militāra apdraudējuma gadījumā" un biedrības "Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls" projektu "Mazaizsargāto iedzīvotāju grupu un kompetento nevalstisko organizāciju iesaiste krīžu gatavības veicināšanā, pētniecībā un sabiedrības informēšanā". Projektu īstenošana plānota 2025. gadā.

Sadarbība Eiropas Savienības ietvaros

Arī 2024. gadā uzmanības centrā ES diskusijās saglabājās atbalsts Ukrainai, tostarp ES militārā atbalsta misijas Ukrainai mandāta pagarināšana. Diskusiju gaitā Latvija turpināja iestāties par misijas mandāta pagarināšanu un funkcionalitātes uzlabošanu, izveidojot šīs misijas koordinācijas šūnu un padomdošanas grupu, kas atrastos Kijivā. Tika rasts pagaidu kompromiss, pagarinot misijas mandātu uz diviem gadiem, taču diskusijas par misijas funkcionalitāti turpināsies 2025. gadā. Latvija diskusijās arī turpmāk iestāsies par tādu misijas uzturēšanu, kas vislabāk atbilst Ukrainas vajadzībām. Pārskata periodā tika arī sasniegts mērķis Ukrainai piegādāt 1 miljonu artilērijas šāviņu gan no dalībvalstu nacionālajiem krājumiem, gan no kopīgiem dalībvalstu iepirkumiem.

2024. gadā Latvija arī puda atbalstu septiņu juridiski nesaistošu aizsardzības un drošības partnerību noslēgšanai – ES noslēdza partnerības ar Korejas Republiku, Japānu, Albāniju, Ziemeļmaķedoniju, Moldovu un Norvēģiju, kā arī uzsāka sarunas ar Kanādu. Vienlaikus tika veikts darbs pie tā, lai ES ārpusbudžeta instrumenta Eiropas Miera mehānisma misija un operāciju pārvaldība notiktu izmaksefektīvi, tostarp izstrādājot modeli militāro mācību izmaksu griestu noteikšanai.

Turpinot jau 2023. gadā iesākto, ES notika aktīvs darbs

pie normatīvā regulējuma pilnveidošanas ar mērķi stiprināt ES aizsardzības industrijas spējas – 2024. gada martā tika apstiprināta Eiropas aizsardzības industrijas stratēģija, uz kuras pamata tika iesākts darbs pie Eiropas aizsardzības industrijas programmas. 2024. gadā tika ieviesti vairāki aizsardzības industrijas atbalsta mehānismi – Regula Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai un Munīcijas ražošanas atbalsta akts, kuros ES atbalstu saņēma arī Latvijas pieteikti projekti.

Latvijas uzņēmumi turpināja sekmīgi piedalīties virknē Eiropas Aizsardzības fonda projektu. 2025. gada aprīlī EK konkursa kārtībā papildus apstiprināja deviņus jaunus šī fonda līdzfinansētus pētniecības un attīstības projektus ar Latvijas uzņēmuma dalību, kas bija pieteikti EK 2024. gada novembrī, t.sk. projektu "READYMED EUROPE" medicīnas apmācību simulatora izstrādei (konsorciju vada Latvijas uzņēmums SIA "Exonicus R&D"), kā arī projektu "VANTAGE" mazās klases bezpilota gaisa sistēmas uzlabota prototipa izstrādei (konsorciju vada Latvijas uzņēmums SIA "LMT"). Latvijas uzņēmumi, iesaistoties arī citu valstu vadītajās iniciatīvās, ir ieguvuši papildus iespējas kompetences pilnveidošanai informācijas un komunikāciju tehnoloģiju, medicīnas un jauno materiālu tehnoloģiju jomās.

Vienlaikus 2024. gadā tika uzsākta diskusija par papildu finansējuma piešķiršanu aizsardzībai gan šajā daudzgadu finanšu shēmā, gan arī nākamajā, no 2028. gada, – šim nolūkam pirmo reizi ES ir apstiprināts ES aizsardzības komisārs, kura uzdevums būs sagatavot ES un tās dalībvalstis potenciālām krīzes situācijām nākotnē.

ES pastiprinātu uzmanību velta arī kibervides jautājumiem, uzsākot darbu pie ES kiberaizsardzības koordinācijas centra izveides, kā arī kiberkrīžu pārvaldības jautājumiem un iniciatīvām, kas veidotu kiberneturīgāku un drošāku ES kopumā.

Sabiedroto atbalsts kolektīvās atturēšanas un aizsardzības nodrošināšanai

Stratēģiskā partnerība ar ASV

2024. gadā ar ASV tika īstenots intensīvs politiskais dialogs. Vizītes, diskusijas, plāni un kopīgu mērķu un vērtību stiprināšana bija vadmotīvs tam, lai dažādos formātos un līmeņos veicinātu Latvijas un ASV sadarbību.

ASV gan iesaistījās svarīgu vienošanos un līgumu slēgšanā, gan piesaistīja savus ekspertus, piemēram, militārā poligona "Sēlija" un Baltijas aizsardzības līnijas izvērtēšanai.

Dažādu programmu ietvaros tika stiprināta NATO spēku savietojamība un nacionālā noturība. ASV Senāts, pieņemot likumprojektu par aizsardzības izdevumiem

2024. gadam, atvēlēja 228 miljonus ASV dolāru drošības sadarbības pastiprināšanai ar Latviju, Lietuvu un Igauniju Baltijas Drošības iniciatīvas ietvaros, kas ir zīmīgs atbalsts NBS spēju attīstībai.

2024. gadā turpinājās ASV īstenotās militārā atbalsta programmas, īpaši sadarbība ar Mičiganas Nacionālo gvardi, attīstot NBS profesionalitāti, kaujas spējas un ekipējumu, kā arī uzņemot valsts atbalsta infrastruktūru. Latvija sadarbojās ar ASV helikopteru *Black Hawk*, pretkuģu raķešu *Naval Strike Missile*, raķešu artilērijas sistēmu "HIMARS" un citos projektos. Pieauga sadarbība arī kiberdrošības jomā.

Stratēģiskā partnerība ar Kanādu

Kopš 2017. gada Latvijā ir izvietota NATO daudz nacionālā kaujas grupa, kuras vadošā valsts ir Kanāda. Kanādai uzņemoties kaujas grupas vadību, nozīmīgi augusti Latvijas un Kanādas divpusējā sadarbība aizsardzības un kiberdrošības jomās. Latvija turpināja pildīt apņemšanos sabiedroto valstu karavīriem nodrošināt labākos uzturēšanās apstākļus. 2024. gadā notika darbs pie militārās bāzes "Ceri" attīstības, kurā iegulda gan Kanāda, gan Latvija, lai tajā varētu uzņemt Kanādas karavīrus, kas rotācijas kārtībā veiks dienesta pienākumus Latvijā. Turpinājās arī darbs pie militārā poligona "Sēlija" izveides, lai nodrošinātu karavīriem apmācību vietu.

Kanāda NBS personālam turpināja nodrošināt iespēju

pilnveidot militārās spējas, kā arī ieguldīja resursus, lai attīstītu Latvijas militāro infrastruktūru. Turpinot veidot NATO daudz nacionālo brigādi Latvijā, 2024. gadā Kanāda Latvijā nogādāja papildu militāro tehniku un ekipējumu, kā arī četrus Kanādas Karalisko gaisa spēku helikopterus CH-146 *Griffon*.

2023. gadā uzsāktā Latvijas un Kanādas bruņoto spēku kopīgā iniciatīva – apmācību programma Ukrainas bruņoto spēku jaunākajiem virsniekiem – turpinājās arī 2024. gadā. Kursa mērķis ir nodrošināt Ukrainas bruņoto spēku jaunāko štāba virsnieku līderu sagatavošanu bataljona līmeņa vienībām, dažādu veidu uzdevumu plānošanai, vadīšanai un koordinēšanai.

NATO daudznacionālā brigāde Latvijā un sadarbība ar tās pārstāvētajām valstīm

2024. gadā NATO daudznacionālā brigāde Latvijā apvienoja spēkus no 13 NATO dalībvalstīm – Albānijas, Čehijas, Dānijas, Islandes, Itālijas, Kanādas, Latvijas, Melnkalnes, Polijas, Slovākijas, Slovēnijas, Spānijas un Ziemeļmaķedonijas.

Spānijas bruņoto spēku zeme-gaiss zenītraķešu "NASAMS" vienība militārajā bāzē "Lielvārde" izvietota kopš 2022. gada jūnija, lai nodrošinātu gaisa telpas novērošanu un kontroli.

Gan Spānija, gan Itālija piedalās NATO Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšanas misijā, kas ir pastāvīgs miera laika uzdevums ar mērķi nodrošināt alianses dalībvalstu suverēnās gaisa telpas integritāti.

Nozīmīga ir arī Itālijas iesaiste 155 milimetru munīcijas

modulāro pulvera lādiņu rūpnīcas izveidē, ko īsteno SIA "Valsts aizsardzības korporācija" sadarbībā ar starptautiskajiem partneriem.

2024. gadā Latvija turpināja padziļināt sadarbību ar Poliju. Visām trim Baltijas valstīm Polija ir bijusi un turpinās būt nozīmīgs šī reģiona spēlētājs. Savukārt Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbības formātā Latvija turpināja sadarboties ar Dāniju un Zviedriju, kuras parlaments 2024. gada nogalē apstiprināja tās pievienošanos NATO daudznacionālajai brigādei Latvijā 2025. gadā.

Vairākas no NATO daudznacionālās brigādes Latvijā dalībvalstīm – Čehija, Dānija, Itālija, Kanāda, Polija un Zviedrija – 2024. gadā kļuva arī par Dronu koalīcijas dalībvalstīm.

Baltijas valstu sadarbība

2024. gadā Baltijas valstis turpināja regulāru aizsardzības ministru un bruņoto spēku komandieru, kā arī ekspertu līmeņa dialogu par aizsardzības politiku un spēju attīstību.

2024. gadā vadošās valsts lomu trīspusējā Baltijas valstu aizsardzības sadarbības formātā uzņemas Lietuva. 2025. gadā vadošās valsts lomu pārņems Igaunija.

2024. gada janvārī Latvijas, Lietuvas un Igaunijas aizsardzības ministri parakstīja vienošanos par Baltijas aizsardzības līnijas izveidi, lai stiprinātu Baltijas valstu un NATO austrumu robežu. Baltijas aizsardzības līnija būtiski palielinās Baltijas valstu spējas militāri aizsargāt savas robežas un aizkavēs Krievijas iespējas veikt ātras

militāras operācijas. Līnijas izbūve saskan ar NATO aizsardzības plāniem.

Pārskata periodā Baltijas valstis turpināja darbu pie kopīgu iepirkumu definēšanas un īstenošanas, tostarp kopīgā artilērijas raķešu sistēmu "HIMARS" iepirkuma. 2023. gada novembrī ASV Valsts departaments pieņēma lēmumu par M142 augstas mobilitātes artilērijas raķešu sistēmu "HIMARS" un ar tām saistītā aprīkojuma pārdošanu Latvijai. Tika stiprināta arī sadarbība NATO ietvaros, kā arī veidotas ciešākas divpusējās attiecības un praktiskā sadarbība starp Latviju, Lietuvu, Igauniju, ASV un Kanādu.

Sadarbība ar Ziemeļvalstīm

2024. gadā Latvija un Ziemeļvalstis turpināja pastāvīgu politisko dialogu ne tikai divpusēji, bet arī dažādos sadarbības formātos, paužot vienotu un stingru nostāju reģionālās drošības jautājumos attiecībā uz Krieviju un Baltkrieviju.

2024. gadā Latvija sadarbībā ar Ziemeļvalstīm kopīgi atbalstīja Ukrainu gan ar materiāltehniskajiem līdzekļiem, gan Ukrainas bruņoto spēku personāla apmācības jomā.

2024. gada augustā NATO daudznacionālajai brigādei

Latvijā pievienojās Dānijas bataljons. 2024. gada 7. martā Zviedrija iestājās NATO, un 2024. gada 12. decembrī Zviedrijas parlaments atbalstīja priekšlikumu ilgtermiņā iesaistīties NATO daudznacionālajā brigādē Latvijā ar vienu bruņoto spēku mehanizēto kājnieku bataljonu. 2025. gada janvārī Latvijā ieradās Zviedrijas Mehanizētais kājnieku bataljons, lai pievienotos NATO daudznacionālajai brigādei Latvijā. Dānijas kontingents dienēs Latvijā pārmaiņus ar Zviedrijas bruņoto spēku karavīriem.

Atbalsta sniegšana Ukrainai

2024. gadā Latvija turpināja vērienīga apjoma militāro atbalstu Ukrainai, nodrošinot militāro palīdzību vairāk nekā 0,25 % apmērā no IKP. Latvija sniedza militāro atbalstu Ukrainai Dronu koalīcijas ietvaros, piedaloties Čehijas munīcijas iniciatīvā, atbalstot IT un Atmīnēšanas koalīcijas, piegādājot ieroču sistēmas un bruņojumu Ukrainas bruņotajiem spēkiem no NBS rīcībā esošā

ekipējuma, kā arī nodrošinot apmācību Ukrainas karavīriem. Pamatojoties uz MK parakstīto līgumu "Latvijas Republikas un Ukrainas vienošanās par ilglaicīgu atbalstu un drošības saistībām", Latvija ir apņēmusies nodrošināt nepieciešamo militāro atbalstu Ukrainai 0,25 % apmērā no IKP arī 2025. un 2026. gadā.

Sadarbība ar citām valstīm

2024. gadā turpinājās arī Latvijas augstākā līmeņa militāri politiskais dialogs ar Franciju un Vāciju. Norisinājās gan Francijas–Baltijas valstu drošības politikas seminārs, gan divpusējās sarunas nodrošinājuma jautājumos. Gada garumā notika regulāras divpusējās sarunas ar šīm Latvijai nozīmīgajām lielvalstīm, apmainoties viedokļiem par Eiropas drošības politikas aktualitātēm.

Vācija turpināja sniegt nozīmīgu ieguldījumu reģionālās drošības stiprināšanā kā NATO paplašinātās klātbūtnes Lietuvā kaujas grupas vadošā valsts.

No 2024. gada marta līdz novembrim Vācija īstenoja NATO Baltijas gaisa telpas patrulēšanas misiju no

militārās bāzes "Lielvārde", kamēr Emari bāzē Igaunijā notika rekonstrukcijas darbi. Deviņus mēnešus ilgā rotācija Latvijā pierādīja, ka militārā bāze "Lielvārde" ir pilnībā pielāgota iznīcinātāju izvietošanai. NATO Baltijas gaisa telpas patrulēšanas misijas laikā Latvijā, reaģējot uz trauksmes izsaukumiem, no militārās bāzes "Lielvārde" iznīcinātāji tika pacelti 54 reizes.

2024. gada maijā militāro bāzi "Lielvārde" arī apmeklēja Vācijas aizsardzības ministrs Boriss Pistoriuss, kas tikšanās laikā ar Latvijas aizsardzības ministru Andri Sprūdu pārrunāja reģiona drošības aktualitātes, abu valstu divpusējo sadarbību NATO Baltijas gaisa telpas

patrulēšanās misijā, kā arī sadarbību militāro spēju attīstības jomā.

Aktīvi tika turpināts dialogs arī ar Beniluksa valstīm. Pamatojoties uz Latvijas un Luksemburgas Aizsardzības

ministriju saprašanās memorandu, Luksemburga turpināja nodrošināt finansējumu Latvijas militārās infrastruktūras uzlabošanai, atbalstot vides piesārņojuma likvidāciju Latvijas militāro bāzu teritorijās.

Valsts aizsardzības dienests

VAIRĀK PAR VALSTS AIZSARDZĪBAS DIENESTU

VAD sniedz iespēju pilsoņiem iegūt zināšanas un sapratni par valsts aizsardzību, uzlabot individuālās rīcības spējas, kā arī piedalīties valsts aizsardzības stiprināšanā.

Valsts aizsardzības dienesta likums nosaka pienākumu dienēt VAD katram Latvijas pilsonim vīrietim viena gada laikā pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas vai, ja pilsonis turpina iegūt izglītību pamata vai vidējās izglītības pakāpē, – viena gada laikā pēc izglītības iestādes

absolvēšanas, bet ne vēlāk kā līdz 24 gadu vecumam. Vienlaikus noteikts, ka VAD brīvprātīgi var pieteikties Latvijas pilsoņi – vīrieši un sievietes no 18 gadiem līdz 27 gadu vecuma sasniegšanai.

Ir trīs VAD veidi: 11 mēnešu dienests NBS regulāro spēku vai ZS vienībā; pieci gadi ZS kopumā, pildot dienesta uzdevumus ne mazāk kā 21 individuālās apmācības dienu un ne vairāk kā septiņas kolektīvās apmācības dienas katru gadu; augstskolu un koledžu studentiem paredzēta rezerves virsnieka programma, kuras kopējais apmācību un dienesta uzdevumu izpildes laiks nav mazāks par 180 dienām.

Pirmais iesaukums dienestu uzsāka 2023. gada 1. jūlijā NBS Sauszemes spēku Mehanizētajā kājnieku brigādē militārajā bāzē "Ādaži" uz brīvprātības pamata, un 2024. gada 31. maijā to noslēdza 245 VAD karavīri.

Otrajā iesaukumā 2024. gada 17. janvārī VAD brīvprātīgi uzsāka 125 Latvijas pilsoņi, lai 11 mēnešu dienestu īstenotu NBS Štāba bataljonā (ŠB) Rīgā, Gaisa spēkos (GS) Lielvārdē un ZS 2. Vidzemes brigādē.

VAD kandidātu atlase pēc nejaušības principa pirmo reizi norisinājās 2024. gada 23. janvārī, lai atlasītu Latvijas pilsoņus 2024. gada jūlija iesaukumam. 2024. gada 19. jūlijā militārajā bāzē "Ādaži" tika sagaidīti VAD 2024. gada jūlija iesaukuma karavīri – kopumā 435 Latvijas pilsoņi.

VAD piecu gadu dienestu ZS janvārī uzsāka 17 Latvijas pilsoņi, un VAD 5 gadu rezerves virsnieku programmu – trīs Latvijas pilsoņi.

2024. gada 15. jūnijā noslēdzās pieteikšanās 2025. gada janvāra iesaukumam, lai pildītu 11 mēnešu dienestu NBS ŠB, GS un ZS 2. Vidzemes brigādē. 11 mēnešu dienestam pieteicās 329 jaunieši, no kuriem 208 uzsāka dienestu 2025. gada 15. janvārī.

Līdz 2024. gada 15. jūnijam varēja arī pieteikties piecu gadu dienestam ZS, kā arī augstskolu un koledžu studentiem paredzētajai rezerves virsnieku programmai. Piecu gadu VAD ZS pieteicās 52 Latvijas pilsoņi, rezerves virsnieku programmai – četri.

2024. gada 16. jūnijā tika atvērta brīvprātīgā pieteikšanās VAD 11 mēnešu dienestam NBS vienībā 2025. gada jūlija iesaukumam, kura ilgā līdz 2024. gada 20. novembrim un kuras laikā VAD brīvprātīgi pieteicās 782 Latvijas pilsoņi. 26. novembrī notika atlase pēc nejaušības principa, kurā atlasīja 800 Latvijas pilsoņus.

VAD 2025. gada jūlija 11 mēnešu dienests tiks īstenots Sauszemes spēku Mehanizētajā kājnieku brigādē militārajā bāzē "Ādaži", GS, ZS 2. Vidzemes brigādē un ZS 3. Latgales brigādē, un šajā iesaukumā tiks uzņemti 830 VAD karavīri.

Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē

2024. gadā tika pieņemti astoņi AM virzītie likumi, tostarp **Aizsardzības industrijas likums**, kurā aizsardzības industrijas pārstāvjiem vienkopus paredzēti noteikumi attiecībā uz drošības prasībām, atbalstu attīstībai un investīciju piesaisti, kā arī uz sadarbību ar aizsardzības nozari. Likums stājas spēkā 2024. gada 24. aprīlī.

Savukārt 2024. gada 1. septembrī stājās spēkā **Nacionālās kiberdrošības likums**, ar kuru tika noteikti pasākumi kiberdrošības stiprināšanai Latvijā, kā arī ieviestas pārskatītās ES Tīklu un informācijas sistēmu drošības direktīvas (NIS2) prasības vienādi augsta kiberdrošības līmeņa panākšanai visā ES.

2024. gadā tika pieņemti 30 AM virzītie MK noteikumi, tostarp:

MK 2024. gada 16. janvāra noteikumi Nr. 36 "Militāro poligonu teritoriju robežu noteikumi", kuri nosaka militāro poligonu "Ādaži", "Lāčusils", "Mežaine" un "Meža Mackeviči" teritoriju ģeogrāfiskās robežas;

MK 2024. gada 27. februāra noteikumi Nr. 139 "Eiropas Kiberdrošības kompetenču centra 2021.–2027. gada plānošanas perioda grantu programmas "Mazo un vidējo saimnieciskās darbības veicēju kiberdrošības transformācija" īstenošanas noteikumi", kuri nosaka Eiropas Kiberdrošības kompetenču centra 2021.–2027. gada plānošanas perioda grantu programmas "Mazo un vidējo saimnieciskās darbības veicēju kiberdrošības transformācija" projektu finansēšanas nosacījumus un projektu izmaksu attiecināmības nosacījumus, kā arī prasības projekta iesnieguma iesniedzējam un finansējuma saņēmējam;

MK 2024. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 261 "Noteikumi par kārtību, kādā izmaksā kompensācijas uz valsts aizsardzības civilā dienesta mācībām iesauktajam rezervistam, un kompensāciju apmēru", kuri nosaka uz valsts aizsardzības civilā dienesta mācībām iesauktajam rezervistam izmaksājamās kompensācijas apmēru un izmaksas kārtību, slimības naudas kompensācijas apmēru un izmaksas kārtību, kā arī nosacījumus, kārtību un apmēru, kādā rezervistam izmaksā transporta izdevumu kompensāciju;

MK 2024. gada 24. septembra noteikumi Nr. 622 "Noteikumi par iesaucamo veselības stāvokļa prasībām un veselības pārbaudēm", kuri nosaka VAD iesaucamo veselības stāvokļa prasības un pārbaudes kārtību, kā arī kārtību un termiņus, kādos atkārtoti izvērtē veselības stāvokli un nosaka atbilstību valsts aizsardzības dienestam, ja iesaucamais ir atzīts par nederīgu šim dienestam pārejošu veselības traucējumu dēļ.

MK 2024. gada 22. oktobra noteikumi Nr. 651 "Izņēmumu piemērošanas kārtība pilsoņu iesaukšanai aktīvajā dienestā, iedzīvotāju mobilizācijai, zemessargu mobilizācijai un pakļaušanai paaugstinātas gatavības režīmam", kuri nosaka kārtību, kādā piemēro izņēmumus MK lēmumā noteikto pilsoņu iesaukšanai aktīvajā dienestā un iedzīvotāju mobilizācijai civilās aizsardzības formējumos un civilās aizsardzības pasākumu veikšanai, kā arī izņēmumus MK lēmumā noteiktiem zemessargiem attiecībā uz mobilizāciju un pakļaušanu paaugstinātas gatavības režīmam;

MK 2024. gada 22. oktobra noteikumi Nr. 664 "Kārtība, kādā Aizsardzības ministrija īsteno projektu konkursus militāru vai divējāda lietojuma produktu attīstības atbalstam", kuri nosaka kārtību, kādā AM sagatavo un izsludina projektu konkursu militāru vai divējāda lietojuma produktu attīstības atbalstam, kārtību, kādā izvērtē projektu konkursa iesniegumus un pieņem lēmumus par projekta konkursa uzvarētājiem, kā arī atbalsta piešķiršanas kārtību un kontroles nodrošināšanas kārtību, lai sniegtais atbalsts tiktu izmantots atbilstoši tam paredzētajiem mērķiem.

2024. gadā tika pieņemti vairāk nekā 40 AM virzītie MK rīkojumi, tostarp **MK 2024. gada 19. februāra rīkojums Nr. 98 "Par transporta nodrošināšanu valsts aizsardzības dienestā iesaucamajiem un iesauktajiem"**, ar kuru nodrošināts transports no valstspilsētu un citu administratīvo teritoriju autoostām uz Rīgu VAD 2024. gada jūlija iesaukuma obligātā kārtā iesaucamajiem, lai viņi varētu ierasties uz veselības pārbaudi Rīgā, kā arī uz dienesta vietu dienestā iesauktajiem. Tika virzīts arī **MK 2024. gada 17. decembra rīkojums Nr. 1123 "Par finansējuma piešķiršanu Rīgas Tehniskajai universitātei Dronu samita organizēšanai"**, ar kuru Rīgas Tehniskajai universitātei piešķirts finansējums 248 505 eiro apmērā, lai nodrošinātu Dronu samita organizēšanu 2025. gada pavasarī.

Nodrošinājuma politika

Iepirkumi

Atbilstoši apstiprinātajam aizsardzības budžetam 2024. gadā iepirkumi tika realizēti, lai stiprinātu NBS spējas, turpinot uzsākto plānveida modernizāciju, kas ietver jauna aprīkojuma iegādi. Arī 2024. gadā AM un NBS sadarbojās, turpinot sniegt atbalstu Iekšlietu ministrijas padotības iestādei – Valsts robežsardzei – valsts robežas neaizskaramības nodrošināšanā, organizējot materiāltechnisko līdzekļu iegādi Valsts robežsardzei.

Vairāku pozīciju realizāciju un materiāltechnisko līdzekļu sekmīgu piegādi ietekmēja joprojām notiekošais karš Ukrainā. Krievijas agresijas izpausmes Ukrainā atstāj negatīvu ietekmi uz pasaules ekonomikas procesiem, rada izejmateriālu ierobežotu pieejamību un veicina cenu svārstības visās nozarēs, tostarp arī energoresursiem un tādiem izejmateriāliem kā, piemēram, metāls, plastmasa, stikls, kā arī citiem svarīgiem komponentiem,

kas tiek izmantoti gan transportlīdzekļu, gan bezpilota lidaparātu ražošanā.

Lielākie plānotie iepirkumi, kas tika realizēti 2024. gadā, bija optiskās novērošanas ierīces, neeklektiskās iniciēšanas sistēmas, munīcijas un ar to saistīto speciālo līdzekļu iegāde, kā arī transporta un loģistikas transporta, bezpilota sistēmas, individuālā ekipējuma un ģeneratoru iegāde.

2024. gadā tika turpināta arī ilggadējā sadarbība ar ASV, izmantojot tās atbalsta programmu piedāvātās iespējas, un tika noslēgti vairāki piegādes līgumi, galvenokārt par

sakaru ekipējuma iegādi, bet arī par apmācībām un individuālo ekipējumu.

NATO Atbalsta un iepirkumu aģentūras Loģistikas biržā 2024. gadā tika noslēgti 11 pirkuma līgumi 10,4 miljonu eiro apmērā. Pasūtīti vairāk nekā 44 000 dažādu materiāltehnisko līdzekļu no tādām ražotājvalstīm kā Austrija, Turcija, Apvienotā Karaliste un ASV.

NATO Atbalsta un iepirkumu aģentūras Munīcijas atbalsta partnerībā 2024. gadā noslēgti deviņi munīcijas piegādes līgumi 104,3 miljonu eiro apmērā. Līgumi noslēgti par dažādu kalibru munīcijas iegādi.

Infrastruktūra

2024. gadā tika turpināta militārās infrastruktūras attīstība, ieguldot tajā aptuveni 66,3 miljonu eiro nacionālā finansējuma. Pārskata gadā apjomīgākās investīcijas bija ZS bāzu attīstībā, militārā poligona "Sēlija" izveidē, kā arī mācību un kaujas spēju infrastruktūras izbūvē. 2024. gadā turpināta jaunās ZS militārās bāzes "Jēkabpils" pirmās kārtas izbūve. 2024. gada beigās uzsākti būvdarbi militārās bāzes "Dobele" pirmajai kārtai. Militārajā bāzē "Lūznava" pabeigta pirmās kārtas projektēšana. Militārajā bāzē "Alūksne" pabeigta noliktavu un autoparka izbūve. 2024. gadā noslēgts būvdarbu līgums par militārās bāzes "Ceri" šautuvju kompleksa izbūvi. Turpināta arī militārās bāzes "Lielvārde" attīstība.

2024. gada oktobrī MK pieņēma rīkojumu, saskaņā ar kuru Zemkopības ministrijai tika uzdots nodot AM valdījumā valsts nekustamos īpašumus vairāk nekā 15 000 ha platībā, kas nepieciešami militārā poligona "Sēlija" pirmās kārtas izveidei. Turpinājās arī poligonam nepieciešamo privātīpašumu atsavināšana. 2024. gadā noslēgusies sākotnējo infrastruktūras objektu būvprojektu izstrāde, un rudenī tika uzsākti nesprāgušās munīcijas zonas un poligona vadības torņa, kā arī trīs šautuvju un munīcijas uzglabāšanas laukuma būvdarbi.

2024. gada aprīlī NATO apstiprināja Spēju programmas plānu ostu infrastruktūras attīstībai NATO dalībvalstīs, tai skaitā arī Latvijā. Ar NATO Drošību investīcijas programmas finansiālo atbalstu militārajā bāzē "Karosta" plānots realizēt trīs lielus projektus – ro-ro kuģu piestātnes būvniecību, nepieciešamos ostas padziļināšanas darbus un cietā seguma laukuma izbūvi tehnikas un konteineru novietošanai.

Pērn turpināta arī pārējo militāro poligonu attīstība. Militārajā poligonā "Ādaži" NATO Drošības investīciju programmas projekta ietvaros pabeigta jaunā poligona vadības ēka un poligona novērošanas tornis. 2024. gadā tika noslēgts līgums par vairāku noliktavu būvdarbiem. Kanādas bruņotie spēki 2024. gadā uzsāka četru kazarmu būvniecību militārās bāzes "Ādaži" teritorijā. 2024. gadā arī uzsākti darbi pie militārās bāzes "Ādaži" paplašināšanas, lai nodrošinātu papildu karavīru un aprīkojuma uzņemšanu. 2024. gadā, lai nodrošinātu Dānijas un Zviedrijas karavīru uzņemšanu, nometnē "Valdemārs" militārajā bāzē "Ādaži" ir pabeigti arī vairāki infrastruktūras uzlabošanas darbi.

Militārajā poligonā "Lāčusils" uzsākti būvdarbi šautuves izbūvei, kā arī izstrādāts būvprojekts mācību infrastruktūras pilnveidošanai. Militārajā poligonā "Mežaine" izstrādāti būvprojekti ēku pārbūvei un telšu laukuma izbūvei, kā arī uzsākti iepirkumi būvdarbiem. Militārajā poligonā "Meža Mackeviči" turpināti būvdarbi šautuvju un apmācību laukumu izbūvei. 2024. gadā uzsākts būvdarbu iepirkums šautuves projektam, kuru plānots īstenot NATO Drošības investīciju programmas projekta ietvaros.

2024. gadā turpināta arī VAD infrastruktūras izbūve. Izstrādāti projektēšanas uzdevumi, uzsākti iepirkumi būvprojektu izstrādei un būvdarbiem.

Laikā no 2025. līdz 2028. gadam AM plāno ik gadu militārās infrastruktūras attīstībā ieguldīt aptuveni 95 miljonus eiro, prioritāri pilnveidojot uzņemošās valsts atbalsta, VAD un jauno spēju infrastruktūru. Papildus nacionālajam finansējumam būtisku ieguldījumu militārajā infrastruktūrā Latvijā sniedz NATO, ASV, Kanāda un Luksemburga, palīdzot stiprināt Latvijas uzņemošās valsts atbalsta spējas.

Industrija

AM 2024. gadā turpināja mērķtiecīgu aizsardzības industrijas un pētniecības atbalsta politiku, lai nodrošinātu pārskatāmu, koordinētu un efektīvu vietējās

aizsardzības industrijas attīstību un pilnveidotu aizsardzības inovāciju ekosistēmu.

Aizsardzības industrijas normatīvais regulējums

2024. gadā AM sadarbībā ar Ekonomikas ministriju izstrādāja Aizsardzības industrijas un inovāciju atbalsta stratēģijas 2025.–2036. gadam projektu, ko MK apstiprināja 2025. gada martā. Stratēģija ir uz drošību, izaugsmi un konkurētspējas veicināšanu vērsts starptautisku politikas plānošanas dokuments. Tās ieviešanas rezultātā tiks veicināta vietējās aizsardzības industrijas konkurētspēja, reaģētspēja, inovētspēja un noturība. Tas tiks panākts, īstenojot mērķtiecīgu piegādes drošības politiku ar vietējās aizsardzības industrijas iesaisti NBS lielo spēju līgumos, tehnoloģiju un zināšanu pārnēsī, eksportspējas veicināšanas pasākumiem, sadarbību ar NVO un citām valsts iestādēm, kā arī ar atbalsta mehānismu attīstīšanu aizsardzības industrijai. Stratēģijā īpaša uzmanība pievērsta aizsardzības industriālās un tehnoloģiskās bāzes inovētspējas stiprināšanai, piedāvājot paplašināt esošos un veidot jaunus inovāciju, pētniecības un tehnoloģiju attīstības atbalsta mehānismus.

2024. gadā tika izstrādātas un publicētas AM vadlīnijas aizsardzības industrijas iesaistei. Tās industrijai sniedz skaidru redzējumu un ceļa karti par iesaistes iespējām aizsardzības jomā laika posmam no 2025. līdz 2028. gadam. Vadlīnijās vidējā termiņā plānotas investīcijas, kas atbalstīs piegāžu drošību, sekmēs jaunu tehnoloģiju apgūšanu, kā arī attīstīs jaunas aizsardzības industrijas spējas. Tās nosaka trīs iespējamās industrijas iesaistes un attīstības virzienus:

- 1) vietējo uzņēmumu iesaisti nodrošinājuma, kaujas atbalsta, infrastruktūras un uzturēšanas jomās NBS spēju attīstībai;
- 2) industrijas iesaisti lielo spēju līgumos – identificētas lielo spēju attīstības jomas, kuru izpildē plānots iesaistīt vietējo industriju;
- 3) industrijas iesaisti attīstīt inovācijas un tehnoloģijas valsts aizsardzības vajadzībām. AM budžetā katru gadu paredzēts finansējums inovāciju attīstībai un projektiem, kopumā no 2025.–2028. gadam paredzot 32 miljonus eiro. Finansējums plānots gan nacionālo, gan starptautisko atbalsta mehānismu īstenošanai un finansēšanai.

LASI AIZSARDZĪBAS INDUSTRIJAS UN
INOVĀCIJU ATBALSTA ŠTRĀTĒGIJU
2025.–2036. GADAM ŠEIT

Atbalsts industrijai un pētniecībai

AM 2024. gadā veiksmīgi īstenoja divus grantu projektu uzsaukumus militāru vai divējāda lietojuma produktu un bezpilota lidaparātu attīstības atbalstam. Grantu projektu konkursā militāru vai divējāda lietojuma produktu attīstībai AM par projektu īstenošanu noslēdza līgumus ar pieciem komersantiem, par kopējo AM finansējuma summu 321 100 eiro. Uzņēmumu finansējums projektu īstenošanai – 280 251,32 eiro. Grantu projektu konkursā bezpilota lidaparātu attīstībai tika noslēgti līgumi ar četriem komersantiem par kopējo AM finansējuma summu 540 476,44 eiro. Uzņēmumu finansējums projektu īstenošanai – 559 079,56 eiro. Kopumā 2024. gadā AM piešķir finansējumu deviņiem grantu projektiem par kopējo summu 861 576,44 eiro. Uzņēmumu finansējums šo grantu projektu īstenošanai ir 839 330,88 eiro.

Sadarbība ar industriju

Viens no būtiskākajiem AM uzdevumiem aizsardzības industrijas jomā ir komersantu licencēšana komercdarbībai ar ES Kopējā militāro preču sarakstā minētajām precēm. 2024. gadā komercdarbībai ar stratēģiskas nozīmes precēm licencēto uzņēmumu saraksts sasniedza 96 Latvijas Republikā reģistrētus komersantus. Papildus tam 2024. gadā Latvijā darbojās divi ražotāji ar militārā ražotāja sertifikātu. Katru gadu licencēto komersantu skaits palielinās par aptuveni 10 %, kas liecina par industrijas attīstību un iesaisti aizsardzības nozarē.

2024. gadā AM turpināja veiksmīgu sadarbību ar Drošības un aizsardzības federāciju (DAIF). 2024. gada 5. jūlijā noslēgts līgums par finansējuma piešķiršanu DAIF sadarbības veicināšanai un pasākumu īstenošanai 2024. gadā. DAIF 2024. gadā pārstāvēja Latvijas aizsardzības industriju konsultatīvajā un pētnieciskajā darbā, piedalījās industrijas dienu organizēšanā, kā arī organizēja seminārus un domnīcas par industrijai nozīmīgiem jautājumiem. 2024. gadā DAIF turpināja veicināt Latvijas aizsardzības industrijas integrāciju un

Starptautiskā iesaiste un sadarbība

Aizsardzības industrijas attīstības ietvaros svarīgi pieminēt 2024. gada 11. janvārī noslēgto saprašanās memorandu par Latvijas un Ukrainas aizsardzības un drošības industriju sadarbību. Jāatzīmē arī sadarbība ar DAIF, kas 7.–8. maijā organizēja Latvijas–Somijas industrijas dienas un 23.–24. oktobrī – Latvijas–Dānijas industrijas dienas. Abos pasākumos bija iespējams iepazīties ar NATO dalībvalstu piedāvājumiem aizsardzības industrijas jomā.

2024. gadā Latvija turpināja iesaistīties dažādos starptautisko inovāciju un jaunuzņēmumu atbalsta formātos,

2024. gadā noslēdzās projektu īstenošana AM virzītā un Latvijas Zinātnes padomes administrētajā pētījumu programmā "Aizsardzības inovāciju pētījumu programma". Kopumā projekta gaitā tika atbalstīti trīs inovatīvi projekti, kas aptvēra visas trīs noteiktās prioritātes. 2024. gada ietvarā projektu īstenošanai no AM budžeta tika novirzīti 134 103 eiro. Šo projektu īstenošana un sasniegtie rezultāti ir devuši nozīmīgu ieguldījumu aizsardzības tehnoloģiju attīstībā, radot jaunas zināšanas un risinājumus gan militārajā, gan civilajā jomā. Programmas izvirzītie mērķi – jaunu tehnoloģiju attīstība, aizsardzības spēju uzlabošana un zināšanu bāzes veidošana – tika pilnībā sasniegti.

iesaisti NATO un ES aizsardzības spēju attīstības procesos, kā arī sadarbībā ar AM pārstāvēja Latvijas aizsardzības industriju starptautiski, tajā skaitā piedaloties izstādē "Eurosatory 2024" no 17. līdz 21. jūnijam.

AM 2024. gadā turpināja sadarbību un sniedza atbalstu 2023. gadā dibinātajai SIA "Valsts aizsardzības korporācija", kas turpināja aktīvu darbu pie 155 milimetru munīcijas modulāro pulvera lādiņu rūpnīcas izveides kopā ar Somijas un Norvēģijas uzņēmumu "Nammo", kā arī Francijas un Itālijas uzņēmumu "KNDS". Rūpnīcas izveide nodrošinās NBS kritiski nepieciešama artilērijas munīcijas komponenta piegādes drošību un kopīgi ar partneriem palielinās modulāro pulvera lādiņu ražošanas jaudu Eiropā.

Kopumā Latvijas aizsardzības industrijai vērojama pozitīva attīstības tendence. 2024. gadā komercdarbībai ar stratēģiskās nozīmes precēm licencēti 96 komersanti, kas ir 15 % pieaugums, salīdzinot ar 2023. gadu, un pārsniedz iepriekšējo gadu tendenci – 9 % pieaugumu. Šāda situācija liecina par aktīvu aizsardzības industrijas izaugsmi un jaunu komersantu ienākšanu tirgū.

piemēram, Eiropas Aizsardzības fonda pārrobežu sadarbības inovāciju projektos, Aizsardzības inovāciju akseleratorā Ziemeļatlantijas reģionam jeb NATO DIANA un NATO Inovāciju fondā. 2025. gadā tiks turpināta aizvien ciešāka Latvijas pētniecības un attīstības vides integrācija minētajos formātos.

AM 2024. gadā turpināja sniegt konsultatīvo atbalstu nacionālo uzņēmumu un pētniecības iestāžu iesaistei Eiropas Aizsardzības fonda sadarbības iniciatīvās, bet atsevišķu projektu gadījumā kopā ar pārējām projektu dalībvalstīm nodrošināja konceptuālo un administratīvo

atbalstu, izstrādājot tehniskās prasības, sniedzot apliecinājumus par gatavību atbalstīt nepieciešamo pētniecību un izstrādi, kā arī apņemoties izmantot projektu rezultātus. 2024. gadā šis darbs rezultējās ar Latvijas uzņēmumu dalību sešos EK apstiprinātos jaunos Eiropas Aizsardzības fonda pētniecības un attīstības projektos, pretendējot uz EK līdzfinansējumu aptuveni 4,6 miljonu eiro apmērā. Vienā no attīstības projektiem Latvija ir vadošā valsts, gūstot vērtīgu pieredzi pārrobežas sadarbības projekta vadīšanā dronu tehnoloģiju jomā. Tiek paredzēts nepieciešamais atbalsts Latvijas uzņēmumiem prototipu testēšanai Eiropas Aizsardzības fonda projektos, lai sekmētu gan Latvijas, gan ES un NATO valstu bruņoto spēku vajadzībām atbilstošu inovatīvu produktu izstrādi.

Sadarbībā ar Finanšu ministriju AM ir pilnveidojusi līdzfinansējuma atbalsta pasākumus Eiropas Aizsardzības fonda projektiem, rezervējot papildu līdzekļus šim

Aizsardzības industrijas pasākumi

Pilnveidojot jaunākās paaudzes sakaru spējas un stiprinot savstarpējo savietojamību, 2024. gadā sadarbībā ar NATO un SIA "Latvijas Mobilais Telefons" tika organizēts jau trešais 5G tehnoloģiju eksperiments – "Digitālā mugurkaula eksperiments" (*Digital Backbone Experiment* jeb DiBaX). DiBaX eksperimenta laikā galvenā uzmanība tika pievērsta piektās paaudzes mobilo telekomunikāciju un zemās orbītas satelītu izmantošanai, lai atbalstītu tehnoloģiju savietojamību visu veidu – ūdens, zemes, gaisa, kosmosa, kibertelpas – bruņoto spēku militārajos uzdevumos jeb tā sauktajos domēnos. Paralēli DiBaX eksperimentam norisinājās arī ikgadējais jaunākās paaudzes sakaru tehnoloģiju forums "5G Techritory", kura norisi atbalstīja AM.

2024. gadā tika īstenots arī aizsardzības inovāciju pasākums – ideju hakatons "Droni Ukrainai", kur kopumā

mērķim līdz 2028. gadam. Latvijas uzņēmumi un pētniecības iestādes 2024. gada uzsaukumā ir iesaistījušies vismaz 13 jaunos Eiropas Aizsardzības fonda pētniecības un attīstības projektu pieteikumos. Salīdzinot ar 2023. gadu, Latvijas uzņēmumu līdzdalība ir augusi aptuveni par 50 %, pretendējot uz EK līdzfinansējumu vairāk nekā 8 miljonu eiro apmērā.

2022.–2024. gadā Latvijas uzņēmuma SIA "Exonicus" vadītais konsorcijs, kurā pārstāvēti arī Vācijas un Igaunijas uzņēmumi, ar iesaistīto valstu Aizsardzības ministriju atbalstu izstrādāja militārās medicīnas apmācību simulatora lietotni, kas ir testēšanā NBS. Latvijas uzņēmuma "Exonicus" vadītais konsorcijs 2021. gadā uzvarēja Eiropas Aizsardzības industrijas attīstības programmas projektu konkursā, saņemot finansējumu 2,24 miljonu eiro apmērā virtuālā traumu simulatora izstrādei, un sekmīgi īstenoja šo projektu.

piedalījās 59 dalībnieki no 15 dalībnieku komandām. Hakatons ilga 24 stundas, un tā dalībniekiem bija iespēja konsultēties ar speciālistiem, kas ir sevi apliecinājuši dronu tehnoloģiju jomā un pārstāv Latvijas vadošos dronu tehnoloģiju ražošanas uzņēmumus, Rīgas Tehnisko universitāti, kā arī NBS.

Savukārt 2024. gada 24. aprīlī jau desmito gadu pēc kārtas LNAA teritorijā norisinājās "Industrijas diena NBS – Uzņēmumu spēju demonstrācijas", kuru kopīgi organizēja DAIF un AM. Konferencē tika apskatīti ar industriālo stratēģiju un tās atbalsta instrumentiem saistīti jautājumi, savukārt tehnoloģiju demonstrācijās piedalījās vairāk nekā 40 uzņēmumi. Jāmin arī VVA mācībās "Namejs" veiktā tehnoloģisko sasniegumu demonstrācija 26. septembrī, kurā kopumā piedalījās 32 zinātnieki un uzņēmēji.

Aizsardzības spēju attīstības projekti

Gaisa komandvadības un kontroles sistēmas programnodrošinājuma elementa ieviešanas projekts tiek īstenots saskaņā ar starpvalstu parakstīto saprašanās memorandu un NATO apstiprinātajiem dokumentiem. 2024. gadā parakstīts sistēmas gala pieņemšanas dokuments un uzsākta projekta nobeiguma fāze atbilstoši NATO Drošības investīciju programmas procedūrām.

Īsviļņu radio sakaru apraides sistēmas ieviešanas projekts tiek turpināts kopējās NBS komandvadības spējas kontekstā saskaņā ar NBS attīstības plānu un NATO apstiprinātajiem dokumentiem. Nacionālais iepirkums projekta infrastruktūras projektēšanai ir izpildes procesā. Sadarbībā ar NATO Komunikāciju un informācijas aģentūru turpināta dokumentācijas gatavošana starptautiskam iepirkumam.

NBS komandvadības spējas projekta ietvaros 2024. gadā turpinājās Nacionālā misijas tīkla attīstība, NBS komandvadības sistēmas programnodrošinājuma ieviešana, kā arī sakaru un informācijas sistēmu materiāltechnisko līdzekļu iegāde.

Netiešās uguns atbalsta spējas projekta ietvaros 2024. gadā norisinājās vairāku līgumu realizācija

netiešās uguns atbalsta spējas modernizēšanai un atbalstam. Uzsākts darbs pie tālās darbības raķešu artilērijas sistēmu "HIMARS" un augstas precizitātes raķešu "ATACMS" ieviešanas līguma izpildes. Spējas uzturēšanai noslēgts M109 pašgājējhaubiču 3. un 4. līmeņa remonta iepirkums, kā arī piegādāti un karavīru apmācībā integrēti M109 pašgājējhaubiču simulatori.

Pretkuģu raķešu spējas ieviešanas projekta ietvaros 2024. gadā uzsākts darbs pie tālās un tuvās darbības pretkuģu raķešu *Naval Strike Missile* iegādes līguma ieviešanas.

Spējas attīstībai plānota personāla apmācība, nepieciešamās infrastruktūras izveide gan personāla izvietošanai, gan tehnikas un munīcijas uzglabāšanai, kā arī saistīto materiāli tehnisko līdzekļu iegāde.

Vidējās klases helikopteru nomainas projekta ietvaros 2024. gadā uzsvars tika likts uz ASV aviācijas ekspertu atbalstu NBS pilotu kvalifikācijas celšanā specializēto aviācijas uzdevumu izpildei ar UH-60M *Black Hawk* helikopteriem. Viens no galvenajiem uzdevumiem bija izveidot apkalpojošā personālsastāva spēju patstāvīgi veikt remontdarbus un loģistikas apgādi.

Slāņveida pretgaisa aizsardzības projekta ietvaros 2024. gadā turpinājās NBS pretgaisa aizsardzības un gaisa telpas novērošanas spēju attīstība ar mērķi būtiski uzlabot pretgaisa aizsardzības pārklājumu Latvijas teritorijā. Noritēja aktīvs darbs pie vidējās darbības rādiusa pretgaisa aizsardzības sistēmas "IRIS-T" izstrādes, ražošanas un ieviešanas jautājumiem. Uzsākta ļoti tuvās darbības pretgaisa aizsardzības ieroču iegādes plānošana. Projektā iegādāti arī moderni un mobili gaisa telpas novērošanas radari, dažādu veidu transportlīdzekļi,

uzlabots sakaru un komandvadības nodrošinājums, kā arī attīstīta nepieciešamā infrastruktūra.

Kaujas inženieru spējas attīstības projektā uzsvars tika likts uz pretmobilitātes spēju stiprināšanu. 2024. gadā trīs Baltijas valstu kopīga līguma ietvaros tika papildināti aizsardzības lādiņu krājumi. Tika iegādāti speciālie materiāltechniskie līdzekļi inženieru vienībām un nesprāgušās munīcijas neitralizēšanai. ASV piešķirtā finansējuma ietvaros 2024. gadā tika piegādātas pirmās M3 amfibijas un uzsākta amfibiju vienības izveidošana

ZS ar mērķi atbalstīt NBS un sabiedroto spēku vienību mobilitāti pāri ūdens tilpņēm.

Atbilstoši valdības apstiprinātajam **Austrumu robežas militārās stiprināšanas** un pretmobilitātes plānam 2024. gadā tika veikta neletālo pretmobilitātes līdzekļu iegāde un izvietošana pierobežas tuvumā gan inženieru resursu parkos, gan noteiktajās šķēršļu vietās.

Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes mehanizācijas projekta ietvaros 2024. gadā

turpinājās saņemtās kaujas izlūkošanas kāpurķēžu bruņutehnikas ieviešana NBS un nepieciešamo sakaru iekārtu iegāde.

6x6 bruņutransportieru ieviešanas projekta ietvaros 2024. gadā turpinājās bruņutransportieru "Patria" saņemšana un ieviešana NBS, kā arī personāla apmācība un aprīkojuma iegāde. Vienlaikus līgums tika papildināts ar 56 jaunu 6x6 komandvadības bruņumašīnu iegādi.

Nacionālā kiberdrošības politika

2024. gadā AM turpināja kiberdrošības pārvaldības reformu, kuras mērķis ir izveidot efektīvu un sistemātisku kiberdrošības pārvaldības modeli. 1. septembrī tika izveidots Nacionālais kiberdrošības centrs (NKDC), kas darbojas kā vienotais kontaktpunkts kiberdrošības jautājumos un veic nacionālo kiberdrošības prasību ieviešanas pārraudzību, kā arī izstrādā nacionālās kiberdrošības rīcībpolitikas iniciatīvas.

Atbilstoši jaunajam kiberdrošības pārvaldības modelim ir precizēta arī nacionālā normatīvā bāze. 1. septembrī spēkā stājās Nacionālās kiberdrošības likums (NKDL), kas paredz izmaiņas Latvijas kiberdrošības pārvaldības modeli, paplašina publiskā un privātā sektora organizāciju loku, uz kurām attiecas minimālās kiberdrošības prasības, kā arī nosaka uzraudzības pasākumus, lai nodrošinātu likuma prasību ievērošanu. NKDL aizstāj Informācijas tehnoloģiju drošības likumu. Turpinās darbs pie saistīto MK noteikumu izstrādes, saskaņošanas un apstiprināšanas. Uzsākts darbs arī pie NKDL subjektu uzraudzības modeļa, kā arī vajadzību apzināšanas valsts informācijas sistēmas uzraudzības darba veikšanas izstrādei.

Pārskata periodā par NKDL prasību ieviešanu konsultēti uzņēmumi un organizācijas, kā arī organizētas informatīvas tikšanās ar nozaru organizācijām par jauno normatīvo regulējumu. 2024. gada septembrī tika organizēti deviņi tiešsaistes semināri par NKDL prasībām. Semināri raisīja plašu sabiedrības interesi, dalībnieku kopskaitam tajos pārsniedzot 1000.

Latvijas Nacionālā koordinācijas centra projekta ietvaros 2024. gadā pirmo reizi Latvijā tika organizētas valsts mēroga kiberdrošības sacensības jauniešiem "Nacionālais kiberdrošības izaicinājums", kurās jaunieši varēja pārbaudīt un lietot praksē iegūtās zināšanas un prasmes kiberdrošības vai kiberaizsardzības jomās. Kopumā izaicinājumam tika saņemti vairāk nekā 450 pieteikumi no 100 izglītības iestādēm visos Latvijas reģionos. Izaicinājums norisinājās trīs kārtās. Pēc rezultātu apkopošanas tika apbalvoti labākie, kuri

ieguva iespēju kļūt par daļu no Latvijas nacionālās izlases dalībai starptautiskās kiberdrošības sacensībās jauniešiem – Eiropas kiberdrošības izaicinājumā, kas norisinājās no 2024. gada 8. līdz 11. oktobrim Turīnā, Itālijā. Eiropas kiberdrošības izaicinājums ir ikgadējas starptautiskas kiberdrošības sacensības, kuras organizē ES Kiberdrošības aģentūra sadarbībā ar dalībvalstīm un citiem partneriem.

Īpašu sniegumu lielākajās starptautiskajās kiberaizsardzības mācībās "Locked Shields" 2024. gadā demonstrēja Latvijas un NATO apvienotā komanda, kas izcīnīja 1. vietu. Mācībās piedalījās vairāk nekā 40 valstu pārstāvji – 3000 ekspertu no visas pasaules, veidojot 18 komandas. Latvijas apvienoto komandu veidoja 200 eksperti gan no Latvijas publiskā, gan privātā sektora, gan papildu 20 eksperti pievienojās no NATO Komunikācijas un informācijas aģentūras.

Rūpējoties par Latvijas kibertelpas drošību, 2024. gadā AM un CERT.LV turpināja nodrošināt centralizētus valsts finansētus pakalpojumus kiberneturības stiprināšanai un kiberaizsardzības nodrošināšanai valsts pārvaldei. CERT.LV piedāvā plašu ar kiberdrošību saistītu pakalpojumu klāstu NKDL subjektiem (būtisko pakalpojumu sniedzējiem, svarīgo pakalpojumu sniedzējiem un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) kritiskās infrastruktūras īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem, tiešās un pastarpinātās pārvaldes iestādēm, atvasinātām publiskajām personām un citām valsts institūcijām, kā arī privāto tiesību juridiskajām personām, kas pilda valsts pārvaldes deleģētu uzdevumu, un privāto tiesību juridiskajām personām). 2024. gada 29. oktobra MK sēdē tika atbalstīta finansējuma turpināšana valsts IKT infrastruktūras aizsardzībai pret DDoS uzbrukumiem, līdz ar to arī nākamajos četrus gadus AM nodrošinās šo pakalpojumu.

Turpināta aktīva rīcība, sadarbojoties ar partneriem gan mācībās, gan draudu medību operāciju īstenošanā, gan informācijas apmaiņas procesos. Jau trešo gadu CERT.LV īstenoja mērķtiecīgas draudu medību operācijas

valsts pārvaldes un kritiskās infrastruktūras IKT. Ņemot vērā Latvijas un Kanādas veiksmīgo sadarbību draudu medību operāciju vadīšanā, CERT.LV sadarbībā ar AM un Kanādas bruņoto spēku kiberpavēlniecību izstrādāja unikālu mācību kursu, kas apvieno starptautisku pieredzi un zināšanas efektīvu draudu medību īstenošanā. 2024. gada rudenī Rīgā norisinājās draudu medību seminārs, kura laikā Latvijas un Kanādas eksperti apmācīja kiberdrošības ekspertus no citu NATO dalībvalstu iestādēm, kas atbildīgas par kiberdrošību. *Šādā veidā Latvija sniedza būtisku ieguldījumu NATO kopējās kiberneturības stiprināšanā.*

Ir noritējusi arī aktīva iesaiste un palīdzība Latvijas pārstāvniecībai Apvienoto Nāciju Organizācijā (ANO), gatavojoties 2025. gada ANO Drošības padomes vēlēšanām, kurās kandidēs arī Latvija. ANO Atvērtās darba grupas augsta līmeņa nedēļas ietvaros Latvijas pārstāvniecība ANO organizēja atsevišķu tematisko pasākumu "Building cyber resilience through effective governance and public-private cooperation", kurā NKDC ģenerāldirektors Rolands Henriņš un CERT.LV direktore Baiba Kaškina dalījās Latvijas pieredzē un labajā praksē.

2024. gada 28. maijā tika parakstīts saprašanās memorands par Latvijas pievienošanos ES Pastāvīgās struktūrētās sadarbības (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*) *Cyber Rapid Response Teams and Mutual Assistance in Cyber Security* projektam jeb ES ātrās reaģēšanas un savstarpējās palīdzības projektam kiberdrošības jomā. *Šī Lietuvas vadītā PESCO projekta būtība ir kopēju kiberspēju izveide, ko iespējams izmantot kiberincidentu un krīžu situācijās, kā arī preventīvu pasākumu nepieciešamībai (piemēram, ievainojamību novērtēšanai, vēlēšanu uzraudzībai utt.).* 2024. gada

oktobrī noslēdzās ES dalībvalstu sniegtā kiberdrošības atbalsta misija Moldovas prezidenta vēlēšanu pirmajā kārtā un referendumā par pievienošanās ES nostiprināšanu konstitūcijā. Šī bija līdz šim lielākā projekta misija Moldovā, ko veica divas dažādas komandas ar atšķirīgu uzdevumu klāstu. Šajā misijā iesaistījās projekta eksperti no astoņām dalībvalstīm, tostarp Latvijas. Šis atbalsts parāda ES nelokāmo apņemšanos stiprināt Moldovas noturību, jo īpaši tās ceļā uz ES. Tas arī atspoguļo mūsu kopīgos centienus, lai izveidotu drošāku un noturīgāku Eiropu, nodrošinot, ka neviena valsts nav viena pati, saskaroties ar kiberdraudiem.

2024. gada 10. decembra MK sēdē tika atbalstīta Latvijas Republikas pievienošanās ASV vadītajai Starptautiskajai pretizspiedējvīrusu iniciatīvai. Pievienošanās iniciatīvai paredz AM uzņemties vadošās institūcijas lomu, kā arī nodrošināt dalību Starptautiskās pretizspiedējvīrusu iniciatīvas politikas veidošanas darba grupā. Savukārt Valsts policijai paredzēts nodrošināt dalību Starptautiskās pretizspiedējvīrusu iniciatīvas starptautiskās sadarbības darba grupā pret izspiedējvīrusiem.

2024. gadā organizētas vairākas starptautiska līmeņa kiberdrošības konferences. No 1. līdz 3. oktobrim jau 11. reizi Rīgā norisinājās nozīmīgākā kiberdrošības konference Baltijā – "Kiberšahs 2024". Konference pulcēja vairāk nekā 500 kiberdrošības jomas profesionāļu klātienē un vairāk nekā 5000 tiešsaistē no vairāk nekā 25 valstīm. 63 lektori, tai skaitā arī runātāji no CERT.LV, dalījās ar saviem pētījumiem un pieredzes stāstiem par tēmām, kas saistītas ar kiberdrošību. Īpaša uzmanība tika pievērsta cīņai ar pastāvošajiem kiberapdraudējumiem.

Savukārt no 3. līdz 5. decembrim Rīgā pirmo reizi norisinājās Baltijas valstu kiberdrošības inovāciju forums "CyberBazaar 2024", kuru organizēja NKDC sadarbībā ar Igaunijas un Lietuvas kolēģiem, kā arī Eiropas Kiberdrošības kompetenču centru un ES Kiberdrošības aģentūru. Forumā laikā notika gan paneldiskusijas, gan nozares ekspertu prezentācijas, kurās tiks pārrunāti kiberdrošības tehnoloģiju, inovāciju, pētniecības un uzņēmējdarbības stiprināšanas jautājumi. Forumu klātienē vēroja vairāk nekā 600 dalībnieku, savukārt tiešraides formāts piesaistīja vairāk nekā 2000 skatījumu. Forumā mērķis bija demonstrēt jaunākos tehnoloģiskos un zinātniskos sasniegumus kiberdrošības jomā, sekmēt publiskā un privātā sektora IT jomas ekspertu sadarbību, kā arī veicināt jauniešu piesaisti kiberdrošības jomai. Forumā norisi atbalstīja Eiropas Kiberdrošības kompetenču centrs, un to līdzfinansēja ES.

Tika turpināts īstenot 2023. gadā ar EK programmas "Digitālā Eiropa" līdzfinansējumu uzsākto kiberdrošības kapacitātes stiprināšanas projektu "Nacionālais koordinācijas centrs – Latvija". Projekta ietvaros tika attīstīta vietējās kiberdrošības kompetenču kopiena, sniegts atbalsts kiberdrošības pētniecībai un ar dažādām aktivitātēm stiprināts kiberdrošības prasmju, kompetenču un zināšanu līmenis sabiedrībā. Tika turpināta pārrobežu kontaktu veicināšana un sniegts atbalsts maziem un vidējiem saimnieciskās darbības veicējiem ar kiberdrošības transformācijas grantu programmu pētniecības, tehnoloģisko risinājumu ieviešanas un kapacitātes stiprināšanas projektiem. 2021. gada 20. maijā pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes regula 2021/887 nosaka, ka katrā ES dalībvalstī jāveido spēcīga kiberdrošības kopiena, lai veicinātu pētniecību un inovāciju attīstību. 2024. gada beigās Latvijas kiberdrošības kopienā bija reģistrēti 53 dalībnieki.

Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Iekšējais audits

Pārskata gadā auditori ir īstenojuši septiņus auditus, sniedzot vērtējumu par auditēto iestāžu izveidotās iekšējās kontroles sistēmas darbību un tās efektivitāti, kā arī tika sniegtas astoņas konsultācijas, lai veicinātu iekšējās kontroles sistēmas darbību.

Saskaņā ar 20.03.2024. MK rīkojumu Nr. 188 "Par kopējām valsts pārvaldē auditējamām prioritātēm 2024. un 2025. gadam" 2024. gadā veikts audits informācijas un komunikāciju tehnoloģiju drošības pārvaldības jomā AM, VAMOIC un LĢIA.

2024. gadā kopējais auditēto sistēmu iekšējās kontroles sistēmas novērtējums – iekšējā kontroles sistēma darbojas, lai gan ir nepieciešami atsevišķi uzlabojumi, tomēr novērtētās kontroles ir atbilstošas, pietiekamas un efektīvas, kas ļauj sniegt pietiekamu pārliecību, ka nozares institūciju riski tiek vadīti un to izvirzītie mērķi tiks sasniegti.

Pārskata gadā īstenoto auditu rezultātā ir sniegts 41 ieteikums iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanai ar nolūku pilnveidot AM, tās padotības iestāžu, tai skaitā NBS, darbību, un sekmēt iestāžu izvirzīto mērķu sasniegšanu aizsardzības resorā. 2024. gadā nodrošināta 68 audita ieteikumu ieviešana, termiņā ir izpildīts 91 % audita ieteikumu.

AM auditori pārskata gadā turpināja nozīmīgu darbu, sniedzot NATO Drošības investīciju programmas un citu ārvalstu līdzfinansēto projektu realizācijas atbalstu un uzraudzību resorā, lai nodrošinātu izvirzīto mērķu sasniegšanu.

2024. gadā noritēja sekmīga sadarbība ar Valsts kontroles darbiniekiem. AM auditori nodrošināja informācijas apmaiņu resora ietvaros saistībā ar notiekošo Valsts kontroles revīziju norisi, kā arī Valsts kontroles ieteikumu izpildi. Pārskata gadā ieviesti 26 Valsts kontroles ieteikumi.

Ģenerālinspekcija

Pārskata gadā Ģenerālinspekcija ir izskatījusi 17 karavīru un fizisku personu iesniegumus, sagatavojot attiecīgus atzinumus un atbildes iesniedzējiem. Papildus ir sniegtas konsultācijas karavīriem, tai skaitā arī VAD iesauktiem, par interesējošiem jautājumiem saistībā ar dienesta gaitu, dienesta organizēšanu un militāro disciplīnu.

Nodrošinot karavīru dienesta apstākļu, savstarpējo attiecību un militārās disciplīnas pārkāpumu izvērtēšanu, ir veiktas karavīru aptaujas NBS atsevišķās vienībās, kā arī aptaujas VAD iesauktiem karavīriem.

Nodrošinot dienesta pārbaudes AM un tās padotības iestādēs, tai skaitā NBS, Audita un inspekcijas

departaments ir vadījis un veicis 21 pārbaudi, vienu die-
nesta izmeklēšanu un trīs disciplinārlietas izmeklēšanas
komisijas un attiecīgi to noslēgumā sagatavojis ziņoju-
mus vai atzinumus, sniedzot priekšlikumus identificēto
risku un trūkumu novēršanai.

AM trauksmes celšanas sistēmā 2024. gadā tika saņemti
un izskatīti 12 trauksmes cēlēju iesniegumi. Pēc faktu
pārbaudes seši iesniegumi tika atzīti par trauksmes
cēlēju ziņojumiem.

Pārskata gadā ir nodrošināta jautājumu risināšana
saistībā ar personas datu aizsardzību AM. Sagatavots
pārskats par aizsardzības nozares aktualitātēm perso-
nas datu aizsardzības jomā.

2024. gadā turpināts darbs pie AM iekšējās kontroles
sistēmas pilnveidošanas korupcijas un interešu konflikta
risku novēršanai.

2.3. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PADOTĪBAS IESTĀŽU, T. SK. NBS, DARBĪBAS GALVENIE VIRZIENI UN REZULTĀTI

Jaunsardzes centrs

2024. gadā Jaunsardzē iesaistījās un jaunsargu inte-
rešu izglītības programmu apguva 8981 jaunsargs.
Jaunsargiem tika organizēti 3180 pasākumi, kuros kopā
piedalījās 45 946 jaunsargi. Mācību procesa ietvaros
organizētas 317 nometnes ar 7726 dalībniekiem, 597
pārgājieni ar 11 382 dalībniekiem, 423 ekskursijas ar
9605 dalībniekiem, 3536 jaunsargi piedalījušies dažā-
dās sporta sacensībās, bet 162 jaunsargi piedalījušies
starptautiskos pasākumos.

2024. gada maijā Valsts robežsardzes koledžas lauku
mācību centrā "Janapole" **Rēzeknes novadā** tika orga-
nizēta jaunsargu mācību programmas 4. līmeņa testa
nometne, un tajā piedalījās 89 jaunsargi. Jaunsargi
ieguva apliecību par jaunsargu mācību programmas
apgūvi.

2024. gada 1. septembrī JC uzsāka jaunsargu trīs līmeņu
pilotprojekta programmas trešā līmeņa testēšanu
pamatskolas vecuma bērniem, un tika apstiprinātas 1.2.
un 2.2. līmeņu programmas, kā arī uzsākta šo līmeņu
īstenošana. Paralēli vidusskolas klasēs tiek īstenota
četrus līmeņu programma.

Paralēli jaunsargu interešu izglītības programmai jau-
nsargiem tiek piedāvāts apgūt speciālās programmas.
2024. gadā tika apstiprinātas 32 speciālās programmas,
starp kurām bija bezpilota gaisa kuģu apmācība un
mikroklasses bezpilota lidaparātu taktiskais pielietojums
un kiberjaunsardzes programmas. 2024. gadā JC orga-
nizēja un piedalījās dažādos sporta pasākumos: Baltijas
karavīru ziemas un vasaras sporta spēlēs, Jaunsardzes
sporta spēlēs, Rimi maratonā u. c. Tradicionāli, kā katru
gadu, tika organizētas starptautiskās orientēšanās
sacensības "Vējiņa kauss", kurās piedalījās 76 jaunsargi
un 16 jaunieši no Lietuvas un Igaunijas, un "Pulkveža

Jura Dalbiņa kauss", kurā piedalījās 110 jaunsargi.

2024. gadā JC turpināja sadarbību ar radniecīga-
jām jauniešu organizācijām – "Kodututred", "Noored
Kotkad" (Igaunija), "Šauliu Sajunga" (Lietuva), "Army
Cadet Force" (Lielbritānija), parakstot sadarbības pro-
tokolu 2025. gadam. Jau par tradīciju kļuvusi jaunsargu
nometne Ukrainu karavīru bērniem. 2024. gadā tā tika
organizēta Ogres tehnikumā, kā arī tika rīkota nometne
Ukrainas policistu bērniem Jūrmalā. Jaunsargiem bija
iespēja arī piedalīties starptautiskajā nometnē "British
Cadets Summer Camp UK 2024" Lielbritānijā.

2024. gada decembrī tika ievēlēta 7. Jaunsargu paš-
pārvalde, kuras mērķis ir turpināt veicināt jaunsargu
un JC interešu saskaņošanu, jaunsargu aktīvu iesaisti
patriotiskajā audzināšanā un mācību procesā, kā arī
sabiedriskā darba organizēšana.

Izpildot Saeimas 2018. gada 7. jūnija lēmumu "Par
valsts aizsardzības mācības iekļaušanu valsts vidējās
izglītības standartā", 2024./2025. mācību gadā VAM tiek
pasniegta vairāk nekā 26 000 izglītojamo 274 izglītības
iestādēs.

2024. gada vasarā VAM izglītojamajiem bija iespēja
brīvprātīgi piedalīties praktisko iemaņu nometnēs,
kur praksē tika nostiprināts VAM ietvaros apgūtais
un uzlabota fiziskā sagatavotība. Divas VAM 23 dienu
nometnes norisinājās militārajos mācību poligonos
"Lāčusils" un "Mežaine". Kopā abas VAM nometnes sek-
mīgi pabeidza 117 izglītojamie.

Papildus VAM klātienē programmai 2024. gada jūnijā
tika pabeigts VAM tālmācības programmas pilotprojekts
divās izglītības iestādēs – Latvijas Zinātņu tālmācības
vidusskolā un Jelgavas novada Neklātienē vidusskolā.

Jaunsargu instruktori apmeklēja kvalifikācijas kursus, kas nepieciešami jaunsargu instruktora amata pienākumu kvalitatīvai pildīšanai. Vairāk nekā 130

JC nodarbināto turpināja vai uzsāka studijas Latvijas augstskolās ar mērķi iegūt augstāko pedagoģisko vai nozarei atbilstošu augstāko izglītību.

Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs

VAMOIC 2024. gadā turpināja pārvaldīt aizsardzības infrastruktūru, tai skaitā nodrošināja uzņemošās valsts atbalstu kompetences ietvaros.

Kopējais apsaimniekoto infrastruktūras objektu (ēku un zemes vienību) skaits 2024. gada noslēgumā sasniedza 1556 vienības, zemes platības 26 tūkstošus ha, tai skaitā vairāk nekā 14 tūkstošus ha mežu platības.

2024. gadā nekustamo īpašumu infrastruktūras atjaunošanai, atsavināšanai, pārbūvei un būvdarbiem aizsardzības resora vajadzībām kopā tika izlietoti 66,36 miljoni eiro, nekustamo īpašumu apsaimniekošanai 31,59 miljoni eiro, vides aizsardzības un mežu apsaimniekošanas pasākumu īstenošanai – 1,45 miljoni eiro.

2024. gadā kopumā organizētas 200 iepirkuma procedūras. Līguma slēgšanas tiesības piešķirtas 111 iepirkuma procedūrās. To ietvaros atsevišķās iepirkumu daļās pieņemti 140 lēmumi un kopā iepirkumu rezultātā noslēgti 166 līgumi.

2024. gadā VAMOIC nodrošināja pilna cikla būvniecības procesa organizēšanu un projektu vadību visā valsts teritorijā esošajos valsts aizsardzības objektos – ēku un būvju apsekošanu, projektēšanas uzdevumu izstrādi, projektēšanas darbu uzraudzību, būvdarbu autoruzraudzību un būvuzraudzību, objektu pieņemšanu ekspluatācijā un garantijas saistību uzraudzību. Līdztekus tam nodrošināja pilna mēra atbalstu sabiedroto valstu bruņoto spēku infrastruktūras projektu īstenošanā.

Nozīmīgākie infrastruktūras attīstības virzieni – NATO sabiedroto uzņemošās infrastruktūras, tai skaitā NATO Baltijas gaisa telpas patrulēšanas misijas uzņemšanai Latvijā nepieciešamās infrastruktūras, un NBS nodrošinājuma noliktavu un apmācību infrastruktūras attīstība.

2024. gadā VAMOIC veica vides aizsardzības pasākumus valsts aizsardzības militāros objektos, tostarp piesārņojuma izpēti un monitoringu, kā arī nodrošināja centralizētu aizsardzības nozarē radušos bīstamo atkritumu un specializēti utilizējamu atkritumu nodošanu tālākai apsaimniekošanai.

2024. gadā, turpinot darbu pie padomju okupācijas armijas atstātā grunts un gruntsūdens piesārņojuma attīrīšanas NBS militārajos objektos, VAMOIC uzsāka padomju armijas atstātā grunts un gruntsūdens piesārņojuma attīrīšanas projektu NBS militārajā bāzē "Lielvārde".

VAMOIC rūpējās arī par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un atjaunošanu militārajos poligonos. Lai atjaunotu un uzlabotu klajo virsāju un pelēko kāpu biotopu stāvokli militārajā poligonā "Ādaži", 2024. gadā veikti atvašu ciršanas darbi vairāk nekā 500 ha platībā.

2024. gadā VAMOIC arī turpināja veikt nozīmīga apjoma meža apsaimniekošanas darbus, lai nodrošinātu to saglabāšanu labā kvalitātē nākamajām paaudzēm un piemērotu poligonu teritorijas militārajām apmācībām. Mežu apsaimniekošana, īpaši meža atjaunošana un jaunaudžu kopšana, ir ilgtermiņa process, kur paveiktais darbs redzams gan pēc pieciem, gan 20, gan arī pēc 50 gadiem.

2024. gadā veikti autoceļu remontdarbi četros militārajos poligonos 25 km kopgarumā. Pavasarī un rudenī veikta autoceļu planēšana militārajā poligonā "Lāčusils" – 50 km, militārajā poligonā "Meža Mackeviči" – 25 km, militārajā poligonā "Ādaži" – 150 km. Daļēji veikta

meliorācijas objekta un dīķa izbūve militārajā poligonā "Meža Mackeviči", uzsākti meliorācijas sistēmas izbūves darbi militārajā poligonā "Mežaine".

Atmežošana 2024. gadā veikta 797 ha platībā, tai skaitā militārajā poligonā "Sēlija" 544 ha platībā.

2024. gadā VAMOIC sadarbībā ar NBS un LĢIA sagatavoja karavīru lauka kartes 4000 eksemplāros. No jauna izdota lauka karte militārajam poligonam "Mežaine" 1000 eksemplāros latviešu valodā, 200 – angļu valodā,

atkārtots izdevums lauka kartei militārajam poligonam "Ādaži" 1500 eksemplāros angļu valodā un militārajam poligonam "Meža Mackeviči" 1000 eksemplāros latviešu valodā, 300 eksemplāros angļu valodā. Kartes paredzētas militāro mācību plānotājiem un karavīriem, kas piedalās militārajās mācībās poligonos.

2024. gadā apstiprināti AM noteikumi "Dabas un vides aizsardzības noteikumi poligonā "Mežaine" (15.01.2024. Nr. 3-NOT).

Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centrs

2024. gadā VALIC nodrošināja pilna cikla karavīru, zemessargu, jaunsargu un VAD karavīru apgādi ar individuālo ekipējumu, veica aizsardzības resora iepirkumu un citu valsts pārvaldes iestāžu vajadzībām nepieciešamo iepirkumu organizēšanu, kā arī turpināja aizsardzības resora materiāltehnisko līdzekļu uzskaites datu sakārtošanu.

Pateicoties 2023. gadā izveidotajam vienotajam individuālā ekipējuma datu pārvaldības apgabalam, tiek īstenots princips, ka instruktori un jaunsargi var saņemt un nodot ekipējumu ne tikai savai vienībai piekritīgā VALIC noliktavā, bet arī citās reģionālajās VALIC noliktavās. Kā arī vienlaikus 2024. gadā tika unificēts instruktoriem un jaunsargiem izsniedzamo materiāltehnisko līdzekļu saraksts ar NBS materiāltehnisko līdzekļu sarakstu, paredzot, ka jaunsargiem un instruktoriem var izsniegt analogiskus materiāltehniskos līdzekļus, kas ir piekritīgi NBS, tādējādi veidojot efektīvāku materiāltehnisko līdzekļu nodrošinājumu un samazinot to nepieciešamību. Piemēram, šalli-tuneli KFT-JC, kas paredzēta jaunsargam, var aizstāt ar cepuri-pilnsejas galvas apsēji KIAS-MOD1 KFT, jo tie pilda to pašu funkciju, neatkarīgi no nosaukuma.

2024. gada nogalē tika atklāta jauna noliktava Alūksnē, nodrošinot mūsdienām un kvalitātes prasībām atbilstošu materiāltehnisko līdzekļu uzglabāšanu

un aprīti, vienlaikus arī modernu darba vidi noliktavas darbiniekiem.

VALIC turpināja nodrošināt Ukrainas karavīrus, kuri ierodas Latvijā, lai piedalītos apmācībās, līdz ar to tika veikta papildu individuālā ekipējuma iegāde Ukrainas karavīru vajadzībām un ekipējuma nodošana Ukrainas karavīriem lietošanā.

2024. gadā VALIC nodrošināja ar individuālo ekipējumu arī VAD karavīrus un rezerves karavīrus.

Nodrošinot VALIC funkciju veikt publiskos iepirkumus AM un tās padotībā esošo iestāžu, kā arī NBS vajadzībām, 2024. gadā tika veikts darbs pie vairāk nekā 200 iepirkumiem, no kuriem 2024. gadā tika uzsākti 102 jauni iepirkumi un turpinājās darbs pie vairāk nekā 100 iepriekšējos gados uzsāktajiem iepirkumiem.

2024. gadā VALIC arī nodrošināja atbalsta funkcijas citām valsts institūcijām, tajā skaitā uzturot centralizēti veiktā iepirkuma rezultātā izveidoto Dinamisko iepirkumu sistēmu degvielas (dīzeļdegvielas un 95E benzīna) iegādei tiešās valsts pārvaldes iestādēm, kuras ietvaros 2024. gadā kopumā 12 iestādes noslēgušas 25 piegādes līgumus. 2024. gada izskaņā uzsākts kopīgs iepirkums ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību un uzsākti priekšdarbi plānotajiem kopīgajiem iepirkumiem arī ar Valsts robezsardzi.

Latvijas Kara muzejs

2024. gadā LKM strādāja atbilstoši sagatavotajam un iesniegtajam darba plānam – attīstīja un dokumentēja muzeja krājumu, veica pētniecības un izglītojošo darbu, veidoja izstādes un uzturēja sabiedrībai pieejamas muzeja ekspozīcijas. 2024. gada 16.–17. septembrī LKM saņēma akreditāciju turpmākajiem desmit gadiem.

2024. gadā LKM veiksmīgi turpināja 2023. gadā uzsāktu diskusiju ciklu, sabiedrībā aktualizējot dažādus vēstures jautājumus: “Nevardarbīgā pretošanās: Ukrainas pieredze”, “Droni – Latvijas drošības garantis un mazbudžeta gaisa spēku papildinājums” un „Fotofilmā iemūžinātie: karavīra attēlojums 20. gadsimta 20.–30. gadu fotogrāfijās”.

2024. gada 8. maijā LKM sadarbībā ar Latvijas Okupācijas muzeju organizēja starptautisku zinātnisku konferenci “Latvijas valstiskuma idejas un to īstenošanas iespējas Otrā pasaules kara laikā (1939–1945)”. Konferencē referātus lasīja deviņi vēstures pētnieki no Latvijas un ārvalstīm, tajā skaitā trīs LKM vēsturnieki. Kopā ar Cēsu Vēstures un mākslas muzeju 2024. gada 21. jūnijā organizēta starptautiska konference

“Cēsu kaujām – 105”. Pārskata periodā LKM arī organizēja diskusiju “LCP Memorandum – 80” un semināru “Pilsētainava. Atmiņa. Muzeji”.

LKM darbinieki ar priekšlasījumiem piedalījušies arī citu zinātnisko un akadēmisko institūciju rīkotajās konferencēs un semināros Latvijā, ASV un Igaunijā, kopumā 2024. gadā nolasot 28 priekšlasījumus par Latvijas militāri politisko vēsturi.

2024. gadā LKM vēsturnieki publicējuši 65 populārziņnātniskus rakstus par vēsturi periodiskajos izdevumos un internetvietnēs. Pārskata periodā LKM publicēja 33 ilustrētus ierakstus par vēstures notikumiem, personībām un muzeja krājumu publicēšanu savā sociālā tīkla “Facebook” profilā. Lasītāju atsaucību guvuši muzeja darbinieku raksti portālos www.lsm.lv un www.sargs.lv, kur publicēti seši pētnieciskie darbi.

Pārskata periodā izdots LKM starpkaru Latvijas armijas fotogrāfiju kolekcijas katalogs “Mēs iesim tur, kur Tēvu zeme sauks”. Latvijas armijas karavīru ikdienas fotogrāfijās (1920–1940)”, kas iepazīstina ar Latvijas armijas karavīru ikdienas gaitām.

2024. gadā notika intensīvs darbs pie ekspozīcijas “Gods kalpot Latvijai!” izveides, kas atklāta 2025. gada februārī. Pārskata periodā LKM sagatavoja septiņas izstādes, no kurām ārpus muzeja eksponētas trīs izstādes: “Latvijas kara aviācija. 1919–1940”, “1944 – kara lauzums Latvijas pilsētainavā” un “Latvieši Korejas karā”. Virtuālā izstāde “Zaudētais sapnis par brīvību. Latviešu karavīru stāsts” pieejama tīmekļvietnē www.sapnisparbrivibu.lv.

Atzīmējot Latvijas iestāšanos NATO 20. gadadienu, martā atklāta izstāde “NATO – Tev un Latvijai. Latvijas 20 gadi NATO”. 2024. gada 12. septembrī pie Brīvības pieminekļa notika svinīga ceremonija, kurā 58 jaunie VAD karavīri, kas dienē NBS ŠB, tika iesvētīti Godasardzes rotā. Atzīmējot šo notikumu, pie Brīvības pieminekļa eksponēta ekspresizstāde “Latvijas Kara muzeja krājuma liecības par NBS Štāba bataljonu”. 2024. gada 11. novembrī muzejā atklāta izstāde “Varoņstāsts”, kas

tapusi sadarbībā ar kolekcionāriem Gunāru Rusiņu un Jāni Vigupu.

2024. gadā LKM krājums papildināts ar 1614 jauniem eksponātiem par Latvijas militāro un militāri politisko vēsturi. Līdzās rakstiskā formātā veiktajai krājuma uzskaiti LKM nodaļas veica krājuma priekšmetu skenēšanu un ievadišanu digitālajā Nacionālajā muzeju krājuma kopkatalogā, pārskata periodā katalogā ievietojot 5638 priekšmetus. Veikti restaurācijas un konservācijas darbi 277 krājuma priekšmetiem.

Krājuma finansiālā novērtēšana veikta ne tikai jaunieģutajiem muzeja priekšmetiem, bet arī turpināta vairākos gadu desmitos veidotā krājuma novērtēšana. 2024. gadā novērtēti 1326 eksponāti, kuru kopējā vērtība ir 31 483,71 eiro.

2024. gadā LKM sniegtos pakalpojumus izmantoja 137 866 apmeklētāji, tai skaitā Ziemassvētku kauju muzejā – 10 499, O. Kalpaka muzejā un piemiņas vietā "Airītes" – 3854, Liepājas krasta artilērijas baterijā Nr. 2 – 1924.

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra

LĢIA īsteno valsts politiku ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā, iegūst, apstrādā un uztur ģeodēziskos un kartogrāfiskos pamatdatus militārajām un civilajām vajadzībām, kā arī nodrošina ģeotelpisko pamatdatu informācijas sistēmas darbību.

2024. gadā nodrošināta nepārtraukta pastāvīgo globālās pozicionēšanas bāzes staciju sistēmas "LatPos" pakalpojuma darbība, kas visiem lietotājiem pieejama bez maksas. Pārskata periodā turpināja pieaugt sistēmas lietotāju skaits, it īpaši precīzajā lauksaimniecībā.

Veikta jauna veida ģeodēziskā tīkla – "Dižtīkla" – punktu ierīkošana, kas paredzēts efektīvākai ģeodēziskās atskaites sistēmas uzturēšanai, to sasaistot ar fundamentāli nostiprināto pastāvīgo bāzes staciju tīkla LATREF punktiem Irbenē, Rīgā, Vaiņodē, Alūksnē un Daugavpilī, kas nodrošina Latvijas koordinātu sistēmas starptautisku integrāciju. Ierīkoti astoņi "Dižtīkla" punkti Dienvidkurzemes, Ventspils, Dobeles un Bauskas novados.

2024. gada augustā sadarbībā ar ZS 4. Kurzemes brigādes 44. un 46. kājnieku bataljoniem veikti relatīvie gravimetriskie mērījumi Baltijas jūras piekrastes zonā. Mērījumi veikti ik pēc 2 km, iespējami tuvu Baltijas jūrai tās līdā 250 km garā joslā. Tie nodrošinās sasaisti ar 2023. gadā Latvijas jūras telpā veiktajiem gravimetriskajiem mērījumiem. Iegūto datu apstrādes rezultāts būs aktuāls, precīzs un vienots valsts gravimetriskais modelis.

2024. gadā LKM darbinieki novadīja 532 ekskursijas, kā arī pētniekiem, kultūras projektu autoriem un interesentiem sniedza 620 konsultācijas par militāro vēsturi, LKM priekšmetiem un personālijām. Pēc sabiedrības pieprasījuma LKM speciālisti nolasīja 29 lekcijas dažādās auditorijās, vienu no tām – pilsētvidē. LKM darbinieki novadīja 323 tematiskās nodarbības skolēniem. Pārskata gadā LKM un tā nodaļās notika 36 publiskie pasākumi.

2024. gadā veikti būtiski uzlabojumi LKM infrastruktūrā, veicot ieejas zonas rekonstrukciju, ar ugunsdrošību, telpu un teritoriju uzkopšanu, komunālo un komunikāciju sistēmu apkopšanu saistīto līgumu slēgšanu un to izpildes uzraudzības darbu.

Pārskata gadā turpinājās LKM nodaļas "O. Kalpaka muzejs un piemiņas vieta "Airītes"" saimniecības ēkas pārbūve un vēsturiskās klēts būvniecība, kā arī uzsākta LKM nodaļas "Ziemassvētku kauju muzejs" ekspozīcijas un infrastruktūras rekonstrukcija.

No 2024. gada 10. līdz 27. septembrim noteikta gravimetriskā vērtība piecos punktos, kas definē Latvijas gravimetrisko sistēmu epohā 2019,70 jeb LAG-2019. Mērījumi veikti sadarbībā ar Somijas Ģeotelpiskās izpētes institūtu. Mērījumos izmantoti absolūtais un relatīvais gravimetrs, ar kuru palīdzību novērota Zemes gravitācija un tās izmaiņas telpā un laikā. Šādi absolūtie gravimetriskie novērojumi Latvijā tiek veikti reizi piecos gados.

LĢIA turpināja darbu pie Latvijas koordinātu sistēmas modernizācijas, vadot starpinstiūciju ekspertu darba grupu, nodrošinot modernizācijas pamatojumu un nepieciešamos ģeodēziskos aprēķinus. Sagatavots atbalsts lietotājiem pārmaiņas nodrošināšanai – speciāla virsma koordinātu pārrēķinam starp Latvijas koordinātu sistēmas realizācijām, koordinātu pārrēķina kalkulators, rīks augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas pārrēķinam. Atbilstoši grozījumiem Ģeotelpiskās informācijas likumā pāreja paredzēta 2025. gada 1. oktobrī.

Turpinātas aktivitātes, kas saistītas ar Strūves ģeodēziskā loka pārvaldību un saglabāšanu. 2024. gada jūlijā, atzīmējot 200 gadus kopš mērījumu veikšanas loka izveidošanai Vidzemē, LĢIA, sadarbojoties ar Gulbenes, Smiltenes, Madonas un Alūksnes novadu pašvaldībām, organizēja trīs pasākumus: velobraucienu no punkta "Ramkau" Gulbenes novadā uz "Palzmar" Smiltenes novadā, izzinošu pasākumu gidu vadībā Madonas novada punktos "Sestu-kalns", "Gaissa-kalns" un

“Nessaule-kalns”, izglītojošu akciju Alūksnes novadā pie Opekalna baznīcas – loka punkta “Opekaln”, – izzinot ģeodēziskos instrumentus un mērīšanas metodes.

Pabeigts 8. Latvijas Republikas teritorijas aerofotografēšanas cikls (2022.–2024. gads), kurā 2024. gadā veikta Latvijas austrumu daļas aerofotografēšana 23 248 km² platībā. Nodrošināta iegūto datu pieņemšana, apstrāde un ortofoto karšu sagatavošana.

Tika turpināts otrais Latvijas teritorijas vienlaidu aerolāzerskenēšanas cikls. 2024. gadā veikta aerolāzerskenēšana Latvijas centrālās daļas teritorijā ar kopējo platību 10 995 km². Piegādātie dati tiek apstrādāti, un notiek to pakāpeniska iekļaušana valsts digitālā augstuma modeļa datos, horizontāļu slāņos u. c. produktos. No 2022. līdz 2024. gadam iegūti dati par 32 330 km² jeb aptuveni pusi no Latvijas teritorijas.

Lai saglabātu LĢIA rīcībā esošās vēsturiskās aerofoto ainas, turpināta šo ainu skenēšana, apstrāde un ortofoto izgatavošana, lai nākotnē šī informācija būtu pieejama ikvienam interesentam. Pavisam apstrādātas 2658 pagājušā gadsimta 70. un 80. gadu aerofoto ainas par Latvijas austrumu un centrālo daļu, kurām sagatavotas 516 ortofoto mozaīkas, kas ietver daļu no Balvu, Jelgavas, Krāslavas, Limbažu, Ludzas, Rēzeknes u. c. novadu teritorijām.

Turpināta ģeotelpiskās informācijas pamatdatu sagatavošana un aktualizēšana militārajām vajadzībām, tai skaitā atjaunotas topogrāfiskās kartes militārā poligona “Lāčusils” un militārā lidlauka “Lielvārde” teritorijām, turpināta topogrāfiskās kartes (mērogs 1:50 000) 4. izdevuma sagatavošana, uzsākta Kopējo operāciju kartes (mērogs 1:250 000) jauna izdevuma sagatavošana.

LĢIA ģeoinformācijas speciālistu mobilā vienība piedalījās VVA mācībās “Namejs 2024”, sagatavojot dažādu

veidu militāro kartogrāfisko materiālu.

Turpināta vienotā kodējuma topogrāfiskās kartes (mērogs 1:10 000) datu sagatavošana Kurzemes teritorijā. Izstrādāta jauna tehnoloģija, uzlabota kartes datubāze, lai 2025. gadā varētu uzsākt gatavot jaunu, jau piekto, kartes izdevumu.

Turpināta topogrāfisko plānu (mērogs 1:2000) sagatavošana un aktualizēšana – 78,2 km² apjomā sagatavoti jauni dati par Aizkraukles, Alūksnes, Dagdas, Ērgļu, Ķeguma, Iecavas, Ikšķiles, Ilūkstes, Jaunjelgavas, Lielvārdes, Preiļu, Skrīveru, Siguldas, Valkas, Varakļānu, Ventspils un Viļānu pilsētu teritorijām.

Turpināti darbi vietvārdu informācijas apzināšanā un sakārtošanā, tajā skaitā Vietvārdu datubāzes papildināšanā. 2024. gada 31. decembrī datubāzē bija 131 668 ieraksti, kas satur datus par 185 803 vietvārdiem. Visiem lietotājiem uz āru ir pieejama jauna Vietvārdu datubāzes publiskā versija, kurā datu atjaunināšana tiek veikta automātiski, reizi dienā.

Turpināta LĢIA informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras modernizācija, tai skaitā iegādātas dažādas tīkla iekārtas, disku masīva paplašinājumi, lai paaugstinātu Ģeotelpisko pamatdatu informācijas sistēmas kapacitāti un veiktspēju. Veikti sagatavošanās darbi, lai uz Valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centru pārceltu LĢIA ģeotelpisko datu publicēšanas sistēmu. Jaunajā sistēmā komerciālā programmatūra aizstāta ar bezmaksas atvērtā koda alternatīvām.

Nodrošināta LĢIA sagatavotās un uzturētās ģeotelpiskās informācijas izplatīšana un pakalpojumu sniegšana.

Tipogrāfija “Latvijas karte” 2024. gadā izpildīja 702 poligrāfiskos pasūtījumus, tostarp tiražēja 170 dažādas civilām un militārām vajadzībām paredzētas kartes.

Militārās izlūkošanas un drošības dienests

MIDD ir valsts drošības iestāde, kas veic militāro pretizlūkošanu, izlūkošanu un citus Valsts drošības iestāžu likumā, Operatīvās darbības likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

2024. gadā MIDD pildīja Valsts drošības iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos tam noteiktos uzdevumus: nodrošināja AM, tās padotībā esošās iestādes un NBS ar to darbībai nepieciešamo pretizlūkošanas un izlūkošanas informāciju; veica ievērojamu darbu, lai atklātu un sadarbībā ar citām valsts drošības iestādēm novērstu ārvalstu speciālo dienestu, kā arī organizāciju vai atsevišķu personu graujošo darbību – spiegošanu, sabotāžas, pretvalstisku darbību vai terorismu – AM, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS; veica pasākumus, lai aizsargātu valsts noslēpumu AM, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS, un kontrolēja to izpildi; pārbaudīja tos pretendentes, kuri vēlas saņemt speciālās atļaujas (licences), kuras izsniedz AM atsevišķu

licencēšanai pakļautu komercdarbības veidu veikšanai, kā arī sniedza atzinumus par speciālo atļauju izsniegšanu; veica personu un telpu atbilstības drošības prasībām pārbaudes AM, tās padotībā esošajās iestādēs, NBS, militārajos objektos, kā arī iestādēs, organizācijās un komercsabiedrībās, kuru darbība ir saistīta ar valsts noslēpumu militārās aizsardzības jomā; kā Latvijas Republikas nacionālā signālu izlūkošanas iestāde veica un kontrolēja signālu izlūkošanu, kā arī nodrošināja iegūtās informācijas aizsardzību.

Vienlaikus MIDD pildīja arī citus normatīvajos aktos un starptautiskajos līgumos, kā arī MK un AM noteiktos uzdevumus, t. sk. nodrošināja efektīvu informācijas apmaiņu ar NATO un ES struktūrām un partnervalstīm, veica fiziskās drošības pasākumu pārbaudi MIDD kompetencē esošajos nacionālajai drošībai svarīgajos objektos (kritiskajā infrastruktūrā) u. c.

Nacionālie bruņotie spēki

NBS veido regulārie spēki, ZS un NBS rezerve. **NBS kopējais personāla skaits 2024. gadā bija 7990**, tostarp 7103 profesionālā dienesta karavīri, 886 civilie darbinieki un viens ierēdnis. **NBS personāla skaita pieaugums bija vairāk nekā 400 profesionālā dienesta karavīri**, ierēdņu skaits palika nemainīgs, savukārt civilo darbinieku skaits palielinājās par 32. **Profesionālajam dienestam rekrutēti 762 pilsoņi**, tostarp 378 nosūtīti uz militāro pamatapmācību, 147 – uz virsnieka pamatapmācību. 82 ir iestājušies profesionālajā

dienestā no ZS vai atjaunojušies profesionālajā dienestā no rezerves karavīra statusa. **2024. gadā no VAD uz profesionālo dienestu rekrutēti 129 karavīri.**

Pārskata periodā **Sauszemes spēku Mehanizētā kājnieku brigāde** attīstīja kaujas spējas gan bataljonu, gan brigādes līmenī. Mācības “Kristāla bulta 2024”, “Solar Eclipse IV” un “Arrow24” ļāva pilnveidot komandvadību, operāciju plānošanu un kaujas atbalsta spējas.

Visaptverošās valsts aizsardzības mācību "Namejs 2024" laikā stiprināta kaujas gatavība sauszemes teritorijas aizsardzībai, demonstrējot vienību klātesamību Vidzemes, Latgales un Sēlijas reģionos.

Pateicoties instruktoru profesionalitātei un ieguldījumam VAD karavīru apmācībā, pēc pirmā VAD iesaukuma puse karavīru izvēlējās turpināt profesionālo dienestu.

Līdz ar mācību "Namejs 2024" paraugdemonstrējumu militārajā poligonā "Ādaži" noslēdzās NATO daudznacionālās kaujas grupas Latvijā rotācijas sertifikācija. 17. oktobrī Kanādas vadītā NATO daudznacionālā kaujas grupa Latvijā, kas līdz tam bija Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes komandpakļautībā, tika nodota NATO daudznacionālās brigādes vadībā.

Papildus karavīri turpināja pildīt starptautiskās saistības NATO vadītajā miera uzturēšanas operācijā Kosovā, kā

arī piedalījās apmācībās un karjerasursos ārvalstīs – ASV, Kanādā, Somijā, Austrijā un citviet Eiropā.

Būtisks progress gūts tehnoloģiju jomā, karavīriem piedaloties bezpilota lidaparātu apmācībās, kā arī kaujas nodrošinājuma jomā.

Brigādes karavīri demonstrēja izcilību sportā, izcīnot godalgotas vietas boksā, volejbolā, basketbolā, hokejā un citos sporta veidos.

Zemessardzē (ZS) pērn uzņemti **1096 zemessargi**. 2024. gadā spēkā stājās grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā, kas paplašināja ZS uzdevumu klāstu ar VAD karavīru un Kalpaka skolas skolēnu apmācību. Grozījumi paplašināja arī zemessargu ar papildu līgumu sociālās garantijas. Tika arī noteikts, ka dienests ZS netiek apturēts, ja zemessargs pilda piecus gadus ilgu VAD.

Atbilstoši spēju attīstības projektiem un realizētajām iegādēm turpinājās ZS vienību nodrošināšana ar kolektīvo ekipējumu. Notika profesionālā dienesta karavīru un zemessargu nodrošināšana ar individuālo ekipējumu, kā arī NATO/ES dežūru un kaujas grupu nodrošināšana ar nepieciešamajiem materiāltehniskajiem līdzekļiem. 2024. gadā turpinājās bruņojuma modernizācija, veicot veco ieroču nomaigu un bruņojumā jau esošos ieročus papildinot ar jaunām partijām.

Militārajā poligonā "Mežaine" pabeigta būvprojektu izstrāde divām kazarmu ēkām, kas paredzētas VAD karavīru izvietošanai, transporta un konteineru novietošanas laukumam, kā arī iežogotai teritorijai sabiedroto spēku uzņemšanai, kur plānots izbūvēt vieglas konstrukcijas ēkas personālam, sanitārās ēkas un telšu laukumus. Pabeigta būvprojektu izstrāde ZS 51. kājnieku bataljona un ZS Mācību centra militārās bāzes "Apgulde" pirmās kārtas būvdarbiem, kā arī pabeigta būvprojekta izstrāde JC ēkas atjaunošanai. Pabeigti pirmās būvdarbu kārtas izbūves darbi militārajā bāzē "Indras", kur pēc pilnas

izbūves tiks dislocēts ZS 54. kaujas nodrošinājuma bataljons.

Turpināta būvprojektu izstrāde militārās bāzes "Lūznava" rekonstrukcijas būvdarbiem, kā arī uzsākti kazarmas ēkas un ēdnīcas rekonstrukcijas darbi.

Uzsākti būvdarbi 300 metru šautuves kompleksa izbūvei militārajā poligonā "Meža Mackeviči" un militārajā bāzē "Ceri".

VAMOIC decentralizēto būvdarbu ietvaros nodrošināja atsevišķu ēku atjaunošanu, cietā seguma laukumu izbūvi ZS objektos, lai uzlabotu personāla darba apstākļus, MTL uzglabāšanu un transporta novietošanu lielā daļā ZS vienību dislokācijas vietās.

Tiks turpināta vienību infrastruktūras attīstības plāna īstenošana, kur būtiski infrastruktūras uzlabojumi paredzēti lielākajā daļā ZS objektu.

Starptautiskā sadarbība tika īstenota, nosūtot personālu apmācībai, dalībai militārajās mācībās un starptautiskos pasākumos. ZS uztur ciešu sadarbību ar reģionālajām

teritoriālo aizsardzības spēku vienībām – Lietuvas Nacionālās aizsardzības brīvprātīgajiem spēkiem "KASP" un Igaunijas brīvprātīgo aizsardzības līgu "Kaitseliit", kā arī sadarbojas ar Dānijas, ASV, Lielbritānijas un Zviedrijas teritoriālajiem aizsardzības spēkiem.

ZS arī turpināja sniegt atbalstu Ukrainas bruņoto spēku karavīru apmācības nodrošināšanai.

Speciālo operāciju pavēlniecība (SPECOP) turpināja nodrošināt atbalstu valsts drošības iestādēm.

SPECOP arī organizēja starptautiska mēroga sacensības "Taktiskais snaiperis 2024", kurās piedalījās 26 komandas no 12 valstīm. 2024. gadā SPECOP nodrošināja dalību NATO vadītajā miera uzturēšanas operācijā Kosovā un NATO Reaģēšanas spēkos. SPECOP arī sniedza atbalstu Ukrainas bruņotajiem spēkiem un nodrošināja apmācību Ukrainas bruņoto spēku karavīriem.

2024. gadā **Mācību vadības pavēlniecības** skolās un mācību centros realizēti 403 kursi, kuros kvalifikāciju paaugstināja 4826 NBS karavīri un civilie darbinieki, amatpersonas no citām valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī 690 Ukrainas bruņoto spēku rezerves karavīri. Pārskata periodā LNAA absolvēja un ieguva pirmo virsnieka pakāpi "leitnants" 43 kadeti, no tiem profesionālā bakalaura studiju programmu "Sauszemes spēku militārā vadība" pabeidza 22 kadeti, profesionālā bakalaura studiju programmu "Gaisa spēku militārā vadība" – deviņi kadeti, profesionālā bakalaura studiju programmu "Jūras spēku militārā vadība" – četri kadeti, komandējošā sastāva virsnieka programmu apguva astoņi kadeti. Virsnieka speciālista pamatkursu absolvēja 12 klausītāji. ZS vada komandiera kursu absolvēja astoņi zemessargi. Profesionālo kvalifikāciju paaugstināja 33 karavīri, no tiem vidējā līmeņa komandējošā sastāva un štāba virsnieka kursu pabeidza 23, jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieka

SPECOP piedalījās gan nacionālā, gan starptautiskā līmeņa militārajās mācībās, attīstot spējas zemes, gaisa un jūras domēnos. Tika pilnveidota kaujas gatavība un uzlabota sadarbība ar NATO speciālo operāciju spēku vienībām. SPECOP sadarbībā ar Valsts policijas pretterorisma vienību "OMEGA" un Valsts robežsardzes specvienību "Sigma" pilnveidoja savstarpējās sadarbības procedūras pretterorisma mācībās "Wolmar 2024", kuru laikā tika veikti uzdevumi teroristu radītā apdraudējuma novēršanai un veikto uzbrukumu seku likvidēšanai.

kursu – desmit karavīri. Starptautisko operāciju nodrošināšanai organizēti trīs apmācību kursi, kopā apmācot 335 karavīrus pirms dalības starptautiskajās operācijās. 2024. gadā izstrādātas un apstiprinātas 45 jaunas vai aktualizētas mācību programmas

Jūras spēki (JS) turpināja ūdenslīdzēju komandas grupas dalību NATO augstas gatavības jūras spēku (VJTF M-Maritime) sastāvā. JS turpināja īstenot "Imantas" klases kuģu modernizācijas un Globālās jūras negadījumu un drošības sistēmas modernizācijas projektus. JS atbalstīja Beļģijas un Nīderlandes Jūras spēkus Ukrainas bruņoto spēku Jūras spēku karavīru apmācību nodrošināšanā. Latvijas teritoriālajā jūrā mācību laikā veikta kuģošanas ceļu, zvejas rajonu, kā arī prioritāro rajonu attīrīšana no sprādzienbīstamiem objektiem. Sniegts atbalsts Latvijas Hidroekoloģijas institūtam jūras monitoringa nodrošināšanai, kā arī nodrošināta platforma Valsts vides dienesta zvejas reidiem. Glābšanas un meklēšanas operācijas jūrā vadības un koordinēšanas lomu īstenoja Krasta apsardzes dienests.

2024. gadā **Gaisa spēki (GS)** turpināja darbu pie helikopteru UH-60M *Black Hawk* personāla apmācības meklēšanas un glābšanas operāciju veikšanai. GS nodrošināja arī operacionālo lidojumu atbalstu Iekšlietu ministrijai, AM, NBS regulāro spēku un ZS vienībām. Tika sekmīgi nodrošināta NATO Baltijas gaisa telpas

patrulēšanas misija no militārā lidlauka "Lielvārde". Šī uzdevuma atbalstam tika izbūvēta infrastruktūra misijas vadības un koordinācijas elementa izvietošanai. Pabeigta arī lidlauka termināļa ēkas būvniecība, un 2024. gada pavasarī uzsākta tā izmantošana. Vienojoties Latvijas un Igaunijas AM, tika noslēgts līgums un iegādātas gaisa kuģu novietnes, lai saglabātu militārā lidlauka "Lielvārde" spēju nekavējoties uzņemt NATO iznīcinātājus. 2024. gadā novietnes tika izmantotas NATO Baltijas gaisa telpas patrolēšanas misijas gaisa kuģu uzņemošās valsts atbalsta nodrošināšanai.

Noslēgts līgums par lidlauka skrejceļa apgaismojuma pārbūvi, darbus plānots uzsākt 2025. gadā. Attīstības projekta ietvaros tika turpināta lidlauka lidjoslas žoga izbūve. Tika sniegts daudzpusīgs atbalsts Dronu koalīcijas ietvaros. Tika arī realizēta pirmā VAD iesaukuma sagatavošana un integrācija GS Pretgaisa aizsardzības divizona un Mācību centra struktūrā. Turpināta pretgaisa aizsardzības ieroču modernizācija un pāreja no RBS-70 klasiskā modeļa uz jaunās paaudzes RBS-70 *New Generation* ieroču sistēmām.

Štāba bataljons (ŠB) turpināja atbalstīt militāro ceremoniju nodrošināšanu. ŠB sniedza būtisku atbalstu NBS Operacionālā un atbalsta štāba izvēršanā mācību "Namejs 2024" ciklā, kā arī Latvijas teritorijā notiekošo starptautisko mācību nodrošināšanā. Pārskata periodā veikta 60 VAD karavīru uzņemšana un apmācība. Turpinājās militāro bāzu "Krusta kazarmas" un "Rīti" normatīvo dokumentu izstrāde. ŠB personāls piedalījās NATO vadītajā miera uzturēšanas operācijā Kosovā, atbalstot Latvijas kontingentu. Vienlaikus tika nodrošināts atbalsts Valsts robežsardzei uz Latvijas un Baltkrievijas robežas nelegālās imigrācijas ierobežošanai un sniegts atbalsts austrumu robežas izbūves darbos. Tika sniegts atbalsts Ukrainas karavīru apmācībai. Sakaru un informācijas sistēmu atbalsta centra karavīri piedalījās vērienīgākajās NATO sakaru mācībās "Coalition Warrior Interoperability Exercise", kas norisinājās NATO Apvienoto spēku mācību centrā.

Militārā policija (MP) turpināja nodrošināt objektu un personu apsardzi, izpildot arī konvoju atbalsta funkcijas. MP veica uzdevumus NATO vadītajā miera uzturēšanas

operācijā Kosovā, Globālās koalīcijas pret ISIS vadītajā operācijā "Inherent Resolve" Irākā un ANO starptautiskajā operācijā "United Nations Truce Supervision Organization" Izraēlā. Baltijas valstu sadarbības jomā MP organizēja un vadīja Baltijas valstu tuvās apsardzes grupas apmācības Dobelē. VVA mācībās "Namejs 2024" MP sniedza atbalstu bezpilota lidaparātu operāciju nodrošināšanā, kā arī organizēja un vadīja mācību scenārijus, kuru laikā tika testēta MP standarta operāciju procedūra un sadarbība ar Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes 1. Mehanizēto kājnieku bataljonu. Mācībās "Namejs 2024" MP veica arī rezerves karavīru apmācību. Pārskata periodā MP arī nodrošināja apsargājamo objektu apsardzi un caurlaižu režīma kontroli, Latvijas normatīvajos aktos noteikto valsts amatpersonu personisko apsardzi, dažādu līmeņu ārvalstu amatpersonu vizīšu drošības pasākumu norisi Latvijā, apsargājamo amatpersonu vizītes ārvalstīs, apsargājamo amatpersonu reģionālās vizītes Latvijā, pastāvīgu uzņemošās valsts atbalstu – ienākošo spēku mobilitātes atbalstu, apmācības NBS regulāro spēku un ZS vienībām, AM amatpersonām un JC VAM nometnē. Apmācība tika

koncentrēta uz spēka lietošanu, kaujas šaušanu tuvās distancēs, darbībām kontrolpunktos, karavīru tiesībām, personāla evakuāciju un pūļa kontroles tematiku.

Nodrošinājuma pavēlniecība (NP) turpināja pilnveidot nodrošinājuma un uzņemšanās valsts atbalsta spējas, kā arī turpināja uzņemšanās valsts atbalsta uzdevumu nodrošināšanu Latvijā izvietotajai NATO daudznacionālajai brigādei. NP personāls arī veica atbalsta operācijas austrumu robežas žoga izbūvē. VVA mācībās "Namejs 2024" NP pilnveidoja pārapgādes spējas pilsētvidē. Alūksnē tika atklāta remontdarbnīca 2. līmeņa remontam autotransportam. Sadarbībā ar JS Tehniskā atbalsta centru un ar komersantu līdzdalību tika uzsākta pirmo 3D rezerves daļu paraugu izdruka. Nodrošinājuma reformas 3. kārtas ietvaros VALIC administrēšanai tika nodoti materiāltehnisko līdzekļu centralizētās iegādes līgumi. 2024. gadā NP struktūrā arī tika iekļauts NBS Štāba orķestris, kas nodrošina militārās un valsts protokola ceremonijas ar muzikālo pavadījumu un veicina NBS atpazīstamību. NP Psihodiagnostikas centrs uzsāka darbu VAD karavīru psiholoģiskajā izpētē pirms iestāšanās profesionālajā dienestā.

Gaisa atbalsta kontrolieri ir viena no spējām, ko Latvijas bruņotie spēki attīstījuši, pateicoties partnerībai ar ASV Mičiganas Nacionālo gvardi. Šīs spējas uzturēšanā NBS ir sasnieguši pilnu operacionālo gatavību. Gaisa atbalsta kontrolieri 2024. gadā piedalījās visās

nacionālā mēroga mācībās, kā arī starptautiskajās mācībās, tostarp "Adriatic Strike 2024", "Northern Strike 24" u. c. Turpināta sadarbība ar Polijas bruņotajiem spēkiem – Polijas Gaisa spēku akadēmiju, Daudznacionālo gais-zeme integrācijas skolu. Īstenota cieša sadarbība arī ar ASV Mičiganas Gaisa spēku Nacionālo gvardi tuvā gaisa atbalsta jomā, apmācībā un kvalifikācijas uzturēšanā. Gaisa atbalsta kontrolieri piedalījās NATO un ASV organizētās tuvā gaisa atbalsta jomas speciālistu un pieredzes apmaiņas konferencēs, kā arī iesaistījās militārā poligona "Sēlija" attīstībā. Latvijas gaisa atbalsta kontrolieri turpināja darbu pie tuvā gaisa atbalsta spējas digitalizācijas (*Digitally Aided Close Air Support*) un *Android* taktiskās informētības programmas (*Android Tactical Awareness Kit*) ieviešanas NBS.

Prettanku jomā turpinātas jaunās paaudzes prettanku ieroču "Carl Gustav M4" sistēmu piegādes, kā arī veikta operatoru apmācība un minēto ieroču integrācija vienībās. Apmācību procesam ieviesti "Carl Gustav" iekštelpu un āra trenažieri, kas šobrīd atrodas NBS MVP rīcībā.

Netiešās uguns atbalsta spējas attīstībai turpinātas iegādes artilērijas sensoru, apgādes, loģistikas un mobilitātes platformu jomās, kā arī veikts darbs pie spēju atbalstošās infrastruktūras attīstības. Noslēgts līgums par tālās darbības raķešu artilērijas sistēmu "HIMARS" iegādi. Turpināta arī atbalsta sniegšana Ukrainas bruņotajiem spēkiem apmācību un bruņojuma jomā.

Lai stiprinātu NBS spējas veikt monitoringu un reaģēt uz potenciālajiem pārkāpumiem Latvijas gaisa telpā, turpināta NBS gaisa telpas novērošanas un **pretgaisa aizsardzības spēju** attīstība, tai skaitā arī pretzondru lidaparātu spēju apzināšana un ieviešana atbilstoši pastāvošajam draudu līmenim. Veikta sagatavošanās vidējās darbības pretgaisa aizsardzības ieroču sistēmu ieviešanai NBS, kas būtiski stiprinās slāņveida pretgaisa

aizsardzību, kuras ieviešana ir viena no galvenajām NBS prioritātēm.

Kaujas inženieru spējas attīstībā uzsvars tika likts uz pretmobilitātes spēju stiprināšanu, tai skaitā Baltijas aizsardzības līnijas pilnveidošanu, veicot dažādu šķēršļu izveides materiālu iepirkumu. Projekta ietvaros tika iegādāts atbilstošs aprīkojums, kā arī turpinājās

materiāltechnisko līdzekļu papildināšana. NBS mobilitātes spēju paaugstināšanai uzsākta militāro tiltu spējas attīstība, iegādājoties un veicot apmācību atbilstošā ekipējuma izmantošanai. 2024. gadā tiltlicēju rota saņēma M3 amfibijas, un tika veikta M3 amfibiju apkalpju apmācība. Tika pilnveidotas nesprāgušas munīcijas un improvizēto spridzināšanas ierīču neitralizēšanas spējas.

Ekipējuma jomā veikta karavīru un zemessargu nodrošināšana ar jaunā parauga auksta laika jakām. Uzsākts iepirkums par jaunu sešu dažādu veidu un dizainu zābaku iegādi: vasaras, starpsezonas, ziemas, vasaras zemo zābaku, kas paredzēti atsevišķu uzdevumu veikšanai, un jūras spēku vasaras zābaku iegādi. 2024. gadā uzsākts darbs pie zābaku nodrošināšanas dienestam starptautisko operāciju rajonos. Uzsākta karavīru-sieviešu formas tērpu izstrāde, un pielāgotie formas tērpu prototipi ietver apakšveļu (1., 2., 3. līmenis), formas tērpa bikses un jaku, vēsa laika jaku (5. līmenis), kā arī īso un garo sporta tērpu. Uzsākta arī īpaši karstiem laikapstākļiem paredzēta polo krekla projekta izstrāde. Uzsākts labākas kvalitātes zeķu izstrādes projekts. Noslēgts iepirkumu līgums pusmēteļu iegādei, un uzsākta karavīru nodrošināšana ar tiem. Turpināta JS karavīru nodrošināšana ar jauna parauga formas tērpiem. NBS vienības nodrošinātas ar nodaļas, vada, noliktavu teltīm, dažādu veidu konteineriem, termālajiem maskēšanās tīkliem un dzeloņstieplēm. NBS šautuves nodrošinātas ar dažādu veidu paceļamajiem mērķiem. Turpināti modulāro kaujas bruņu/uzkabes vestu un dažādu veidu konteineru iepirkumi.

Infrastruktūras jomā īstenoti vairāki militāro objektu projekti, tostarp uzsākti būvdarbi militārajā bāzē "Krusta kazarmas" – militārā mācību korpusa izbūve, bruņojuma noliktavas un daudzfunkcionālās noliktavas jaunbūve un kazarmas pārbūve. Turpināts darbs pie militārās bāzes un poligona "Sēlija" izveides pirmās kārtas realizācijas. Militārajā poligonā "Meža Mackeviči" veikti būvdarbi divu 300 m šautuvju izbūvei un granātas mešanas laukumam. Militārajā bāzē "Alūksne" izbūvēta reģionālā individuālā ekipējuma noliktava un autoparks. Noslēgts darbs pie ZS militārās bāzes "Indra" pirmās kārtas izbūves. Vairākos militārajos objektos veikta laukumu izbūve telšu, angāru, konteineru uzstādīšanai. Uzsākta infrastruktūras objektu plānošana VAD karavīru izvietojumam militārajos objektos, kā arī saskaņoti vairāki

metaprojekti militāro bāzu attīstībai un projektēšanas uzdevumi par dažādu veidu militāro infrastruktūras objektu būvniecību/izveidi.

Apbruņojuma jomā, atbilstoši Ukrainas pieprasījumam un AM vadlīnijām, NBS vairākkārt izvērtēja Ukrainas bruņotajiem spēkiem nosūtāmo ekipējumu, ieročus un munīcijas klases materiāltechniskos līdzekļus, kā arī koordinēja atbalsta sniegšanu. NBS arī sniedza atbalstu Latvijas munīcijas ražotājam poligonu un atsevišķu NBS šautuvju izmantošanā ar NBS jomas speciālistu līdzdalību, kā arī nodrošināja uzņēmumu ar materiāltechniskajiem līdzekļiem atbilstoši pieprasījumam noslēgtā sadarbības līguma ietvaros. NBS Apvienotais štābs sadarbībā ar NBS vienībām, kuru atbildībā ir rezerves karavīru sagatavošana, apmācība un turpmākā iemaņu un prasmi uzturēšana, nodrošināja NBS rezerves karavīrus ar bruņojumu atbilstoši sagatavošanas un nodrošinājuma plānam. NBS turpināja bruņojuma pakāpenisku standartizēšanu un sagatavošanu, īstenojot aizsardzības nodrošinājuma sistēmas reformu.

Komunikācijas jomā pilnveidota sadarbība ar valsts pārvaldes, pašvaldību institūcijām, dienestiem un pakalpojumu sniedzējiem, kuri nodrošina civilās vides ilgtspēju. NBS komunikācijas speciālisti piedalījās informatīvos pasākumos kopā ar valsts un reģionālā līmeņa struktūrām un iestāžu pārstāvjiem VVA kontekstā. Liela uzmanība tika pievērsta iedzīvotāju informēšanai par NBS aktivitātēm Latvijā, militārā apdraudējuma skaidrošanai un informatīvajam atbalstam plašsaziņas līdzekļos, tostarp komunicējot "esmu karavīrs" "Facebook", "Instagram", "LinkedIn" lapās un "Youtube" kanālā, kā arī tīmekļvietnē *mil.lv*. Komunikācijas jomā tika arī turpināts darbs pie komunikācijas koncepcijas un taktisko dokumentu izstrādes, definējot komunikācijas spējas uzdevumus, tostarp sadarbību ar civilajiem partneriem un mijiedarbību starp stratēģisko, operacionālo un taktisko līmeni. Turpināta NBS komunikācijas spējas integrācija visu līmeņu štābos, kā arī organizēta individuālā un kolektīvā apmācība NBS komunikācijas spējas speciālistiem un ekspertiem. Starptautiskā sadarbība komunikācijas jomā turpināta ar NATO daudznacionālo divīziju "Ziemeļi", kuras štābs un vienības atrodas Latvijā un ir gatavi veikt valsts aizsardzības funkcijas, kā arī citos daudzpusējos un divpusējos sadarbības formātos, tostarp ar Igauniju un Lietuvu.

Militārās mācības

No 3. septembra līdz 8. oktobrim visā Latvijā notika NBS organizētās VVA mācības "Namejs 2024", kurās piedalījās karavīri un zemessargi no visām NBS vienībām, tostarp VAD karavīri, rezerves karavīri un sabiedroto

bruņoto spēku karavīri. Lai pilnveidotu spēju veikt uzdevumus valsts apdraudējuma gadījumā, mācībās "Namejs 2024" notika sadarbība ar Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru, tostarp Valsts kanceleju

un nozaru ministrijām, to padotības iestādēm, valsts drošības iestādēm, vairākām pašvaldībām un komersantiem, sniedzot valsts aizsardzības vajadzībām nepieciešamo atbalstu. Mācības tika organizētas sadarbībā ar NATO daudznacionālās divīzijas "Ziemeļi" štābu. Mācību norisi atbalstīja Apvienotie reaģēšanas spēki, kā arī dažādu līmeņu NATO štābu pārstāvji. Mācībās piedalījās

aptuveni 11 000 Latvijas un sabiedroto karavīru un zemessargu. Mācību "Namejs 2024" laikā NBS ZS 3. Latgales brigādes atbildības teritorijā veica trīs dienu ilgas mobilizācijas mācības, lai pārbaudītu mobilizācijas mehānismu darbību to tālākai pilnveidošanai. Mācību "Namejs 2024" laikā NBS sadarbībā ar Valsts robežsardzi arī turpināja valsts austrumu robežas stiprināšanu.

No 8. līdz 19. aprīlim militārajā poligonā "Ādaži" notika starptautiskās mācības "Solar Eclipse IV", kurās piedalījās aptuveni 600 dalībnieki no Sauszemes spēku Mehānizētās kājnieku brigādes, ZS, NP, MP, NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas, Austrijas un Vācijas bruņotajiem spēkiem. Mācību mērķis bija pilnveidot to dalībnieku savstarpējo sadarbību un komunikācijas spējas, uzlabot uguns vadības centra darbības un artilērijas sistēmu kaujas šaušanas iemaņas. Mācībās tiks likts uzsvars uz netiešās uguns atbalsta sniegšanu, veicot kauju dziļumā, kas nozīmē triecienus pretinieka aizmugurē.

No 7. līdz 20. jūnijam Baltijas jūras reģionā norisinājās plaša mēroga ikgadējās starptautiskās militārās mācības "Baltops 2024", kurās piedalījās 20 NATO dalībvalstis, vairāk nekā 50 kuģi, vairāk nekā 85 gaisa kuģi un aptuveni 9000 karavīru. Mācību mērķis bija turpināt pilnveidot dažādu spēka veidu un ieroču šķiru vienību savstarpējo sadarbību un operacionālo savietojamību. Mācību dalībnieki kopīgo vingrinājumu laikā demonstrēja gatavību kolektīvās aizsardzības nodrošināšanai Baltijas reģionā, tādējādi stiprinot reģionālo drošību un veicinot atturēšanu.

No 26. februāra līdz 12. martam Ādažu, Limbažu un Siguldas novados norisinājās starptautiskās militārās mācības "Crystal Arrow 2024", kas bija NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas sertifikācijas mācības un Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes štāba un vienību mācības komandvadības pilnveidošanai, operāciju plānošanai un vadīšanai. 2024. gadā NATO rīkoja vērienīgākās militārās mācības kopš aukstā kara laika "Steadfast Defender 2024", un "Crystal Arrow 2024" bija vienas no šo starptautisko militāro mācību cikla mācībām, kuru mērķis bija atturēt Krievijas agresiju. Mācībās piedalījās aptuveni 2000 karavīru no Albānijas, ASV, Dānijas, Čehijas, Igaunijas, Itālijas, Kanādas, Melnkalnes, Polijas, Slovākijas, Slovēnijas, Spānijas un Vācijas. NBS mācībās pārstāvēja Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes, Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas, ZS 1. Rīgas brigādes, ZS 2. Vidzemes un ZS 3. Latgales brigādes karavīri un zemessargi.

NATO komandstruktūras mācību ietvaros NBS personāls piedalījās NATO daudznacionālās divīzijas štāba "Ziemeļi" mācību ciklā, NATO organizētajās mācībās "Brilliant Bonus 2024", kuras bija nacionālo aizsardzības

plānu sinhronizācijas mācības, un ASV armijas pavēlniecības Eiropā un Āfrikā organizētajās komandvadības mācībās "Avenger Triad 2024".

Turpinot sadarbību ar ASV Mičiganas Nacionālo gvardi, no 3. līdz 17. augustam NBS pārstāvji piedalījās mācībās "Northern Strike 2024-2" ASV, Mičiganas štatā. Tajās tika vingrinātas dažādas NBS kaujas funkcijas daudznacionālā vidē. Šo militāro mācību mērķis bija pilnveidot vienību kaujas gatavību, tai skaitā veicot kaujas šaušanu un integrējot apvienoto uguns atbalstu sauszemes spēku vienību uzdevumu izpildē, elektroniskās karadarbības jomu, attīstīt informāciju operāciju spējas, kā arī uzlabot sadarbību starp sabiedroto spēkiem.

2024. gadā notika arī aktīva sadarbība ar Baltijas jūras reģiona valstīm. ZS vienības piedalījās mācībās "Spring Storm 2024" Igaunijā, Sauszemes spēku Mehanizētā kājnieku brigāde ar rotas lieluma vienību un atbalstošo elementu piedalījās mācībās "Arrow 2024" Somijā.

Kopumā 2024. gadā NBS piedalījās 133 Latvijas un starptautiska mēroga militārajās mācībās, stiprinot kaujas spējas un pilnveidojot savietojamību ar sabiedroto valstu bruņotajiem spēkiem.

Dalība starptautiskajās operācijās un spēku struktūrās

NATO vadītās operācijas:

- NATO vadītā miera uzturēšanas operācija Kosovā – 278 NBS karavīri;
- NATO misija Irākā – 6 NBS karavīri.

ANO vadītās operācijas:

- ANO miera uzturēšanas misija Libānā – 4 NBS karavīri;
- ANO Pamiera uzraudzības organizācijas misija Izraēlā – 2 NBS karavīri.

ES vadītās operācijas:

- ES militārā operācija Vidusjūras reģionā "Eunavfor Med Irini" (Itālija) – 4 NBS karavīri;
- ES jūras drošības operācija kuģošanas brīvības aizsardzībai saistībā ar krīzi Sarkanajā jūrā (Arābu jūra, Sarkanā jūra, Adenas līcis, Persijas līcis) – 1 NBS karavīrs.

Koalīcijas spēku vadītā operācija:

- Globālās koalīcijas pret ISIS operācija "Inherent Resolve" Irākā – 2 NBS karavīri.

NBS atbalsts civilajai sabiedrībai

2024. gadā NBS sniedza atbalstu civilajām institūcijām meklēšanas un glābšanas darbos, neitralizēja un iznīcināja sprādzienbīstamus priekšmetus uz sauszemes, jūrā un iekšējos ūdeņos.

JS Krasta apsardzes dienesta Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs 2004. gadā vadīja **27 meklēšanas un glābšanas operācijas**, kā arī **septiņas medicīniskās evakuācijas operācijas** un **vienu medicīniskās konsultācijas operāciju**; divas operācijas, kur kuģis bija zaudējis vadības spēju; vienu operāciju, kur jahta bija uzsēdusies uz sēkļa; divas vilkšanas operācijas, vienu operāciju, kur kuģis pazaudējis daļu kravas; divu gadījumu pārbaudi ārpus atbildības rajona; 12 neapstiprinātu trauksmes signālu pārbaudi; fiksēja vienu kuģošanas drošības noteikumu pārkāpumu; veica 18 ziņojumu pārbaudi par iespējamo jūras piesārņojumu un 26 gadījumos – glābšanas boju aktivizācijas pārbaudi. Kopā **izglābti deviņi cilvēki**, atrasti trīs bojāgājušie, bet divi cilvēki netika atrasti.

Glābšanas operāciju laikā 18 gadījumos 18 JS peldlīdzekļi tika iesaistīti cilvēku meklēšanas un glābšanas operācijās, no kuriem vienā gadījumā viens JS peldlīdzeklis operēja ārpus Latvijas atbildības rajona; sešos gadījumos seši JS peldlīdzekļi tika iesaistīti medicīniskās evakuācijas operācijās; vienā gadījumā viens JS peldlīdzeklis tika iesaistīts medicīniskās konsultācijas operācijā; divos gadījumos divi JS peldlīdzekļi veica neapstiprinātu trauksmes signālu pārbaudi; viens JS peldlīdzeklis tika iesaistīts operācijā, kur kuģis bija uzsēdies uz sēkļa; divu kuģu vilkšanas operācijās tika iesaistīti divi JS peldlīdzekļi; vienā kuģošanas drošības noteikumu pārkāpuma gadījumā tika iesaistīts viens JS peldlīdzeklis.

NATO reaģēšanas spēkos:

- NATO Reaģēšanas spēku Sevišķi ātrās reaģēšanas vienības (VJTF L-Land) sastāvā – 230 NBS karavīri;
- NATO Reaģēšanas spēku Sevišķi ātrās reaģēšanas vienības (VJTF M-Maritime) sastāvā – 9 NBS karavīri;
- NATO Reaģēšanas iniciatīvas sastāvā – 220 NBS karavīri.
- NATO Sabiedroto reaģēšanas spēku sastāvā – 25 NBS karavīri.

JS peldlīdzekļi desmit reizes tika iesaistīti iespējamā naftas piesārņojuma jūrā konstatēšanā, trīs reizes – Valsts vides dienesta vides inspektoru zvejas reidu nodrošināšanā. Reidu laikā jūrā tika veikta desmit zvejas kuģu un laivu pārbaude, diviem kuģiem tika izteikti aizrādījumi. 18 JS peldlīdzekļi veica 37 mazizmēra kuģošanas līdzekļu pārbaudi, tika fiksēti četri pārkāpumi un izteikti seši aizrādījumi.

Latvijas teritoriālajā jūrā mācību laikā tika **atrasti un neitralizēti 1339 sprādzienbīstami priekšmeti** un apsekoti deviņi vraki. Ārpus militārajām mācībām jūrā un iekšējos ūdeņos, izbraucot uz izsaukumiem, tika neitralizētas trīs enkurmīnas, viena grunts mīna "MK 25 MOD 2", 18 artilērijas lādiņi, divi lādiņi "PAP", četras mīnas "PDM1", divas aviācijas bumbas "AB 250".

Gada laikā **NBS Sprādzienbīstamu priekšmetu iznīcināšanas rota devās uz 1016 izsaukumiem**, kuru laikā tika konstatēts un neitralizēts 3021 sprādzienbīstams priekšmets: 1237 artilērijas lādiņi, 956 mīnmetēja lādiņi, 358 granātas, 52 aviācijas munīcijas vienības u. c. Izsaukumu laikā neitralizētas 6715 strēlnieku munīcijas vienības, kā arī citi sprādzienbīstami priekšmeti.

NBS arī sniedza atbalstu VAS "Valsts nekustamie īpašumi" un Valsts robežsardzei žoga izbūvē atsevišķos Latvijas-Krievijas sauszemes robežas posmos, lai atturētu nelegālo migrantu mēģinājumus nelikumīgi šķērsot valsts robežu. NBS sadarbībā ar VAS "Valsts nekustamie īpašumi" veica teju 20 kilometru gara žoga posma izbūvi uz Latvijas-Krievijas robežas.

NBS vienības sniedza atbalstu sabiedrībai, arī iesaistoties daudzveidīgās sabiedriskās aktivitātēs, tostarp ziedojot asinis, piedaloties apkārtnes sakopšanas talkās, organizējot nometnes bērniem no Ukrainas un īstenojot ziedojumu projektus.

Pulkveža Oskara Kalpaka profesionālā vidusskola

Kalpaka skola ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kura realizē kvalitatīvu un kompetencēm atbilstošu izglītības programmu, sagatavojot jaunākos militāros instruktorus. Kalpaka skolas izglītības programmu ir izstrādājusi AM sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru.

2024. gadā Kalpaka skola turpināja savu attīstību un izaugsmi. Izglītības procesa nodrošināšanai tika turpināts darbs pie normatīvo aktu izstrādes.

Pārskata periodā izglītojamie sekmīgi pierādīja izglītības iestādē iegūtās kompetences Valsts mācību priekšmetu olimpiādēs fizikā, ķīmijā, latviešu valodā un literatūrā, matemātikā, angļu valodā, vācu valodā, krievu valodā, politikā un tiesībās, Latvijas un novadu mācībā.

Izglītojamie aktīvi iesaistījās konkursos: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības konkursā "PROFS 2024", loģiskās un algoritmiskās domāšanas konkursā "Bebr[a]s", R. Blaumaņa literārās prēmijas 20. konkursā, Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienai veltītajā skolēnu radošo darbu konkursā, Saeimas organizētajā fotokonkursā "Mana Latvija. Mana atbildība", Latviešu valodas aģentūras ikgadējā skolēnu radošo darbu konkursā "Kas ir Tavs varonis šodien?", Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma organizētajā V. Plūdoņa literāro darbu konkursā, Jauniešu programmēšanas un tehnoloģiju centra organizētajā programmēšanas izaicinājumā, AM organizētajā konkursā "Latvija NATO – 20" par godu Latvijas dalības NATO 20. gadadienai.

Izglītojamie piedalījās arī dažādos pasākumos, tostarp LNAA rīkotajā "Melnās kafijas vakarā", Kuldīgas novada Bērnu un jauniešu centra organizētajā karjeras un audzināšanas pasākumā "Es esmu Latvija" un izstādē "Skola 2024", kā arī karjeras dienās novados.

2024. gadā izglītojamie izcēlās ar izciliem panākumiem dažādās sporta sacensībās. Skolas izglītojamie apliecināja augstu sagatavotību, izcīnot ievērojamas vietas

spēka un izturības sporta veidos, kā arī veiksmīgi piedalījās taku skriešanas un komandu sporta sacensībās. Šie panākumi apliecina skolas izglītojamo konkurētspēju gan reģionālajos, gan nacionālajos sporta turnīros.

Attīstot uz pilsoniskām vērtībām balstītu piederību Latvijai, Kalpaka skolas izglītojamie piedalās valsts svētku pasākumos, piemēram, Lāčplēša dienas svinīgajā pasākumā Kandavā un Kuldīgā. Izglītojamie piedalījās tādās NBS militārajās ceremonijās kā 4. maija parāde Rēzeknē un 18. novembra parāde Rīgā.

Kalpaka skola turpināja nostiprināt tradīciju 6. janvārī, pulkveža Oskara Kalpaka dzimšanas dienā, rīkot militāras aktivitātes Kalpaka skolas izglītojamajiem un nodarbinātajiem. Savukārt 3. martā, godinot Kurzemes atbrīvošanas sākumu, izglītojamie organizēja pirmā kursa iesvētības, kuru noslēgumā izglītojamajiem tika pasniegtas Kalpaka skolas uzšuves un kursa standarts. Par tradīciju arī kļuvusi mācību gada svinīgā atklāšanas ceremonija septembrī.

2024. gada 31. decembrī Kalpaka skolā mācījās 117 izglītojamie, no tiem 80 zēni un 37 meitenes. 1. kursā – 30, 2. kursā – 27, 3. kursā – 33 un 4. kursā – 27 izglītojamie.

Kalpaka skolas izglītojamo mācību sasniegumu vērtējumi uzrāda pozitīvu tendenci. Vērojama snieguma uzlabošanās, vidējie vērtējumiursos svārstās no 7,22 līdz 8,18 ballēm. Vidējais vērtējums centralizētajos eksāmenos ir virs vidējā līmeņa valstī – angļu valodā 66,4 % (valstī – 62 %), latviešu valodā 63 % (valstī – 55 %), matemātikā 36,6 % (valstī – 34 %).

2024. gadā Kalpaka skolā bija apstiprinātas 53 amata vietas. Strādājošo skaits 2024. gada 31. decembrī bija 49 nodarbinātie, no tiem 22 pedagogi, 19 civilie darbinieki un astoņi karavīri.

MANA LATVIJA MANA ATBILDĪBA

3. NODAĻA
AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PERSONĀLS

2024. gadā AM bija apstiprinātas **339 amata vietas**. **Strādājošo skaits** 2024. gada 31. decembrī bija **297**, no tiem **230 ierēdņi, 56 darbinieki** un **11 karavīri**.

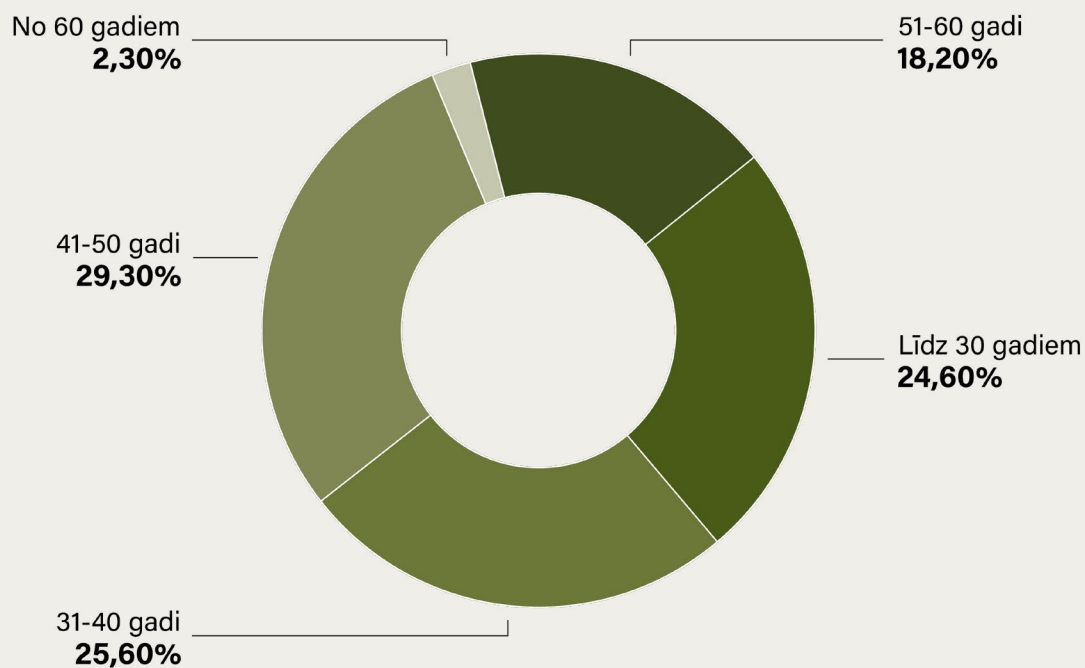
AM administratīvo vadību 2024. gadā nodrošināja trīs valsts sekretāra vietnieki (politikas jautājumos, nodrošinājuma jautājumos un spēju un resursu jautājumos, kas no 2024. gada 1. decembra pārveidots par valsts sekretāra vietnieku plānošanas jautājumos un izveidots vēl viens valsts sekretāra vietnieks – Juridiskā departamenta direktors), 14 departamentu direktori un trīs patstāvīgo nodaļu vadītāji.

2024. gada decembrī izveidota Jauno spēju ieviešanas nodaļa, Aizsardzības plānu kontroles un analīzes nodaļa, Industrijas noturības un piegāžu drošības nodaļa un Valsts sekretāra birojs.

Darbu starptautiskajās organizācijās, tai skaitā NATO struktūrās, veica 95 AM darbinieki un

karavīri, tai skaitā astoņi aizsardzības atašēji, viens aizsardzības atašēja palīgs, pieci aizsardzības padomnieki, deviņi pārstāvji starptautiskā organizācijā, viens vecākais referents, trīs vecākie eksperti. Militāro pārstāvju grupas ietvaros militāro dienestu ārvalstīs pildīja 68 NBS karavīri.

2024. gadā AM **pieņemti darbā 63 jauni darbinieki**, tai skaitā ierēdņu amatos iecelti 48 darbinieki. AM no darba atbrīvoti 40 darbinieki, tai skaitā 11 – pēc paša vēlēšanās, 20 – pamatojoties uz savstarpēju vienošanos, divi – uz noteiktu laiku noslēgta darba līguma izbeigšanas dēļ, viens – sasniedzot valsts noteikto pensijas vecumu, divi karavīri pārvietoti uz NBS, divi karavīri atvaļināti no militārā profesionālā dienesta, divi pārcelti uz citām iestādēm. Bērna kopšanas atvaļinājumā atradās 11 darbinieki.

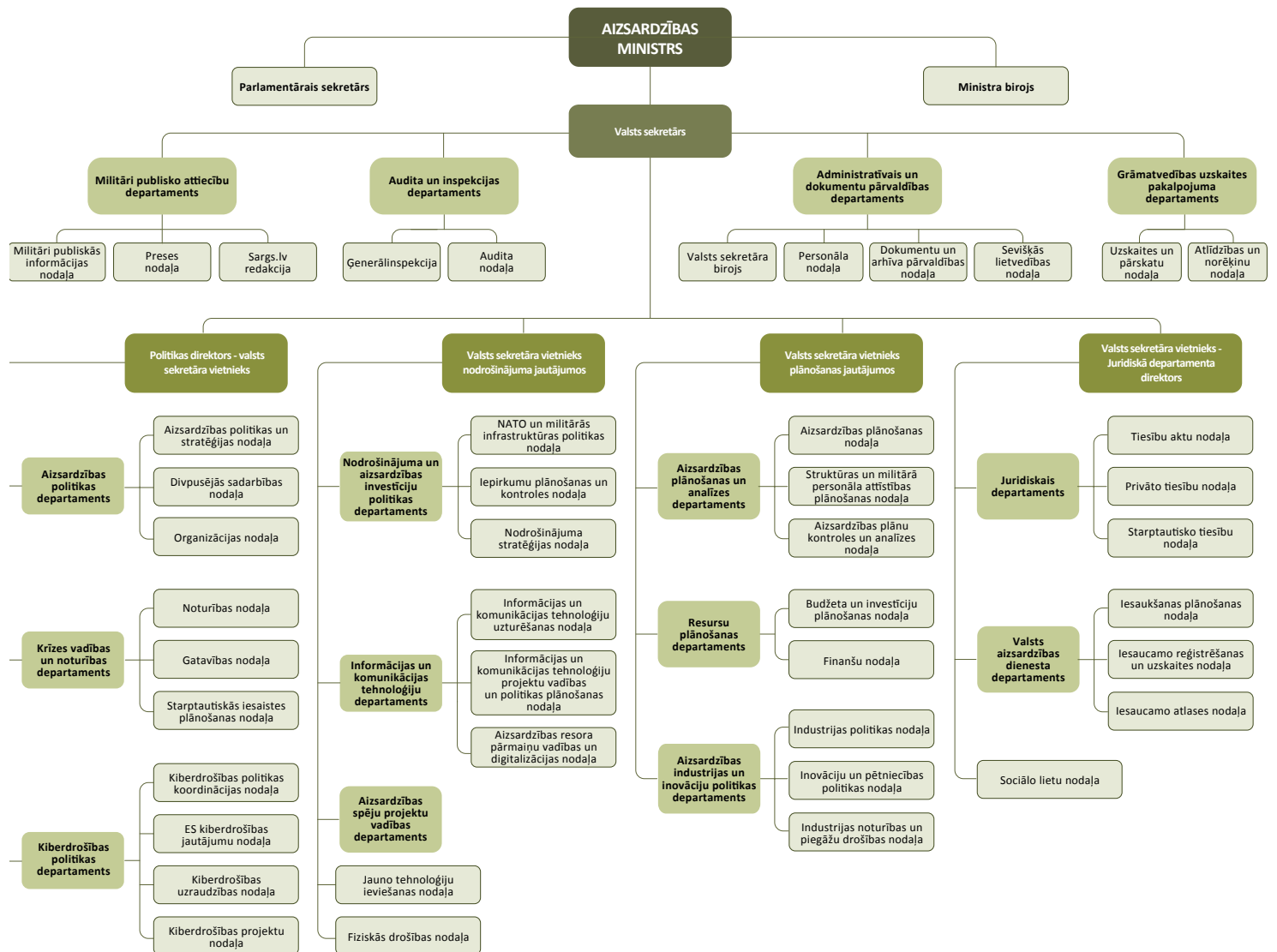
Pārskata periodā AM strādāja 184 (61,9 %) sievietes un 113 (38,1 %) vīrieši. 24,6 % darbinieku bija vecumā līdz 30 gadiem, 25,6 % – vecumā no 31 līdz 40 gadiem, 29,3 % – vecumā no 41 līdz 50 gadiem, 18,2 % – vecumā no 51 līdz 60 gadiem un 2,3 % – vecumā no 60 gadiem. 4,3 % AM darbinieku bija vidējā vai vidējā profesionālā izglītība, 95,7 % – augstākā izglītība (t. sk. 41,7 % – bakalaura, 49,9 % – maģistra grāds un 0,3 % – doktora grāds).

2024. gadā AM izsludināja 56 konkursus uz 63 amata vietām, uz kurām kopumā pieteicās 622 pretendenti.

AM darbinieki turpināja uzlabot angļu un franču valodu prasmes. AM organizētajos angļu valodasursos mācījās 26 AM darbinieki, franču valodasursos – septiņi AM darbinieki. Trīs darbinieki apguva franču valodu Valsts administrācijas skolas organizētajos franču valodasursos.

Ārvalstīs mācību kursus apmeklējuši 43 darbinieki, tajā skaitā ASV Starptautiskās militārās apmācības programmas (IMET) kursus – astoņi AM darbinieki.

LR Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta administratīvās struktūras shēma

4. NODAĻA

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAS UN IZGLĪTOŠANAS PASĀKUMI

AM 2024. gadā informēja sabiedrību par dažādām aizsardzības nozares aktivitātēm, skaidroja sabiedrībai būtiskus aizsardzības jomas jautājumus un veicināja iedzīvotāju informētību par rīcību krīzes gadījumos, balstoties uz VVA konceptu, kas paredz visas sabiedrības atbildīgu attieksmi pret valsti un tās drošību.

AM sadarbībā ar NBS 2024. gadā organizēja informatīvos seminārus, mācības, lekcijas, diskusijas par rīcību valsts apdraudējuma gadījumā, nozaru gatavību un būtisko kritisko pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanu.

2024. gadā AM sagatavoja bukleta "Kā rīkoties krīzes gadījumā" jauno redakciju, kas papildināta ar sadaļām par krājumu veidošanu, rīcības plānu sagatavošanu ģimenēm, komunikāciju ārkārtas apstākļos, dezinformācijas atpazīšanu un rīcību militāra apdraudējuma gadījumā, kā arī citu svarīgu un noderīgu informāciju.

AM izstrādāja arī rokasgrāmatu "Kā rīkoties kara gadījumā", kurā var uzzināt par krājumu veidošanu, komunikāciju un informācijas meklēšanu, rīcību apšaudes laikā vai nonākot kaujas zonā, savas mājvietas sagatavošanu kā patvēruma vietu, psiholoģisko noturību kara laikā, kā

arī tajā iekļauta cita svarīga informācija par kara pārvarēšanu. Rokasgrāmata tapa, balstoties uz Ukrainas pieredzi cīņā pret Krievijas okupācijas armiju.

AM arī sagatavoja vadlīnijas "Pašvaldību sadarbība ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un rīcība kara gadījumā", kuru izstrādē tika ņemta vērā Ukrainas pašvaldību pieredze Krievijas izraisītā kara Ukrainā laikā un AM, NBS un citu institūciju un organizāciju līdzšinējās sadarbības pieredzes ar pašvaldībām un dalības kopīgās mācībās.

Lai iepazīstinātu ar bukleta "Kā rīkoties krīzes gadījumā" jauno redakciju un rokasgrāmatu "Kā rīkoties kara gadījumā", AM no 14. maija līdz 15. jūnijam īstenoja informatīvo kampaņu "Bruņojies ar zināšanām" ar mērķi veicināt krīzes gatavības kultūru Latvijas sabiedrībā, lai ikviens iedzīvotājs zinātu, kā pareizi rīkoties dažādās neparedzētās situācijās. Savukārt 15. jūnijā 14 Latvijas pilsētās – Rīgā, Bauskā, Jūrmalā, Ogrē, Valmierā, Balvos, Gulbenē, Rēzeknē, Daugavpilī, Jēkabpilī, Jelgavā, Liepājā, Ventspilī un Kuldīgā – notika informatīvā diena "Bruņojies ar zināšanām", kurā ikviens iedzīvotājs varēja apgūt rīcību krīzes situācijām praktiskās nodarbībās.

2024. gadā norisinājās arī trīs reģionāli semināri par VVA – Daugavpilī, Alūksnē un Jelgavā. Semināros piedalījās pārstāvji no reģionu pašvaldībām, izglītības iestādēm, uzņēmēji, medicīnas, iekšlietu un aizsardzības resoru pārstāvji, NVO aktivisti un reģionālo mediju žurnālisti. Reģionālajos semināros kopumā piedalījās ap 250 dalībnieku.

Tika organizēts arī ikgadējais seminārs par aktuāliem

Latvijas aizsardzības un drošības jautājumiem augsta līmeņa valsts un privātā sektora amatpersonām, tostarp vadošo mediju redaktoriem, Latvijas vadošiem uzņēmējiem, kā arī viedokļu līderiem. Seminārā piedalījās vairāk nekā 80 dalībnieku.

Lai veicinātu iedzīvotāju sagatavotību dažādām krīzes situācijām, 2024. gadā aizsardzības nozares ziņu portālā "Sargs.lv" tika izveidota jauna sadaļa "72 stundas", kurā

pieejama rokasgrāmata "Kā rīkoties kara gadījumā", papildinātais buklets "Kā rīkoties krīzes gadījumā" latviešu un angļu valodā, buklets "Kā rīkoties krīzes situācijā, ja dzīvo ārpus Latvijas" un vadlīnijas "Pašvaldību sadarbība ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un rīcība kara gadījumā".

Pērn sabiedrības informēšanai portāls "Sargs.lv" izveidoja arī 72 stundu tematiskie īsie video, piemēram, "Ko darīt pirmajās krīzes 72 stundās", "Kā rīkoties kara gadījumā", "Kā krīzes situācijām sagatavoties miera laikā", kas publicēti portālā "Sargs.lv" un tā "YouTube" kanālā.

Visa gada garumā portāls "Sargs.lv" arī veidoja tematisku raidierakstu sēriju par VVA, kopā publicēti 16 ieraksti – intervijas ar pašvaldību, uzņēmēju, pašvaldību organizāciju un valsts iestāžu pārstāvjiem, par viņu pārstāvēto organizāciju gatavību un dažādiem pilsoniskās iesaistes veidiem valsts aizsardzībā, par finanšu sistēmas, kritiskās infrastruktūras, kultūras objektu aizsardzību.

Tāpat portāls "Sargs.lv" publicēja informatīvus un izglītojošus materiālus par 72 stundu tematiku un valsts drošību – par rīcību drona incidenta gadījumā, savu finanšu aizsardzību, par operacionālā klusuma nozīmi, izsargāšanos no Krievijas dezinformācijas u. c.

Lai sekmētu VAD prestižu Latvijas sabiedrībā un veicinātu brīvprātīgo pieteikumu skaitu VAD, AM īstenoja aktīvu komunikāciju AM, Latvijas armijas un aizsardzības nozares ziņu portāla "Sargs.lv" sociālajos medijos, kā arī portāls "Sargs.lv" publicēja skaidrojošus rakstus, intervijas, reportāžas, raidierakstus un organizēja diskusiju tiešraides par VAD. VAD bija arī viens no būtiskiem tematiem AM tīmekļvietnē.

AM arī īstenoja informatīvo kampaņu "Iemācies uzvarēt", aicinot jauniešus vecumā no 18 līdz 27 gadiem pieteikties VAD, lai to uzsāktu 2025. gada vasarā un gūtu unikālu pieredzi, kas noderēs turpmākajā dzīvē un karjerā. Kampaņa sekmīgi veicināja sabiedrības izglītošanu par VAD, turklāt dienestam brīvprātīgi pieteicās 782 jaunieši.

Lai informētu iedzīvotājus par austrumu robežas stiprināšanas gaitu, AM sadarbībā ar NBS veidoja foto un video reportāžas, kas bija skatāmas gan nozares sociālajos medijos, gan portālā "Sargs.lv". Latvijas austrumu pierobežā tika organizētas preses iespējas un pastāvīgi īstenota sadarbība ar Latvijas un ārvalstu plašsaziņas līdzekļiem, lai skaidrotu ar austrumu robežas stiprināšanu saistītus jautājumus.

2024. gada AM turpināja informēt iedzīvotājus par militārā poligona "Sēlija" izveidi, tostarp par uzsāktajiem atmežošanas darbiem, būvniecības uzsākšanu, poligona attīstības otrās kārtas infrastruktūras izbūves plāna izstrādi un militārā poligona "Sēlija" attīstībai veltītajā starpinstitucionālajā darba grupā pārrunātajiem jautājumiem. Sabiedrība tika plaši informēta par topošajā poligonā "Sēlija" uzsākto Latvijā ražoto un sabiedroto dronu testēšanu.

AM regulāri ziņoja par veiktajām dronu iegādēm Ukrainas vajadzībām un starptautisko sadarbību Dronu koalīcijas ietvaros, kā arī sniedza aktuālo informāciju Latvijas dronu ražotājiem, gan īstenojot ciešu sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem, gan sniedzot informāciju nozares sociālajos medijos, kā arī AM un portāla "Sargs.lv" tīmekļvietnēs.

Vairāki komunikācijas projekti 2024. gadā bija veltīti Latvijas dalībai NATO vai saistīti ar šo tēmu. Lekciju ciklā skolēniem "Kā mēs sargājam Latviju?" tika aplūkoti ar Latvijas dalību NATO saistīti jautājumi. Par godu Latvijas dalības NATO 20. gadadienai tika rīkots zīmējumu konkurss skolēniem "Latvija NATO – 20", kopumā saņemot 202 radošus darbus no visas Latvijas.

No 25. marta līdz 7. aprīlim AM īstenoja Latvijas dalības NATO 20. gadadienai veltītu vides reklāmas kampaņu ar mērķi aktualizēt Latvijas dalības NATO 20. gadadienu un

apliecināt NATO spējas un spēku. Šajā pašā laika posmā Latvijas dalības NATO 20. gadadienai veltīti vizuālie un audiovizuālie materiāli tika publicēti arī AM sociālo mediju kontos, aktualizējot vēstījumu par Latviju kā pasaulē spēcīgākās militārās alianses NATO dalībvalsti.

28. martā AM sadarbībā ar NBS organizēja zibakciju ar lielzmēra NATO karoga izritināšanu, izstādes "Latvija NATO. NATO Latvijā" svinīgo atklāšanu un militārās tehnikas izstādi pie Brīvības pieminekļa, kā arī LKM notika svētku pastmarkas zīmogošana.

Arī reģionālā parādē 4. maijā Rēzeknē bija veltīta Latvijas dalības NATO 20. gadadienai. Savukārt sarunu festivālā "Lampa" Cēsīs diskusijās tika runāts par NATO un Latvijas dalību ES no drošības un aizsardzības prizmas. Latvijas Republikas proklamēšanas dienā, 18. novembrī, 11. novembra krastmalā norisinājās militārā parādē, kurā tika likts uzsvars uz sadarbību ar sabiedrotajiem, demonstrējot kopīgo spēku. AM realizēja sadarbības projektu ar LTV1, lai popularizētu abas NATO jubilejas, zemessargi un karavīri piedalījās spēlē "V.I.P. – Veiksme. Intuīcija. Prāts", tādējādi iesaistot un informējot, veicinot sabiedrībā izpratni par NATO un Latvijas lomu tajā.

Lai popularizētu un iesaistītu Latvijas sabiedrību Latvijas armijas 105. gadadienas svinībās, kas tika atzīmēta jūlijā, ikviens Latvijas iedzīvotājs bija aicināts piedalīties

radošo darbu konkursā "Latvijas armijai – 105", kurā kopumā tika saņemti 94 radošie darbi. AM sniedza informatīvo atbalstu arī Latvijas armijas 105. gadadienai veltīto svinīgo pasākumu norisē Rīgā, Esplanādē, 10. jūlijā.

2023./2024. mācību gadā AM nodrošināja lekciju ciklu "Kā mēs sargājam Latviju?" Latvijas skolu 7.–9. klasēm, kuram pieteicās vairāk nekā 200 izglītības iestādes un kura ietvaros tika noorganizēta 221 lekcija. Lekciju cikls tiek organizēts arī 2024./2025 mācību gadā, un tam pieteikušās ap 200 izglītības iestādēm. Lekciju ietvaros jaunieši uzzina vairāk par VVA un visas sabiedrības kopējo atbildību valsts aizsargāšanā, sākot no individuālā līdz valstiskajam līmenim. Lekciju laikā skolēnus informē par galvenajiem drošības izaicinājumiem, Latvijas aizsardzības prioritātēm un jauniešu iespējām iesaistīties valsts aizsardzībā.

AM "Drošajā teltī" sarunu festivālā "Lampa" 2024. gadā tika organizētas septiņas ekspertu diskusijas par aizsardzības nozares tēmām un aktualitātēm. Festivāla pirmajā dienā diskusijā "Iesakums valsts aizsardzības dienestā – ieguvums vai zaudēts laiks?" savā pieredzē par iegūto VAD dalījās valsts aizsardzības dienesta karavīri un absolventi, kā arī piedalījās aizsardzības nozares eksperti. Diskusijas "Kā sagatavoties karam?" dalībnieki runāja par preventīviem pasākumiem, ko var veikt ikviens indivīds un sabiedrība kopumā, lai

stiprinātu valsts kopējo drošību. Savukārt diskusijā "Pasaules ģeopolitiskie satricinājumi un to ietekme uz Latvijas drošību" varēja uzzināt par pasaules ģeopolitisko notikumu ietekmi uz Latvijas drošību. "Drošajā teltī" dalībnieki dalījās viedokļos arī par kiberdrošību, NATO, jauno tehnoloģiju lietojumu aizsardzības nozarē, vēstures zināšanu nozīmi un Latvijas armijas izveidi starpkaru periodā un 20. gadsimta 90. gados. Sarunu festivāla apmeklētājiem bija arī iespēja apskatīt NBS un sabiedroto militārās tehnikas izstādi.

Lai pateiktos par atbalstu un ieguldījumu ZS stiprināšanā, AM organizēja ZS atbalstītāju godināšanas pasākumu. Par 2023. gadā sniegto atbalstu ZS pateicības un goda rakstus pērn saņēma 107 Latvijas darba devēji, kas atbalsta savus darbiniekus zemessargus un sniedz atbalstu ZS kopumā.

2024. gadā AM tīmekļvietnē www.mod.gov.lv sevišķi tika izceltas tādas tēmas kā VAD, Dronu koalīcija, robežas stiprināšana, militārais poligons "Sēlija" un kiberdrošība.

Papildus bukleta "Kā rīkoties krīzes gadījumā" jaunajai redakcijai, rokasgrāmatai "Kā rīkoties kara gadījumā" un vadlīnijām Latvijas pašvaldību darbībai militāra apdraudējuma gadījumā 2024. gadā AM publicēja arī kopsavilkumu NBS attīstības plānam nākamajiem 12 gadiem latviešu un angļu valodā, lai informētu par bruņoto spēku ilgtermiņa un vidējā termiņa attīstības vīziju.

Lai iepazīstinātu Latvijas iedzīvotājus ar plānotajiem aizsardzības izdevumiem 2025. gadā, AM sagatavoja publicēšanai "Pārskatu par plānotajiem aizsardzības izdevumiem 2025. gadā". Savukārt, sekmējot nacionālās industrijas iesaisti NBS uzdevumu izpildē, tika

sagatavotas publicēšanai arī "Vadlīnijas aizsardzības un drošības industrijas iesaistei valsts aizsardzības iepirkumos".

2024. gadā aizsardzības nozares ziņu portāls "Sargs.lv" lasītājiem piedāvāja bagātīgu audiovizuālo materiālu klāstu. Nozīmīgākais video 2024. gadā bija portāla redakcijas veidotā dokumentālā filma "Pēdējā cīņa – Krievijas karaspēka izvešana". Portāls publicēja video intervijas ar starptautiskiem ekspertiem par drošības situāciju Eiropā, Rietumos, Tuvajos Austrumos, par Krievijas un Ukrainas konfliktu, ekspresintervijas ar domnīcu pārstāvjiem, kā arī raidierakstus, piemēram, par karadarbību Ukrainā, NBS attīstības plānu, dronu lomu mūsdienu karadarbībā, VAD un VAM ieviešanu u. c. Gada nogalē portāls publicēja interviju ar NBS komandieri par 2024. gadu un pārskata video par aizsardzības nozares paveikto 2024. gadā. "Sargs.lv" pērn aizvadīja vairākas video diskusijas – par VAM un VAD ieviešanu, uzņēmēju atbalstu Ukrainai, sarunu ar aizsardzības ministru u. c. 2024. gadā portāls izveidoja un publicēja arī divas vēstures video sērijas sadarbībā ar LKM: "Sargājot Latviju. Brīvības cīņu epizodes" un "Ziemassvētku kaujām – 80".

"Sargs.lv" veidoja reportāžas no aizsardzības nozares pasākumiem – gan nozīmīgākajām militārajām mācībām un aizsardzības industrijas notikumiem, gan svinīgiem piemiņas pasākumiem, sporta spēlēm, Kalpaka skolas, VAM un VAD norisēm u. c.

"Sargs.lv" reportāžās tika atspoguļots arī NATO samits Vašingtonā, ASV un Latvijas karavīru un zemessargu dalība mācībās "Northern Strike 2024" Mičiganā, ASV.

2024. gadā portāls "Sargs.lv" turpināja veidot analītiskus apskatus par procesiem, kas ietekmē drošības situāciju pasaulē un mūsu reģionā, īpašu uzmanību pievēršot Krievijai. Portāls uzmanību veltīja juridisko un procesuālo nianšu skaidrošanai saistībā ar VAD ieviešanu, jauno Nacionālās kiberdrošības likumu, aizsardzības industrijas attīstību, NBS attīstības plānu 2025.–2036. gadam un citiem jautājumiem, kā arī turpināja sabiedrības izglītošanu par Latvijas bruņoto spēku un sabiedroto kaujas spējām, atbalstu Ukrainai, militāro tehniku un militāro vēsturi. "Sargs.lv" arī publicēja gada apskatu sēriju par nozīmīgākajiem notikumiem aizsardzības nozarē 2024. gadā.

2024. gadā lasītāju ievēribu guva "Sargs.lv" veidotie personstāsti, kā arī brīvprātīgās rezervistu apmācības dalībnieces rakstītā dienasgrāmata.

2024. gadā portāla "Sargs.lv" vidējais skatījumu skaits mēnesī bija 118 968, kas ir vairāk nekā 2023. gadā, kad vidējais skatījumu skaits bija 90 154, apliecinot portāla popularitātes pieaugumu.

2024. gadā AM un Latvijas armijas sociālo mediju kanālos īpašs uzsvars tika likts uz saturu, kas saistīts ar VAD, Dronu koalīciju, militārā poligona "Sēlija" izveidi un Latvijas austrumu robežas stiprināšanu. Aktualizējot VVA sistēmas stiprināšanu, tika īstenota informatīvā kampaņa par 72 stundu krājumu veidošanu, kā arī rīcību krīzes vai kara laikā. Sociālo mediju platformās sabiedrība arī tika informēta par NATO daudznacionālās brigādes aktivitātēm Latvijā.

AM "Facebook" lapai 2024. gadā bijis vairāk nekā 490 500 skatījumu, Latvijas armijas "Facebook" lapai – 721 900 skatījumu. Sociālajā tīklā "X" AM konta saturs redzēts vairāk nekā 800 000 reižu, un sekotāju skaits pieaudzis par 4900 lietotājiem. Savukārt Latvijas armijas konta saturs redzēts vairāk nekā 840 000 reižu, piesaistot 6100 jaunus sekotājus. Platformā "Tik Tok" "Latvijas armijas" konta saturs regulāri sasniedz vairāk nekā 50 000 lietotāju. Jaunums bija 2024. gadā ieviestais "LinkedIn" konts, kurā līdztekus darbinieku atlasei un informācijas ievietošanai par aktuālajām vakancēm uzmanība tika pievērsta aizsardzības industrijas jaunumiem un kiberdrošībai. Sabiedrības iesaistes sekmēšanai sociālajos medijos tika īstenoti arī vairāki konkursi.

2024. gadā AM sadarbībā ar NBS pirmo reizi organizēja plašsaziņas līdzekļu pārstāvju apmācības darbam militāro operāciju rajonos. Kurss tika veidots ar mērķi sagatavot Latvijas plašsaziņas līdzekļu pārstāvjus, lai paaugstinātu kara korespondentu, žurnālistu izdzīvošanas iespējas, morālo un psiholoģisko sagatavotību, attīstot prasmes un iemaņas, kas nepieciešamas, rīkojoties ar pieejamajiem resursiem krīzes un karadarbības rajonos. Mācības primāri bija paredzētas fotogrāfiem, operatoriem un žurnālistiem, kuriem nav iegūta iepriekšēja pieredze notikumu atspoguļošanā klātienē Ukrainā vai citos operāciju rajonos. Mācību kursā piedalījās 14 žurnālisti, fotogrāfi, videooperatori no ietekmīgākajiem Latvijas plašsaziņas līdzekļiem, saņemot sertifikātu par kursa apguvi.

Lai stiprinātu Latgales informatīvo telpu un veicinātu pierobežā dzīvojošo Latvijas iedzīvotāju noturību pret Krievijas dezinformāciju un gatavību aizsargāt valsti, AM 2024. gadā pirmo reizi izsludināja projektu konkursu plašsaziņas līdzekļiem un nevalstiskajām organizācijām (NVO) "Atbalsts Latgales informatīvās telpas stiprināšanai". AM pieņēma lēmumu atbalstīt septiņus projektus – četras NVO un trīs plašsaziņas līdzekļus, kopā piešķirot 69 795 eiro. Projektu ietvaros Latgales un austrumu pierobežas iedzīvotāji tika informēti par valsts austrumu robežas stiprināšanu, NBS militāro spēju attīstību un infrastruktūras attīstību, dienesta iespējām Latgalē, Krievijas izvērsto karu Ukrainā, informatīvās telpas drošību un dezinformāciju, noturības veicināšanu miera laikā, gatavību krīzes situācijām, militārajām mācībām, kā arī VAM skolās. Projektu realizācijas gaitā tika veicināta Latgales reģionā dzīvojošo iedzīvotāju izpratne un informētība par aizsardzības nozari un VVA. Reģiona iedzīvotāji tika iesaistīti NVO organizētās ar aizsardzības nozari saistītās aktivitātes un projektu norisēs, veicinot līdzdarbošanos, izpratni un informētību.

AM mācības "AMEX 2024" bija vingrinājumu kopums, pārbaudot starp institūciju sadarbības algoritmus informatīva satura publicēšanai militāra apdraudējuma gadījumos.

2024. gadā AM regulāri organizēja arī neformālas tikšanās ar plašsaziņas līdzekļu žurnālistiem un redaktoriem, kuru laikā tiek apspriesta aktuālā ģeopolitiskā situācija, kā arī aizsardzības nozares aktualitātes.

4.2. SADARBĪBA AR MILITĀRI PATRIOTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

Sekmējot valsts aizsardzības stiprināšanu, atbalstu un izpratni par aizsardzības nozares jautājumiem sabiedrībā, AM ilggadējās sadarbības partneres ir vairākas ar nozari saistītas militāri patriotiskās organizācijas (MPO).

Sadarbībā ar MPO tika veicināta sabiedrības izpratne par valsts aizsardzības, drošības un ārpolitikas jautājumiem. Lai rosinātu aktīvāku nevalstiskā sektora iesaisti aizsardzības nozarē notiekošajos procesos un veicinātu izpratni par aizsardzības jautājumiem, AM regulāri informēja pastāvīgos sadarbības partnerus par aktualitātēm un prioritātēm, kā arī izvērtēja iespējamās sadarbības projektus.

2024. gadā AM ar MPO turpināja izvērst sadarbību projektos tādās jomās kā militārās vēstures liecību saglabāšana, apbedījumu un piemiņas vietu apsekošana,

sakopšana, patriotiskā audzināšana, līdzdalība svētku un piemiņas dienās, vēsturiskās saiknes un liecību saglabāšana, atbalsts skolām, valstīm, diasporai, NBS popularizēšana un attīstības prioritāšu skaidrošana, politikas veidošana un diskusiju veicināšana par Latvijas drošības un aizsardzības politikas jautājumiem.

Nozīmīgu ieguldījumu turpināja sniegt karavīru veterānu MPO, informējot sabiedrību par valsts militāro vēsturi, aicinot uz atceres pasākumiem, kas godina izcilākos latviešu karavīrus un partizānus un atklāj mūsu armijas vēstures varonīgās lappuses, kā arī apkopojot informāciju par kritušajiem karavīriem, atklājot arvien jaunas nezināmo kritušo atdusas vietas, uzstādot piemiņas zīmes un nododot šo nozīmīgo informāciju jauniešiem.

5. NODAĻA
AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS PLĀNS
2025. GADAM

5.1. 2025. GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PROJEKTI

AM budžeta prioritātes 2025. gadam ir attīstīt NBS kaujas spējas, pilnveidot VAD un NBS rezerves karavīru sistēmu, kā arī attīstīt militāro infrastruktūru, tostarp militāro poligonu "Sēlija".

Saskaņā ar 2025. gada 4. martā Finanšu ministrijas aktualizēto IKP prognozi 2025. gada aizsardzības budžets sasniegs 3,65 % no IKP jeb 1 559 433 634 eiro.

Lielākā daļa no 2025. gada Latvijas aizsardzības budžeta jeb 42 % tiks ieguldīti militāro spēju attīstībai. Aptuveni 26 % no budžeta segs personāla izdevumus un aptuveni 26 % uzturēšanas izdevumus, savukārt 6 % no budžeta tiks izmantoti militārās infrastruktūras attīstīšanai. Prioritāti "Militārā poligona "Sēlija" piekļuves ceļa uzlabošana un vienības tilta Daugavpilī pārbūve mobilitātes uzlabošanai" plānots finansēt no Eiropas fondiem.

Galvenie NBS kaujas spēju attīstības projekti 2025. gadā būs slāņveida pretgaisa aizsardzības sistēmas ieviešana, krasta aizsardzības raķešu iegāde, kā arī kājnieku kaujas mašīnu, artilērijas, munīcijas un nodrošinājuma iepirkumi, turpinot NBS spēju attīstību saskaņā ar NBS attīstības plānu 2025.–2036. gadam.

Visa gada garumā norisināsies militārās mācības, taču īpaši izceļamas VVA mācības "Namejs 2025", kuras tradicionāli notiek rudenī. Reaģējot uz mainīgajiem drošības izaicinājumiem, Latvijas valsts aizsardzības sistēmai jābūt visaptverošai un jābalstās visas sabiedrības un valsts institūciju gatavībā pārvarēt krīzi, kā arī noturībā pret ārējo ietekmi.

2025. gadā turpināsies virzība uz Valsts aizsardzības koncepcijā izvirzīto mērķi – 31 000 karavīru lielu personālsastāvu miera laikā un 61 000 karavīriem kara laikā. Primāri NBS struktūras paplašināšanu paredzēts panākt ar intensīvāku VAD karavīru iesaistīšanu pašreizējās NBS vienībās un jaunu vienību izveidi. Divos VAD 2025. gada iesaukumos 11 mēnešus ilgajam dienestam NBS vienībās kopā paredzēts iesaistīt 1040 personas.

Turpinot VAD ieviešanu, arī turpmākajos iesaukumos Latvijas pilsoņi tiks aicināti pieteikties brīvprātīgi, taču nepieciešamības gadījumā trūkstošo personu skaitu vecumā no 18 līdz 19 gadiem iesauks pēc nejaušības principa.

Tiks turpināta VAM ieviešana vidusskolās, maksimālo kapacitāti sasniedzot 2025./2026. mācību gadā, kā arī Kalpaka skolas attīstība, kāpinot apmācāmo skaitu atbilstoši Valdības rīcības plānā noteiktajam apjomam.

2025. gadā aizsardzības nozare turpinās attīstīt militāro poligonu "Sēlija", kas nepieciešams, lai nodrošinātu

arvien vērienīgākas NBS un Latvijā dislocētās NATO daudznacionālās brigādes militārās mācības. 2025. gadā tiks pabeigta projekta pirmā kārtā, izbūvējot nesprāgušās munīcijas zonu, trīs šautuves un munīcijas uzglabāšanas laukumu. Paralēli tiks strādāts pie projekta otrās kārtas, kurā prioritārie objekti būs manevru koridors, noliktavas un militārā bāze, kas ietvers kazarmas, ēdnīcu, medicīnas centru un citas atbalsta struktūras. Poligona attīstības otro kārtu paredzēts īstenot no 2026. līdz 2034. gadam.

Aizsardzības nozare arī turpinās darbu pie austrumu robežas militārās stiprināšanas un pretmobilitātes plāna īstenošanas, īstenojot robežas fizisko un inženiertehnisko nostiprināšanu, kā arī izveidojot NBS atbalsta punktus un munīcijas noliktavas pierobežas zonā.

Latvija turpinās nodrošināt uzņemto valsts atbalstu NATO daudznacionālajai brigādei, kas atrodas NATO daudznacionālās divīzijas "Ziemeļi" pakļautībā. Stiprinot reģionālo drošību un aizsardzību, 2025. gadā janvārī Latvijā ieradās Zviedrijas Mehanizētais kājnieku bataljons, lai pievienotos NATO daudznacionālajai brigādei Latvijā.

Ņemot vērā esošo ģeopolitisko situāciju, NATO samitā Hāgā 2025. gadā diskusiju centrā būs sabiedroto vienotības būtiski celt aizsardzībai atvēlētos izdevumus. Vienlaikus Latvijai joprojām nozīmīgi ir jautājumi par tālāku NATO pretgaisa un pretraķešu aizsardzības stiprināšanu, Krievijas iegrožošanu un sabiedroto atbalstu Ukrainai.

Vērtējot ģeopolitisko situāciju Eiropā, stratēģiskais mērķis ir panākt Ukrainas uzvaru karā pret okupantiem. Latvija turpinās sniegt nelokāmu atbalstu Ukrainai arī 2025. gadā, nodrošinot militāro atbalstu Ukrainai 0,25 % apmērā no IKP. Ukrainai plānots piegādāt militāro tehniku, nodrošināt Ukrainas armijas karavīru apmācību, kā arī tiks turpināta starptautiskās Dronu koalīcijas attīstība.

Dronu koalīcijas darbības ietvaros 2025. gada maijā Rīgā notika pirmais starptautiskais Dronu samits, kas pulcēja gan Latvijas, gan ārvalstu ekspertus, lai apspriestu bezpilotu lidaparātu tehnoloģiju turpmāko attīstību, kā arī atbalsta palielināšanu Ukrainai.

2025. gadā tiks turpināta mērķtiecīga vietējās aizsardzības industrijas attīstība, nodrošinot NBS operacionālās pamatvajadzības jebkuros apstākļos, veicinot inovācijas un jaunu produktu izstrādi aizsardzības jomas vajadzībām, kā arī lielākajos NBS spēju iepirkumos ievērojot prasību pēc vietējo uzņēmumu iesaistes 30 % apmērā

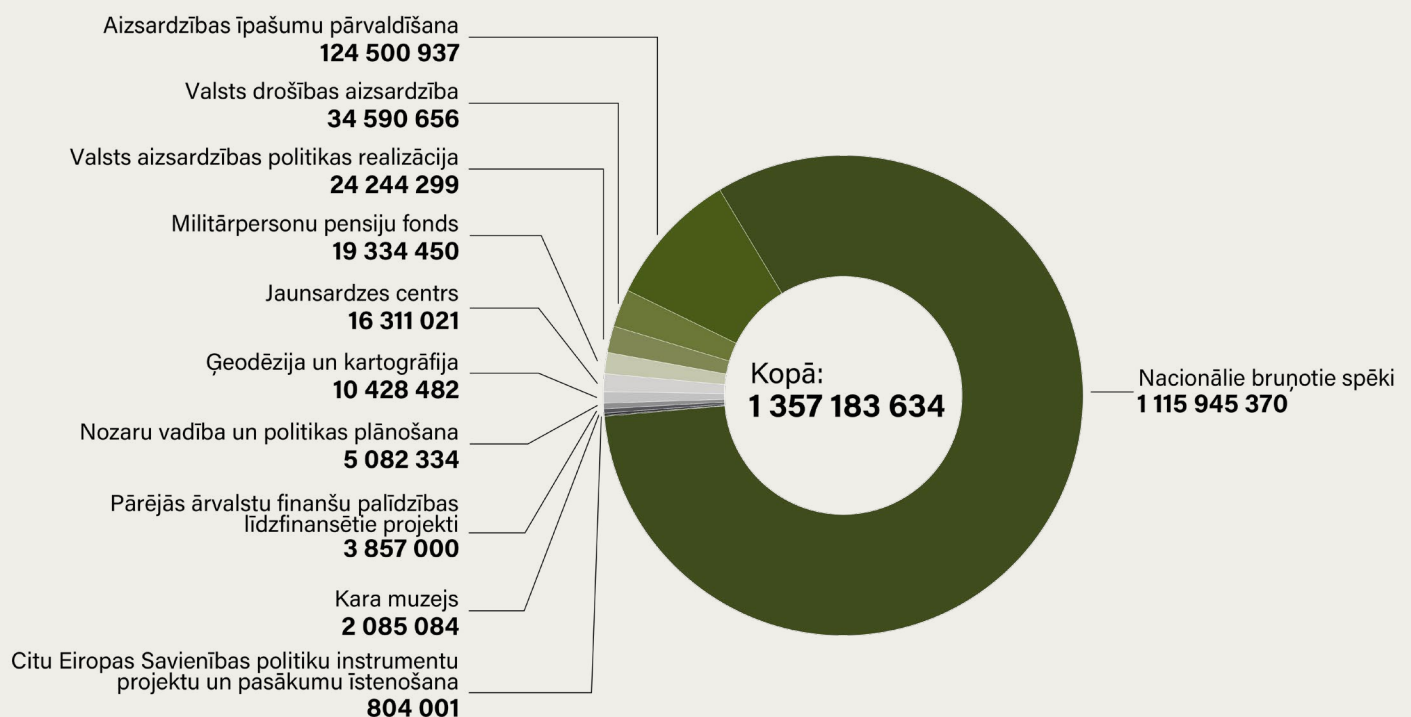
no līguma summas. Gadījumos, kur tas ir iespējams, tiks piesaistīts ES finansējums.

AM turpinās veicināt sabiedrības iesaisti valsts aizsardzībā, stiprināt psiholoģisko noturību un pretestību dezinformācijai, kā arī attīstīt rīcības gatavības kultūru sabiedrībā.

Arī turpmāk tiks nodrošināta Latvijas karavīru dalība starptautiskajās misijās un operācijās: ANO, NATO, ES un koalīcijas spēku operācijās, NATO Ātrās reaģēšanas spēkos, ES kaujas grupās un Apvienotajos reaģēšanas spēkos.

5.2. AIZSARDZĪBAS MINISTRIJAS 2025. GADA BUDŽETS

Programmas kods	Programmas nosaukums	Plānotais budžets (eiro)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	34 590 656
12.00.00.	Kara muzejs	2 085 084
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	1 115 945 370
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	10 428 482
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	24 244 299
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	19 334 450
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	124 500 937
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	16 311 021
70.00.00.	Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	804 001
73.00.00.	Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	3 857 000
97.00.00.	Nozaru vadība un politikas plānošana	5 082 334
Kopā AM:		1 357 183 634

BIEŽĀK IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

AM	Aizsardzības ministrija
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
EDSO	Eiropas Drošības un sadarbības organizācija
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
GS	Gaisa spēki
IKP	iekšzemes kopprodukts
IKT	informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
Kalpaka skola	Pulkveža Oskara Kalpaka profesionālā vidusskola
JC	Jaunsardzes centrs
JS	Jūras spēki
LĢIA	Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra
LKM	Latvijas Kara muzejs
LNA	Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija
MIDD	Militārās izlūkošanas un drošības dienests
MPO	militāri patriotiskās organizācijas
MP	Militārā policija
MK	Ministru kabinets
NATO	<i>North Atlantic Treaty Organization</i> – Ziemeļatlantijas līguma organizācija
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NKDC	Nacionālais kiberdrošības centrs
NKDL	Nacionālās kiberdrošības likums
NVO	nevalstiskās organizācijas
PESCO	Pastāvīgā strukturētā sadarbība (<i>Permanent Structured Cooperation</i>)
SPECOP	Speciālo operāciju pavēlniecība
ŠB	Štāba bataljons
VAD	valsts aizsardzības dienests
VAM	valsts aizsardzības mācība
VALIC	Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centrs
VAMOIC	Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs
VVA	visaptveroša valsts aizsardzība
ZS	Zemessardze

Aizsardzības ministrija

2025